

PRZED
SKŁADEM

Renata Janicka-Szysko, Magdalena Steblecka-Jankowska

Szukając tożsamości
Program nauczania języka polskiego
Zakres podstawowy i rozszerzony

Szukając tożsamości

Program nauczania języka polskiego
Zakres podstawowy i rozszerzony

Renata Janicka-Szyszko,
Magdalena Steblecka-Jankowska

Spis treści

1. Wstęp	3
1.1. Koncepcja programu	3
1.2. Teksty kultury	5
2. Szczegółowe cele kształcenia i wychowania	12
3. Treści nauczania	15
3.1. Sposób zapisywania w programie treści nauczania	
– wymagań szczegółowych i odwołań do III etapu edukacyjnego	15
3.2. Zestawienie godzin	17
3.3. Treści nauczania w programie „Szukając tożsamości”	18
4. Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania	94
4.1. Uczymy, pamiętając, kogo uczymy (indywidualizacja pracy)	94
4.2. Uczymy, pamiętając, gdzie uczymy (warunki, w jakich program będzie realizowany)	95
4.3. Uczymy, wykorzystując sprzymierzeńców	96
4.4. Pozwalamy decydować	98
4.5. Zachęcamy do obcowania z tekstami kultury	98
4.6. Uczymy bez rutyny, stosując różnorodne metody	99
4.7. Wykorzystujemy zdobycze cywilizacji – zasoby Scholaris	101
5. Opis założonych osiągnięć ucznia	105
6. Propozycja kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia	107
6.1. Propozycje kryteriów oceny osiągnięć ucznia	107
6.2. Propozycje metod sprawdzania osiągnięć uczniów	111

1. Wstęp

1.1. Koncepcja programu *Szukając tożsamości*

a) chronologiczność

Szkieletem programu jest zasadniczo układ chronologiczny. Przyjęliśmy takie założenie, ponieważ z podstawy programowej jasno wynika, że w szkole ponadgimnazjalnej powinno się wykształcić świadomość historycznoliteracką. Uczeń realizujący zakres podstawowy powinien „rozpoznawać konwencję literacką (II.1.3.); „dostrzegać w czytanych utworach cechy charakterystyczne określonej epoki (średniowiecza, renesansu, baroku, oświecenia, romantyzmu, pozytywizmu, Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego, współczesności)” (II.2.2.); „analizując teksty dawne, dostrzegać różnice językowe (fonetyczne, leksykalne) wynikające ze zmian historycznych” (II.2.3.); „wykorzystywać w interpretacji utworu konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne)” (II.3.2.). Uczeń realizujący zakres rozszerzony powinien dodatkowo np. „dostrzegać przemiany konwencji i praktykę ich łączenia (synkretizm konwencji i gatunków)” (II.2.2.); „rozpoznawać aluzje literackie i symbole kulturowe (np. biblijne, romantyczne) oraz ich funkcję ideową i kompozycyjną, a także znaki tradycji, np. antycznej, judaistycznej, chrześcijańskiej, staropolskiej” (II.2.3.); „rozpoznawać i charakteryzować styl utworu, np. wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego, romantycznego” (II.2.5.).

O wiele łatwiej wykształcić tak rozumianą świadomość historycznoliteracką, gdy analizuje się i interpretuje wiele tekstów kultury z danej epoki niż gdy pojawia się jeden, przykładowy, a następny dopiero po kilku czy kilkunastu tygodniach. Oczywiście można realizować powyższe zapisy podstawy programowej, wybierając program nauczania oparty na innej niż chronologiczna koncepcji, jednak nasze wieloletnie doświadczenie w pracy z uczniami szkół średnich czy później ponadgimnazjalnych i podejmowane różnorodne próby wskazują, że zerwanie z porządkiem chronologicznym powoduje, iż uczniowie mają trudności z umiejscowieniem utworu w określonej epoce, powiązaniem ze światopoglądem epoki, wykorzystaniem kontekstów czy zrozumieniem głównych idei. Ponadto trudno wytłumaczyć uczniowi różnice językowe wynikające ze zmian historycznych, ćwiczyć dostrzeganie owych różnic.

b) problemowość

Fiodor Dostojewski powiedział, że „W ciągu całego życia człowiek nie tyle jest, ile stwarza siebie”.

Myśl ta przyświeca koncepcji programu nauczania języka polskiego w szkole ponadgimnazjalnej pod nazwą *Szukając tożsamości*. Przez poszukiwanie tożsamości rozumiemy zarówno poszukiwania prowadzone przez autorów tekstów kultury, jak i poszukiwania bohaterów tekstów kultury, a wreszcie poszukiwania odbiorców kultury, którzy stykając się z dziełami sztuki, szukają odpowiedzi na wiele pytań, próbują sformułować wizję własnej osoby. Aby określić samego siebie, twórcy, czytelnicy i bohaterowie szukają źródeł, korzeni (np. światopoglądów, estetyki, filozofii, epoki, konkretnych tekstów kultury), szukają miejsc (zamieszkania, miejsca w społeczeństwie, w grupie), a wreszcie próbują odpowiedzieć na fundamentalne pytanie „kim jestem”. Rozumiejąc w ten sposób „poszukiwanie tożsamości”, określiliśmy trzy główne zagadnienia, które mają towarzyszyć poznawaniu przez uczniów tekstów kultury w szkole ponadgimnazjalnej:

Klasa 1. – „W poszukiwaniu źródeł”

Klasa 2. – „W poszukiwaniu miejsca”

Klasa 3. – „W poszukiwaniu tożsamości”

Główne słowa – klucze naszego programu to *poszukiwanie* i *tożsamość*. Dlaczego właśnie wokół tych zagadnień postanowiliśmy skoncentrować nasz program i poznawanie tekstów literackich przez uczniów? Wynika to z obserwacji młodzieży, ich zachowania, wyborów, problemów i kwestii, które ich trapią.

Poszukiwanie

Uczniowie szkoły ponadgimnazjalnej są w okresie poszukiwania odpowiedzi na różnorodne pytania. Nie lubią, kiedy daje się im gotowe rozwiązania, kiedy nakłania się ich do przyjęcia określonych postaw, kierowania się narzuconymi zasadami. Wolą dyskutować, szukać różnych wzorców, szukać recepty na swoje życie. Szukają swojego miejsca w świecie, decydują o studiach, wyborze modelu życia. Pokazanie im w takim momencie życia, że artyści w swoich dziełach również szukają, że stawiają swoich bohaterów w sytuacjach nieoczywistych, każą im błdzić, mylić się, szukać, wydaje się więc być niezwykle zasadne. Dobra literatura nie daje odpowiedzi, lecz stawia pytania.

Tożsamość

Dlaczego tożsamość? Wizja własnej osoby to kolejna kwestia niezwykle istotna dla młodych ludzi z początków XXI wieku. Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych są w okresie budowania poczucia własnej wartości, kształtowania swojej osobowości. Muszą określić, czy czują się Polakami czy bardziej Europejczykami, a może pogodzą te dwie sfery. W dzisiejszej rzeczywistości coraz częstsze są sytuacje małżeństw mieszanych (zarówno jeśli chodzi o narodowość, jak i religię), stąd konieczność określenia również takiej przynależności. Tożsamość dotyczy ich płciowości, przynależności do określonych grup rówieśniczych, subkultur. Ukazanie, że literatura, film i inne teksty kultury od wieków zajmowały się tymi problemami, z jednej strony powinno rozbudzić zainteresowania sztuką, sprawić, że okaże się być bliższa młodym ludziom, a z drugiej powinno pozwolić na realizację niezwykle istotnych celów wychowawczych.

c) wprowadzanie treści nauczania związanych ze świadomością językową uczniów

Konstrukcja programu *Szukając tożsamości* zakłada, że treści nauczania związane ze świadomością językową uczniów wprowadzane i utrwalane są w dwojaki sposób – w zależności od ich specyfiki.

Po pierwsze zaplanowane zostały osobne lekcje, na których wprowadzane są wiadomości dotyczące np. znaku, aktu komunikacji, funkcji tekstu itp. (I.3.2., I.3.3., I.3.4.). Lekcje te zawsze związane są z jakimiś tekstami kultury i istotną ich częścią jest ćwiczenie umiejętności (np. rozróżnianie znaków, wskazywanie składowych aktu komunikacji, rozpoznawanie funkcji tekstów, wskazywanie w tekście odmian polszczyzny itp.- I.3.2., I.3.3, I.3.4., I.3.5.).

Po drugie te wiadomości i umiejętności utrwalane i rozwijane będą na wielu lekcjach przy omawianiu i wykorzystywaniu różnorodnych tekstów kultury (np. określanie funkcji

tekstów popularnonaukowych i publicystycznych, które wielokrotnie pojawiają się na lekcjach jako kontekst do omawianych tekstów kultury, wskazywanie odmian terytorialnych czy środowiskowych w wypowiedziach bohaterów literackich itp.).

Aby uzyskać efekt wysokiej świadomości językowej uczniów, potrzebne są różnorodne i wielokrotne ćwiczenia. Dlatego rozkład tematów poświęconych tym zagadnieniom nie jest równomierny w ciągu trzech lat nauki, jednak jest to zamysł celowy. Większość tego typu tematów zaplanowałyśmy do realizacji w klasie pierwszej. Wiadomości i umiejętności zdobyte w klasie pierwszej będą mogły być rozwijane i utrwalane w klasach następnych.

1.2. Teksty kultury

a) koncepcja doboru i wykorzystania tekstów literackich i innych tekstów kultury

Podstawa programowa zakłada, że:

- ✓ uczniowie muszą koniecznie poznać teksty oznaczone *
- ✓ uczniowie muszą w ciągu trzech lat przeczytać co najmniej 13 książek w całości
- ✓ nauczyciel wraz z uczniami ma dużą swobodę wyboru pozostałych tekstów literackich i innych tekstów kultury

Tworząc program *Szukając tożsamości*, wybrałyśmy takie teksty kultury, które spełniają powyższe warunki (zakładamy współdecydowanie uczniów w wyborze poznawanych tekstów kultury), pozwolą na realizację naszej koncepcji programowej, ale przede wszystkim umożliwią spełnienie wymagań szczegółowych zapisanych w podstawie programowej. Dobór utworów jest dla nas niezwykle istotny, ponieważ zakładamy, że właściwie na każdej lekcji języka polskiego uczeń będzie miał kontakt z tekstem kultury. Uważamy, że jedynie skoncentrowanie toku lekcji wokół tekstów kultury pozwoli uczniom i nauczycielom na osiągnięcie celów wyznaczonych przez podstawę programową. Dlatego zdecydowałyśmy się na ograniczenie liczby tekstów. Lekcja nie ma polegać na wykładzie nauczyciela, w którym zostanie wymienionych wiele tekstów. Wiemy z doświadczenia, że jeśli chce się umożliwić uczniowi samodzielną analizę i interpretację tekstów, ich przeżycie, możliwość prezentowania subiektywnego odczytania i wartościowania, stworzenie warunków do formułowania wniosków i wypowiadania ich, nie można mnożyć liczby tekstów. Zdecydowanie wartościowsze dla ucznia są działania analityczne i interpretacyjne z jednym tekstem niż wykład dotyczący kilku utworów. Analizując i interpretując go, uczeń będzie uczył się samodzielnego odczytywania tekstu i niejako „przy okazji” nabywał wiedzę dotyczącą biografii autora, kontekstu historycznego, historycznoliterackiego itp. Również realizacja wymagań szczegółowych związanych ze świadomością językową (np. pojęcie znaku, aktu komunikacji, błędu językowego czy rozpoznawanie i nazywanie funkcji tekstu) odbywać się będzie w ścisłym związku z tekstami kultury. Podsumowując – nasz program nie zakłada zdobycia przez ucznia encyklopedycznej wiedzy, lecz poznanie przez niego ważnych i wartościowych tekstów kultury oraz zdobycie wielu umiejętności i wiadomości niezbędnych do samodzielnego odczytywania utworów nie tylko w szkole, ale również w dorosłym życiu. Oczywiście zawsze można zadać pytanie, dlaczego tego czy innego dzieła zabrakło. Jednak ponieważ podstawa programowa nie zakłada poznania przez ucznia całego dorobku polskiej, europejskiej czy nawet światowej sztuki, konstrukcja programu nauczania zawsze będzie wiązała się z koniecznością wyboru tekstów, a ograniczenie czasowe (liczba godzin i trzyletni czas nauki) zmusza do rezygnacji z wielu ciekawych i wartościowych utworów. Wobec tego, podkreśliłyśmy to raz jeszcze, ważniejsze staje się wyposażenie ucznia w umiejętności analityczno - interpretacyjne, uczenie go bycia samodzielnym odbiorcą tekstów literackich,

czy szerzej, tekstów kultury, a nie wyuczenie go kilkudziesięciu tytułów utworów literackich i informacji o nich.

Konstrukcja programu umożliwia jednocześnie, jeśli uczniowie będą chcieli i jeśli ich sprawna analiza i interpretacja tekstów kultury na to pozwoli, dopełnienie go o inne utwory.

b) zestawianie omawianych tekstów kultury

W poniższym zestawieniu ujęte zostały teksty, które bezpośrednio wynikają z zapisów w podstawie programowej. Oprócz utworów obowiązkowych do omówienia (w podstawie programowej i w poniższej tabeli oznaczonych gwiazdką*), wskazano wybrane utwory książkowe (np. w podstawie programowej zamieszczono dwa dramaty Sofoklesa do wyboru, a z tabeli można się zorientować, że w programie *Szukając tożsamości* do omawiania wybrano *Króla Edypa*) oraz wybrane wiersze poetów wskazanych w podstawie. Teksty, zgodnie z zapisami w podstawie programowej, podzielono na te omawiane w całości i te, które mogą być omawiane we fragmentach. Wskazano również inne teksty kultury (filmy i spektakle teatralne).

Oczywiście w programie nauczania *Szukając tożsamości* zaplanowano realizację szczegółowych treści nauczania z wykorzystaniem różnorodnych tekstów naukowych, popularnonaukowych czy esejów (lub ich fragmentów), a także wiersze i inne utwory autorów niewymienionych w podstawie programowej. Tych tekstów nie ujęto w poniższym zestawieniu. Zamieszczono jedynie informacje o esejach z zakresu rozszerzonego. Nie ujęto również w tym zestawieniu licznych utworów, które funkcjonują jako konteksty (np. sonety odeskie Mickiewicza w klasie pierwszej czy *Biblia polska* Kazimierza Wierzyńskiego w klasie drugiej).

zakres podstawowy			
klasa	teksty poznawane w całości:	teksty poznawane w całości lub w części:	inne:
pierwsza	Sofokles, <i>Król Edyp</i> <i>*Bogurodzica</i>, <i>Lament świętokrzyski</i> <i>*Jan Kochanowski</i>, pieśni: <i>Pieśń X</i>, ks. wtóre (<i>Nie porzucaj nadzieje</i>), <i>Pieśń II</i>, ks. pierwsze (<i>Serce roście</i>), <i>Pieśń XXV</i>, ks. wtóre (<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>), <i>Pieśń XXIV</i>, ks. wtóre (<i>Niezwykłym i nie leda piórem opatrzone</i>), <i>Pieśń XI</i>, ks. wtóre (<i>Stateczny umysł pamiętaj zachować</i>), <i>Pieśń XIX</i>, ks. wtóre (<i>Pieśń o dobrej sławie</i>), <i>Pieśń V</i>, ks. wtóre (<i>Pieśń o spustoszeniu Podola</i>), <i>Pieśń XII</i>, ks. wtóre (<i>Pieśń o cnocie</i>) <i>*Jan Kochanowski</i>, treny: <i>Tren IX</i>, <i>Tren X</i>, <i>Tren XI</i>, <i>Ten XIX</i> <i>*Jan Kochanowski</i>, psalmy: <i>Psalm 8</i>, <i>Psalm 28</i> William Szekspir, <i>Makbet</i> Mikołaj Sęp-Szarzyński, <i>Sonet IV</i>, <i>Sonet V</i>, <i>Sonet II</i>	wybór mitów (o stworzeniu świata, o Prometeuszu, o Apollinie, o Dionizosie, o rodzie Labdakidów, o wojnie trojańskiej) Biblia (<i>Księga Rodzaju</i> (fragm.), <i>Księga Hioba</i> (fragm.), <i>Księga Psalmów</i>: psalm 1, 23, 130, przypowieści: o miłosiernym Samarytaninie, o talentach) <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fragm.) Miguel Cervantes, <i>Don Kichote</i> (fragmenty: rozdział 1., 7., 8.) Jan Chryzostom Pasek, <i>Pamiętniki</i> (fragm.) Ignacy Krasicki, <i>Do króla</i>, <i>Żona modna</i>, <i>Pijaństwo</i>	<i>Gadające głowy</i>, reż. Krzysztof Kieślowski Teatr TV: <i>Antygona</i> w Nowym Jorku, reż. Janusz Głowacki
druga	Adam Mickiewicz, <i>Romantyczność</i>, <i>Oda do młodości</i>, <i>Świtez, Stepy akemańskie</i>, <i>Droga nad przepaścią w Czufut-Kale</i>, <i>Bakczysaraj</i>, <i>Ajudah</i>, <i>Do matki Polki</i>, <i>Śmierć pułkownika</i> (fragm.), <i>Gdy tu mój trup...</i> <i>*Adam Mickiewicz</i>, <i>Dziadów cz. III</i> <i>*Adam Mickiewicz</i>, <i>Pan Tadeusz</i> Juliusz Słowacki, <i>Hymn (Smutno mi, Boże)</i>, <i>Grób Agamemnona</i> (fragm.), <i>Sowiński w okopach Woli</i>, <i>Testament mój</i>, <i>Rozłączenie</i> Cyprian Kamil Norwid, <i>Moja piosnka II</i>, <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie</i>	Adam Mickiewicz, <i>Dziady cz. IV</i> (fragm.) Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i>, akt I i II	<i>Lawa – opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza</i>, reż. Tadeusz Konwicki <i>Wesele</i>, reż. Andrzej Wajda

	*Bolesław Prus, <i>Lalka</i> Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Joseph Conrad, <i>Jądro ciemności</i> Jan Kasprowicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i>, <i>Dies irae</i>, <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu</i>, <i>Nie ma tu</i> <i>niczegośólnego</i>, <i>Z chałupy</i> (wybrane sonety) Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Koniec wieku XIX</i>, <i>Lubię, kiedy</i> <i>kobieta</i>, <i>Nie wierzę w nic</i>, <i>Melodia mgieł nocnych</i>, <i>Widok ze</i> <i>Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> Leopold Staff, <i>O miłości wroga</i>, <i>Deszcz jesienny</i>, <i>Przedśpiew</i>, <i>Kowal</i> *Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> Władysław Stanisław Reymont, <i>Chłopi</i> (tom I – Jesień)		
trzecia	Stefan Żeromski, <i>Przedwiośnie</i> Bolesław Leśmian, <i>Poeta</i>, <i>Dziewczyna</i>, <i>Topielec</i>, <i>W malinowym chruśniaku</i> Julian Tuwim, <i>Wiosna</i>, <i>Ranyjulek</i>, <i>Rzuciłbym to wszystko</i>, <i>Do</i> <i>losu</i> Jan Lechoń, <i>Herostrates</i>, <i>Pytasz, co w moim życiu</i> Julian Przyboś, <i>Gmachy</i>, <i>Notce-Dame</i> Józef Czechowicz, <i>modlitwa żałobna</i>, <i>wieczorem</i> Leopold Staff, <i>Ars poetica</i>, <i>Wysokie drzewa</i>, <i>Curriculum vitae</i>, <i>Podwaliny</i> *Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe</i>, <i>Sanatorium pod</i> <i>klepsydrą</i> (opowiadania) Maria Kuncewiczowa, <i>Cudzoziemka</i> Tadeusz Borowski, <i>Pożegnanie z Marią</i>, <i>U nas</i>, w <i>Auschwitzu</i>, <i>Proszę państwa do gazu</i>, <i>Ludzie, którzy szli</i> Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Pokolenie</i>, <i>Historia</i> Tadeusz Różewicz, <i>Lament</i>, <i>Ocalony</i>	*Witold Gombrowicz, <i>Ferdydurke</i> (fragmenty, np. rozdziały: I-III, VI-X) Irit Amiel, <i>Osmaleni</i> (wybrane opowiadania, np. <i>Palestyńczyk</i>, <i>Ziwa</i>, <i>Wybrana</i>) Hanna Krall, <i>Zdążyć przed Panem</i> <i>Bogiem</i> (fragm.) Gustaw Herling-Grudziński, <i>Inny</i> <i>świat</i> (fragm. <i>Ręka w ogniu</i>) Ryszard Kapuściński, <i>Podróże</i> <i>z Herodotem</i> (wybrane rozdziały)	<i>Cudzoziemka</i>, reż. Ryszard Ber Teatr TV, Sławomir Mrożek, <i>Emigranci</i>, reż. Kazimierz Kutz

	Czesław Miłosz, <i>Obłoki, Campo di Fiori</i> Wisława Szymborska, <i>Sto pociech, Tortury, Z elementarza, Pochwała złego o sobie mniemania</i> Zbigniew Herbert, <i>Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz, Wstyd, Modlitwa Pana Cogito – podróżnik</i> Stanisław Barańczak, <i>Określona epoka, Protokół, Wieczór autorski</i> Albert Camus, <i>Dżuma</i>		
--	--	--	--

Podsumowanie:

Autorzy i utwory obowiązkowe oznaczone * w podstawie programowej – **Bogurodzica*, *Jan Kochanowski, pieśni: Pieśń X, ks. wtóre (*Nie porzucaj nadzieje*), Pieśń II, ks. pierwsze (*Serce roście*), Pieśń XXV, ks. wtóre (*Czego chcesz od nas, Panie...*), Pieśń XXIV, ks. wtóre (*Niezwykłym i nie leda piórem opatrzony*), Pieśń XI, ks. wtóre (*Stateczny umysł pamiętaj zachować*), Pieśń XIX, ks. wtóre (*Pieśń o dobrej sławie*), Pieśń V, ks. wtóre (*Pieśń o spustoszeniu Podola*), Pieśń XII, ks. wtóre (*Pieśń o nocy*) *Jan Kochanowski, treny: *Tren IX, Tren X, Tren XI, Ten XIX*, *Jan Kochanowski, psalmy: *Psalm 8, Psalm 28*, *Adam Mickiewicz, *Dziadów cz. III*, *Adam Mickiewicz, *Pan Tadeusz*, *Bolesław Prus, *Lalka**, Stanisław Wyspiański, *Wesele*, *Bruno Schulz *Sklepy cynamonowe, Sanatorium pod klepsydrą* (opowiadania), *Witold Gombrowicz, *Ferdydurke* (fragmenty).

Liczba pozycji książkowych – 14 (Sofokles, *Król Edyp*, William Szekspir, *Makbet*, Adam Mickiewicz *Dziadów cz. III*, Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*, Bolesław Prus, *Lalka*, Fiodor Dostojewski, *Zbrodnia i kara*, Joseph Conrad *Jądro ciemności*, Stanisław Wyspiański, *Wesele*, Władysław Stanisław Reymont, *Chłopi* (tom I – Jesień), Stefan Żeromski, *Przedwiośnie*, Bruno Schulz *Sklepy cynamonowe, Sanatorium pod klepsydrą* (opowiadania), Maria Kuncewiczowa *Cudzoziemka*, Tadeusz Borowski, *Pożegnanie z Marią, U nas, w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli*, Albert Camus, *Dżuma*)

zakres rozszerzony			
wszystkie teksty z poziomu podstawowego, a ponadto:			
klasa	teksty poznawane w całości:	teksty poznawane w całości lub w części:	inne:
pierwsza	Horacy, <i>Exegi monumentum, Do Deliusza, Do Leukonoe</i> Jan Kochanowski, <i>Treny</i> (wszystkie treny - cykl poetycki) poezja barokowa: Daniel Naborowski, <i>Marność, Cnota grunt wszystkiemu,</i>	wybór mitów (mit o wojnie trojańskiej) Biblia (<i>Apokalipsa św. Jana</i> , fragm.) Zbigniew Herbert, <i>Kamień z katedry</i> (fragm.)	<i>Tron we krwi</i> , reż. Akira Kurosawa

	<i>Na oczy królowny angielskiej, Do tejże</i> - Jan Andrzej Morsztyn, <i>Do trupa, Cuda miłości, Raki, Do tejże, Niestatek</i> - Józef Baka, <i>Uwaga o wieczności</i>	Dante, <i>Boska komedia</i> (fragm.) Mieczysław Jastrun, <i>Mit śródziemnomorski</i> (fragm.) Ignacy Krasicki, <i>Monachomachia</i> (fragmenty: <i>Pieśń pierwsza, Pieśń trzecia, Pieśń piąta, Pieśń szósta</i>)	
druga	wybrany wiersz z romantycznej poezji europejskiej: Edgar Allan Poe, <i>Kraina snu</i>, Erik Johan Stagnelius, <i>Ptaki wędrowne</i>, Aleksander Puszkina, [Gdy czasem wraca przypomnienie...] Adam Mickiewicz, <i>Pani Twardowska, Do*** Na Alpach w Splügen</i> Adam Mickiewicz, <i>Dziady cz. IV</i> Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> Cyprian Kamil Norwid, <i>Fortepian Szopena, Vade-mecum</i> (fragment <i>Klaskaniem mając obrzękę prawice</i>) Zygmunt Krasiński, <i>Nie-Boska komedia</i> Gustav Flaubert, <i>Pani Bovary</i> (całość) Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Hymn do Nirwany</i>	Johann Wolfgang Goethe, <i>Faust</i> (fragm.) Józef Tischner, <i>Filozofia dramatu</i> (fragmenty dotyczące domu i jego straty) Maria Janion, <i>Wobec zła</i> (fragmenty o Gustawie i Konradzie), <i>Projekt krytyki fantazmatycznej</i> (tu fragmenty o Lawie T. Konwickiego i <i>Nie – Boska komedii Z. Krasińskiego</i>) Juliusz Słowacki <i>Beniowski</i> (fragm..) Zbigniew Herbert, <i>Dom (w:) Martwa natura z wędzidłem</i>	Teatr TV: <i>Nie-Boska komedia</i>, reż. Zbigniew Hübner <i>Czas Apokalipsy</i>, reż. Francis Ford Coppola,
trzecia	Stanisław Ignacy Witkiewicz, <i>Szewcy</i> Witold Gombrowicz, <i>Ferdydurke</i> Gustaw Herling-Grudziński, <i>Wieża</i> Michaił Bułhakow, <i>Mistrz i Małgorzata</i> Franz Kafka, <i>Proces</i> wybrane wiersze dwudziestowiecznych poetów polskich: - Julian Tuwim, <i>Nowy wybór poezji</i> (Jak Jan Kochanowski..., Kazimierz Przerwa-Tetmajer..., Leopold Staff..., Bolesław Leśmian ... Stanisław Wyspiański napisałby wierszyk „Wlazł kotek na płotek”) <i>Słowisień, Bal w Operze</i> (fragmenty) - Bolesław Leśmian, <i>Dziewczyna, , Łąka</i>	Leszek Kołakowski, <i>O posiadaniu samego siebie</i> Witold Gombrowicz, <i>Dzienniki</i> (fragm.) Zofia Nałkowska, <i>Dzienniki czasu wojny</i> (fragm.) wybrany reportaż autora polskiego: Mariusz Szczygieł, <i>Zrób sobie raj</i> (fragm.)	<i>Urząd</i>, reż. Krzysztof Kieślowski, Teatr TV: <i>Emigranci</i>, reż. Kazimierz Kutz <i>Pianista</i>, reż. Roman Polański, <i>Popiół i diament</i>, reż. Andrzej Wajda, <i>Człowiek z marmuru</i>, reż. Andrzej Wajda <i>Obywatel Kane</i>, reż. Orson Welles,

	• Stanisław Młodożeniec, <i>Moskwa, Futurobnia, XX wiek</i> • Bruno Jasieński, <i>Manifest w sprawie poezji futurystycznej, But w butonierce, Pieśń o głodzie</i> (fragm.) • Julian Przyboś, <i>Na kołach</i> • Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, <i>Miłość, Gwiazdy spadające</i> (+ wskazane przez uczniów wiersze np. z tomów <i>Niebieskie migdały, Różowa magia</i>) • Zbigniew Herbert, <i>Potęga smaku, Przesłanie Pana Cogito</i> • Czesław Miłosz, <i>Który skrzywdziłeś, Moja wierna mowa, Jeżeli nie ma</i> • Tadeusz Różewicz, <i>Przyszli, żeby zobaczyć poetę, bez</i> • Wisława Szymborska, <i>Wieczór autorski</i> Gustaw Herling-Grudziński, <i>Wieża</i> Paweł Huelle, <i>Opowiadania na czas przeprowadzki</i> Olga Tokarczuk, <i>Prawiek i inne czasy</i>		<i>Podwójne życie Weroniki</i> , reż. Krzysztof Kiesłowski
--	---	--	---

2. Szczegółowe cele kształcenia i wychowania

Podstawa programowa przedmiotu język polski określa ogólne cele kształcenia, jakie należy realizować na IV etapie edukacyjnym. Zostały one podzielone na trzy obszary:

I. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji

Uczeń rozumie teksty o skomplikowanej budowie; dostrzega sensy zawarte w strukturze głębokiej tekstu; rozpoznaje funkcje tekstu i środki językowe służące ich realizacji; ma świadomość kryteriów poprawności językowej.

II. Analiza i interpretacja tekstów kultury

Uczeń stosuje w analizie podstawowe pojęcia z zakresu poetyki; w interpretacji tekstu wykorzystuje wiedzę o kontekstach, w jakich może być on odczytywany; poznaje niezbędne dla lektury fakty z historii literatury i innych dziedzin humanistyki; odczytuje rozmaite sensy dzieła; dokonuje interpretacji porównawczej.

III. Tworzenie wypowiedzi

Uczeń buduje wypowiedzi o wyższym stopniu złożoności; stosuje w nich podstawowe zasady logiki i retoryki; ma świadomość własnej kompetencji językowej.

Program *W poszukiwaniu tożsamości* realizuje cele określone przed *Podstawę programową* poprzez cele szczegółowe, które odnoszą się do wskazanych w podstawie obszarów. Zakres rozszerzony obejmuje również wiedzę i umiejętności wymienione dla zakresu podstawowego.

zakres podstawowy

Cele kształcenia

a) wiadomości

Uczeń:

- zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela;
- zna cechy charakterystyczne poszczególnych epok niezbędne przy analizie tekstów kultury;
- zna różne konwencje literackie;
- zna podstawowe pojęcia niezbędne przy analizie tekstów kultury z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji, genologii, sposobu kreowania świata oraz pojęcia z nauki o języku;
- zna konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne) niezbędne przy analizie tekstów kultury;
- wskazuje źródła inspiracji twórców;
- zna zasady sporządzania opisu bibliograficznego;
- zna znaczenia słów związanych z kręgami tematycznymi: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka.

b) umiejętności**Uczeń:**

- potrafi analizować teksty kultury na różnych poziomach (np. język, kompozycja, problematyka);
- potrafi interpretować teksty kultury w różnych kontekstach, odnajduje w nich treści dosłowne i ukryte;
- czyta ze zrozumieniem teksty współczesne o kulturze epok minionych;
- gromadzi i selekcjonuje informacje;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się poprawnie sformułowanymi i dobranymi argumentami;
- posługuje się słownictwem odpowiednim do celu i formy wypowiedzi;
- wskazuje cechy charakterystyczne tekstów publicystycznych, politycznych i popularnonaukowych;
- potrafi samodzielnie docierać do informacji i korzystać z niej.

Cele wychowania**Uczeń:**

- ma świadomość dorobku polskiej kultury;
- ma świadomość związku kultury polskiej z kulturą europejską;
- ma świadomość przynależności do kręgu kulturowego zjednoczonej Europy;
- ocenia motywy postępowania bohaterów tekstów kultury;
- rozumie i akceptuje różne koncepcje dotyczące człowieka, jego miejsca w świecie, cenionych wartości;
- ma świadomość potrzeby samokształcenia i samopoznania;
- ma świadomość odpowiedzialności człowieka za popełnione czyny i wypowiedziane słowa;
- szanuje język ojczysty;
- rozumie potrzebę przyjmowania postawy tolerancji, sprzeciwu wobec przemocy, odpowiedzialności;
- potrafi pracować w zespole, przyjmując różne role;
- ma świadomość istnienia problemów z własną tożsamością, zmagania z nią, prób odrzucenia i akceptowania.

zakres rozszerzony**Cele kształcenia****a) wiadomości****Uczeń:**

- przedstawia miejsce języka polskiego wśród innych języków używanych w Europie, dostrzega cechy języka polskiego potwierdzające jego przynależność do rodziny języków słowiańskich;
- zna różnego typu wypowiedzi krytycznoliterackie i teoretycznoliterackie wskazane przez nauczyciela.

b) umiejętności**Uczeń:**

- porównuje tekst linearny i hipertekst;
- rozpoznaje i charakteryzuje na przykładach funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną, społeczną;
- rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi;
- rozpoznaje parodię, parafrazę, trawestację, wskazuje ich wzorce tekstowe;

- wskazuje aluzje literackie i symbole kulturowe (np. biblijne i romantyczne), określa ich funkcję ideową i kompozycyjną;
- wskazuje w tekście cechy charakterystyczne nowomowy;
- określa na przykładach cechy charakterystyczne wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego romantycznego;
- przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich;
- zestawia utwór literacki z innymi tekstami kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi);
- zauważa znaczenie stylu potocznego jako centrum stylowego polszczyzny;
- wskazuje przemiany konwencji oraz praktykę ich łączenia;
- potrafi analizować teksty kultury na różnych poziomach (np. język, kompozycja, problematyka), twórczo wykorzystując różne konteksty;
- czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstów filozoficznych, krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich.

Cele wychowania

Uczeń:

- ocenia kulturę minionych epok odwołując się do doświadczeń człowieka XXI wieku;
- ocenia wpływ różnych tradycji na sztukę;
- ma świadomość znaczenia twórczości wybranych artystów;
- porównuje i ocenia postawy różnych pokoleń Polaków (np. patriotyzm, przywiązanie do tradycji, tolerancja);
- dąży do samodzielności w zdobywaniu wiedzy oraz nowych umiejętności;
- potrafi samodzielnie i świadomie wybierać (stosując różne kryteria) i poznawać teksty kultury.

3. Treści nauczania

3.1. Sposób zapisywania w programie treści nauczania – wymagań szczegółowych i odwołań do III etapu edukacyjnego

a) zapis treści nauczania – wymagań szczegółowych

Zgodnie z założeniami podstawy programowej, niezwykle istotne w programie *Szukając tożsamości* jest:

- ✓ odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji
- ✓ analiza i interpretacja tekstów kultury
- ✓ tworzenie wypowiedzi

Te ogólne cele kształcenia, podobnie jak w podstawie programowej, są skonkretyzowane poprzez treści nauczania – wymagania szczegółowe.

Aby jednak zapis treści był czytelny i przejrzysty, postanowiłyśmy realizowane treści nauczania – wymagania szczegółowe, wskazywać poprzez odwołanie do podstawy programowej – odpowiednią numerację. Wielokrotne opisywanie tych samych wymagań szczegółowych spowodowałoby, że zapis treści nauczania byłby mało czytelny, mało przejrzysty. Często przecież przy poznawaniu tekstów literackich uczeń prezentuje własne przeżycia (II.1.1.), określa tematykę utworu (II.1.2) czy wskazuje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego i ich funkcje (II.2.1).

Aby jednak wykazać, że wszystkie wymagania szczegółowe będą uwzględnione w trakcie realizacji programu *Szukając tożsamości*, poniżej umieściłyśmy tabelę, w której znalazły się przykładowe tematy lekcji.

Zakładamy, że w ciągu trzech lat nauki w szkole ponadgimnazjalnej uczniów, poprzez odpowiedni dobór tekstów kultury, ćwiczeń i poleceń, rozwinie swoje umiejętności analityczne, swój odbiór wypowiedzi i sposób tworzenia wypowiedzi. Jego sposób prezentowania własnych przeżyć (II.1.1.), wykorzystywania w interpretacji utworu kontekstów (II.3.2.), tworzenia dłuższego tekstu pisanego (III.1.1.) w klasie trzeciej będzie różnił się od tego w klasie pierwszej. Kształcenie tych umiejętności odbywać się będzie właściwie przy omawianiu każdego tekstu literackiego.

b) odwołania do III etapu edukacyjnego

Podstawa programowa zakłada, że dwunastoletni cykl kształcenia podzielony zostaje na dwa powiązane cykle sześcioletnie. IV etap edukacji powiązany jest bezpośrednio z etapem III, gimnazjalnym. Etapy te połączone są programowo, co oznacza, że treści przekazane w szkole gimnazjalnej nie są zapisane w treściach nauczania na etapie szkoły ponadgimnazjalnej. Jednocześnie jednak wiadomości i umiejętności w zakresie odbioru wypowiedzi, analizy i interpretacji tekstów kultury i tworzenia wypowiedzi zdobyte przez uczniów w gimnazjum są istotne w procesie realizacji celów kształcenia w szkole ponadgimnazjalnej i sprawdzane na egzaminie maturalnym. Dlatego nauczyciel nie powinien tracić czasu (którego przecież nigdy nie jest za wiele) na szczegółowe omawianie utworów czy zagadnień, które uczeń powinien znać z etapu III (np. jeszcze raz analizować *Tren V, VII czy VIII* Jana Kochanowskiego), ale jednocześnie powinien odwoływać się do treści nauczania realizowanych w gimnazjum, zwłaszcza że w uwagach o realizacji znajduje się bardzo jednoznaczny zapis: „Nauczyciel w szkole ponadgimnazjalnej odwołuje się do wiedzy i umiejętności, które uczeń nabył na wcześniejszych etapach edukacji”. Zadaniem nauczyciela jest więc wykorzystanie wiedzy i umiejętności uczniów z wcześniejszych etapów edukacyjnych, a zwłaszcza z etapu III. Należy

więc stworzyć uczniom różnorodne możliwości zarówno utrwalenia jak i wykorzystania w praktyce nabytych wcześniej umiejętności i wiadomości.

Aby podkreślić rolę poprzedniego etapu kształcenia oraz konieczność nieustannego porządkowania i rozszerzania umiejętności, w tabeli zawierającej treści nauczania dla poziomu podstawowego w klasie pierwszej wskazujemy przykładowe zagadnienia tematyczne, przy których można i należy wykorzystywać zdobyte wcześniej wiadomości i umiejętności. Np. wymagania szczegółowe do trzeciego etapu edukacyjnego zakładają, że uczeń „przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego” (II.2.6.), dlatego przy omawianiu różnych tekstów literackich należy odwoływać się do tej wiedzy i ją utrwalać. Kiedy uczeń poznawać będzie treny Jana Kochanowskiego (inne niż w gimnazjum!), lekcję można rozpocząć od przypomnienia wykreowanego obrazu Urszulki, relacji między ojcem a córką, bólu ojcowskiego, poczucia straty itp. – wszystko na podstawie *Trenu V, VII i VIII*. Dzięki temu uczniowie utrwala wiedzę zdobytą w gimnazjum, ale też łatwiej będzie im zrozumieć przyczyny kryzysu światopoglądowego, który wyłania się z *Trenu IX, X i XI*.

c) zakres podstawowy a zakres rozszerzony

Dla każdej klasy opracowane zostały (w formie tabeli) odrębne treści edukacyjne dla poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego.

Podstawowe różnice pomiędzy poziomami polegają na:

- ✓ różnej liczbie godzin
- ✓ innym doborze tekstów kultury
- ✓ odmiennych treściach nauczania – wymaganiach szczegółowych.

Zgodnie z założeniami podstawy programowej uczeń realizujący zakres rozszerzony powinien spełnić wymagania oraz poznać teksty kultury określone dla zakresu podstawowego. Dlatego treści edukacyjne przewidziane dla zakresu rozszerzonego obejmują również te zaplanowane dla zakresu podstawowego.

Często przewidziana jest zwiększona liczba godzin na realizację tego samego zagadnienia tematycznego, aby kształcić dodatkowe umiejętności, np. „twórczego wykorzystywania wypowiedzi krytycznoliterackich i teoretycznoliterackich” (*I.1.2.) czy „wskazywania związków między różnymi aspektami utworu” (*II.2.1.).

W rubryce wskazującej na realizowane cele kształcenia podane są zarówno treści szczegółowe z zakresu podstawowego jak i dla zakresu rozszerzonego (te zaznaczone są gwiazdką, np. *III.1.2.).

Aby ułatwić osobie realizującej program nauczania *Szukając tożsamości* dla zakresu rozszerzonego, zagadnienia tematyczne przewidziane tylko dla tego zakresu wyodrębniono również *, np. * „Parodia, parafraza, trawestacja w twórczości skamandrytów”.

d) uwzględnienie prac klasowych, sprawdzianów i testów czytania ze zrozumieniem

Planując zagadnienia tematyczne, w każdej klasie przewidzieliśmy prace klasowe, sprawdziany i testy czytania ze zrozumieniem. Dla każdej klasy zostały one zapisane w tabeli dwukrotnie (mniej więcej po połowie przewidzianych godzin dla danej klasy i na sam koniec). Nie oznacza to oczywiście przeprowadzania tych form sprawdzania wiadomości i umiejętności właśnie w tym czasie. Powinny być one rozłożone równomiernie w ciągu całego roku, a decyzja o ich konkretnym terminie powinna uwzględniać również opinię uczniów (np. w związku z obciążeniami na innych przedmiotach).

Liczba zaplanowanych pisemnych form sprawdzania wiedzy nie jest taka sama we wszystkich klasach – zależy od realizowanej liczby godzin oraz specyfiki realizowanych treści kształcenia. Inna jest też liczba pisemnych form sprawdzania wiedzy dla zakresu rozszerzonego – przewidziana została np. większa liczba prac klasowych, ponieważ powinno się sprawdzić

zarówno umiejętność tworzenia różnych form wypowiedzi pisemnej i przygotować ucznia do egzaminu pisemnego na poziomie podstawowym i poziomie rozszerzonym.

3.2. Zestawienie godzin

Poniższe tabele pokazują rozłożenie godzin w poszczególnych latach nauki oraz w związku z realizowanym zakresem nauczania.

klasa	zakres podstawowy
klasa I	130
klasa II	130
klasa III	100
razem	360

klasa	zakres rozszerzony*		
	zakres podstawowy	zakres rozszerzony*	razem
klasa I	130	30*	160
klasa II	130	100*	230
klasa III	100	110*	210
razem	360	240*	600

3.3. Treści nauczania w programie „Szukając tożsamości”

klasa I

W poszukiwaniu źródeł

zakres podstawowy

Klasa pierwsza obejmuje okres od starożytności do oświecenia.

Główne zagadnienie zaplanowane przez nas do realizacji w klasie pierwszej nosi nazwę „W poszukiwaniu źródeł”. Jak je rozumiemy?

Chodzi nam o uświadomienie uczniom źródeł kultury europejskiej (a więc i polskiej), którą stanowią Biblia i kultura antyczna. Uczniowie powinni mieć świadomość filarów współczesnej cywilizacji europejskiej, tego, że należymy do kręgu kultury śródziemnomorskiej.

Pragniemy również pokazać uczniom, że literatura dawnych epok, literatura staropolska, często odbierana jako nudna, niepotrzebna współczesnemu człowiekowi, jest w istocie niezbędna do zrozumienia literatury współczesnej. Chcemy pokazać uczniom dialog, jaki prowadzą współcześni twórcy z literaturą i kulturą dawnych epok, z tradycją literacką, dlatego mimo dominującego układu chronologicznego przywołujemy utwory autorów z epok późniejszych (np. A. Mickiewicza, J. Słowackiego, S. Grochowiaka czy nawet współczesnego zespołu hiphopowego, jakim jest Ascetoholix). Uczniowie kończąc klasę pierwszą powinni mieć świadomość, że aby w pełni odczytać współczesną literaturę i zrozumieć kulturę, nawet tę popularną, trzeba znać utwory dawnych epok, konwencję literacką, umieć odczytać aluzje literackie, symbolikę, znaki tradycji.

Chcemy też, aby szukali w dawnych tekstach źródeł naszej kultury, obyczajowości, mentalności, tradycji (np. kultura sarmacka), języka (zwroty, powiedzenia np. *donkiszoteria*, *walczyć z wiatrakami*).

Mamy nadzieję, że kontakt z dawnymi tekstami kultury przyczyni się również do budowania ich poczucia tożsamości, stawania się świadomymi Polakami, że dzięki niemu pełniej zrozumieją istotę polskości i europejskości.

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia			Odniesienie do treści z gimnazjum
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi	
1.	Kim jesteśmy, czyli kilka słów o tożsamości	2	reż. Krzysztof Kieślowski, <i>Gadające głowy</i>	I.1.1., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2	III.1.2., III.1.6., III.2.1.	odbiera komunikaty pisane, mówione, w tym nadawane za pomocą środków audiowizualnych –

							rozdziela informacje przekazywane werbalnie oraz zawarte w dźwięku i obrazu; uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: film,
2.	Diagnoza wstępna	1	Fragm. różnorodnych tekstów kultury	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.9., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.6., III.1.7., III.2.1.	sprawdzenie stopnia opanowania umiejętności i wiadomości określonych w podstawie programowej dla III etapu kształcenia
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE							
3.	Komunikacja językowa. Funkcje tekstów językowych	2	Halina Kurkowska, <i>O funkcji komunikatywnej tekstu</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.2., I.3.3., I.3.4.	II.2.1.	III.1.6.	wyszukuje w wypowiedzi potrzebne informacje oraz cytuje odpowiednie fragmenty tekstu; odróżnia informacje o faktach od opinii; rozpoznaje wypowiedzi o charakterze emocjonalnym i perswazyjnym; rozpoznaje intencje wypowiedzi (aprobatę, dezaprobatę, negację, prowokację);
4.	Czym jest literatura?	1	Adam Mickiewicz, <i>Burza</i> Bolesław Prus, <i>Katarynka</i> (fragm.) Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (fragm.)	I.1.2., I.1.3., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.4.2.,	III.1.6., III.1.7.	rozdziela narrację pierwszoosobową i trzecioosobową oraz potrafi określić jej funkcje w utworze; przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego; rozpoznaje różnice między fikcją a kłamstwem; rozpoznaje odmiany gatunkowe

							literatury popularnej: powieść lub opowiadanie obyczajowe, przygodowe, detektywistyczne, fantastycznonaukowe, fantasy;
5.	O tekstach popularnonaukowych	1	Michał Głowiński, Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński, <i>Zarys teorii literatury</i> (tu fragm. o tworzywieniu dzieła literackiego)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.4.	II.1.2.,	III.1.6., III.1.7.	rozpoznaje wypowiedź argumentacyjną, wskazuje tezę argumenty, wnioski
BIBLIA I ANTYK							
6.	U źródeł. Znaczenie Biblii i mitologii w kulturze europejskiej	1	Biblia Tysiąclecia (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragm.)	I.1.2., I.1.3., I.2.1., I.2.2., I.2.3.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie; znajduje w tekstach współczesnej kultury popularnej (np. w filmach, komiksach, piosenkach) nawiązania do tradycyjnych wątków literackich i kulturowych
7.	Opowieści o początku świata	1	Księga Rodzaju (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragm.) Kazimierz Bukowski, <i>Biblia a literatura polska</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.3., I.2.1., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	przedstawia najistotniejsze treści wypowiedzi w takim porządku, w jakim występują one w tekście; przedstawia propozycję odczytania konkretnego tekstu kultury i uzasadnia ją;
8.	Heroiczna wiara Hioba	1	Księga Hioba (fragm.) Anna Kamieńska, <i>Modlitwa Hioba</i>	I.1.2., I.1.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	uwzględnia w interpretacji potrzebne konteksty; opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło;

9.	Poetyckość biblijnych psalmów	1	Księga Psalmów (psalm 1, 23, 130)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7.	charakteryzuje postać mówiącą w utworze; wskazuje funkcję użytych w utworze środków stylistycznych z zakresu składni (powtórzeń, pytań retorycznych, różnego typu zdań i równoważników), fonetyki (rytmu, rytmu, wyrazów dźwiękonaśladowczych)
10.	Mądrość przypowieści biblijnych	1	Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10, 25-37) Przypowieść o talentach (Mt 25, 14-30)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7.	rozpoznaje czytany utwór jako przypowieść; omawia na podstawie poznanych dzieł literackich i innych tekstów kultury podstawowe, ponadczasowe zagadnienia egzystencjalne; dostrzega zróżnicowanie postaw społecznych, obyczajowych, narodowych, religijnych, etycznych, kulturowych i w ich kontekście kształtuje swoją tożsamość
11.	Za miłość do ludzi trzeba płacić (Prometeusz)	1	Jan Parandowski: <i>Mitologia</i> (fragm.) Leopold Staff, <i>Prometeusz</i> Zbigniew Herbert, <i>Stary Prometeusz</i>	I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7.	
12.	W świecie bohaterów Homera	2	Homer, <i>Odyseja</i> (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (mit o wojnie trojańskiej) Stanisław Stabryła, <i>Śpiewaj mi muzu</i> (tu	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	czepie dodatkowe informacje z przypisu; przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (epika);

			opowieść o Homerze) Mieczysław Jastrun, <i>Czytanie Homera</i> Leopold Staff, <i>Odys</i>				
13.	W poszukiwaniu prawdy o sobie (<i>Król Edyp</i>)	3	Sofokles, <i>Król Edyp</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (mit o rodzie Labdakidów) Andrzej Banach, <i>Wybór maski. 11 teatrów klasycznych</i> (fragm.) Władysław Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i> (tu fragm. o tragedii)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.6., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (dramat); rozpoznaje czytany utwór jako tragedię
14.	<i>Strangers in the night</i> , czyli Antygona w Nowym Jorku	3	reż. Janusz Głowacki, <i>Antygona w Nowym Jorku</i> (spektakl Teatru TV)		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: teatr,
15.	Horacy w poszukiwaniu złotego środka	2	Horacy, <i>Exegi monumentum, Do Deliusza, Do Leukonoe</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	charakteryzuje postać mówiącą w utworze; rozpoznaje problematykę utworu; przypisuje czytany utwór do właściwego rodzaju literackiego (liryka);
16.	Antyczni miłośnicy mądrości, czyli o filozofii starożytnych	2	Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fragm.), <i>Państwo</i> (fragm.) Seneka, <i>O życiu szczęśliwym</i>	I.1.1., I.1.5., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.	

17.	Krótki kurs samokształcenia	1	Jadwiga Płocka, <i>Sekrety samokształcenia</i> (fragm.)	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.			samodzielnie dociera do informacji w różnych źródłach; stosuje zasady korzystania z zasobów bibliotecznych, wyszukiuje w bibliotece źródła potrzebnych mu informacji; korzysta ze słowników; świadomie, odpowiedzialnie, selektywnie korzysta (jako odbiorca i nadawca) z elektronicznych środków przekazywania informacji, w tym z Internetu
18.	Kim jesteśmy, czyli nasze miejsce w Europie	1	Jan Paweł II, <i>Pamięć i tożsamość</i> (fragm. <i>Powrót do Europy?</i>)	I.1.1., I.1.5., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.	uczestniczy w dyskusji, uzasadnia własne zdanie, przyjmuje poglądy innych lub polemizuje z nimi; przestrzega zasad etyki mowy w różnych sytuacjach komunikacyjnych,
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE							
19.	Sposoby wzbogacania słownictwa	1	Wiesław Kot, <i>Profesjonalna dotacja</i> , „Wprost” czerwiec 1999	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.4.1.	III.1.6.	dostrzega różnicowanie słownictwa; rozpoznaje wyrazy rodzime i zapożyczone
20.	Niezwykłości słownikowe (homonimy, synonimy, antonimy, polisemy)	2	Beata Gajewska, Marta Pawlus, <i>Słownik synonimów i antonimów</i>	I.3.1.	II.4.1.	III.1.6.	tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się; świadomie dobiera synonimy i antonimy dla wyrażenia zamierzonych treści; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenie w tekście

ŚREDNIOWIECZE							
21.	Zrozumieć wieki średnie	2	Tadeusz Witczak, <i>Średniowiecze</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4. I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.2., II.4.2.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.	
22.	Miejsce Boga w sztuce średniowiecza	1	Zbigniew Herbert, <i>Kamień z katedry</i> (fragm.) reż. Tomasz Bagiński, <i>Katedra</i> (film)	I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki audiowizualne,
23.	Ślady dawnych procesów fonetycznych we współczesnym języku polskim	2	Biblia (fragm.) – tłumaczenia z różnych epok	I.3.1.	II.2.2., II.2.3.	III.1.7.	
24.	W kręgu kultury rycerskiej	2	<i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragm.) <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fragm.) Maria Ossowska, <i>Ethos rycerski i jego odmiany</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
25.	Średniowieczny wzorzec władcy	2	Gall Anonim, <i>Kronika polska</i> (fragm.) <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragm.) Marian Plezia, <i>O Kronice polskiej</i> <i>Galla</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
26.	Szukamy źródeł średniowiecznej świętości	2	<i>Legenda o świętym Aleksym</i> (fragm.), <i>Kwiatki świętego Franciszka</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
27.	Obraz Matki Boskiej w liryce średniowiecza	2	<i>Bogurodzica</i> , <i>Lament</i> <i>świętokrzyski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	

28.	Motyw tańca śmierci w średniowiecznych tekstach kultury	2	<i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fragm.) Hans Holbein, <i>Danse macabre</i> Johan Huizinga, <i>Jesień średniowiecza</i> (fragm.) Maciej Włodarski, <i>W średniowiecznym kręgu śmierci</i> , „Ruch literacki” 1986	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	uwzględnia w analizie specyfikę tekstów kultury przynależnych do następujących rodzajów sztuki: sztuki plastyczne; ze zrozumieniem posługuje się pojęciami dotyczącymi wartości pozytywnych i ich przeciwieństw oraz określa postawy z nimi związane, np. piękno – brzydota, a także rozpoznaje ich obecność w życiu oraz w literaturze i innych sztukach;
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE							
29.	Kultura języka. Norma i błąd językowy	1		I.3.1., I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1.	rozróżnia normę językową wzorcową oraz użytkową i stosuje się do nich
30.	Typy błędów językowych	1		I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1.	rozpoznaje w zdaniach i w równoważnikach zdań różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, dopełnień, okoliczników oraz przydawkę – rozumie ich funkcje; rozróżnia rodzaje zdań złożonych podrzędnie i współrzędnie, imiesłowowe równoważniki zdań, zdania bezpodmiotowe oraz rozumie ich funkcje w wypowiedzi; odróżnia temat fleksyjny od końcówki; odróżnia czasowniki dokonane i niedokonane; rozpoznaje tryby i strony (czynną i

							bierną) czasownika oraz imiesłowy – wyjaśnia ich funkcje w tekście; rozpoznaje temat słowotwórczy i formant w wyrazach pochodnych i wskazuje funkcje formantów w nadawaniu znaczenia wyrazom pochodnym.
31.	Kryteria poprawności językowej	1		I.3.1., I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1.	przekształca części zdania pojedynczego w zdania podrzędne i odwrotnie, przekształca konstrukcje strony czynnej w konstrukcje strony biernej i odwrotnie, zamienia formy osobowe czasownika na imiesłowy i odwrotnie – ze świadomością ich funkcji i odpowiednio do celu całej wypowiedzi; zamienia mowę niezależną na zależną; stosuje poprawne formy odmiany rzeczowników, czasowników (w tym imiesłowów), przymiotników, liczebników i zaimków; stosuje poprawne formy wyrazów w związkach składniowych

32.	1 praca klasowa + poprawa	3			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7. III.2.1	tworzy spójne wypowiedzi pisemne w następujących formach gatunkowych: urozmaicone kompozycyjnie i fabularnie opowiadanie, opis sytuacji i przeżyć, zróżnicowany stylistycznie i funkcjonalnie opis zwykłych przedmiotów lub dzieł sztuki, charakterystyka postaci literackiej, filmowej lub rzeczywistej, sprawozdanie z lektury, filmu, spektaklu i ze zdarzenia z życia, rozprawka; dostosowuje odmianę i styl do gatunku, w którym się wypowiada; stosuje zasady organizacji tekstu zgodnie z wymogami gatunku, tworząc spójną pod względem logiczny i składniowym wypowiedź na zadany temat; tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi; wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych; dokonuje starannej redakcji tekstu napisanego ręcznie; stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach; dostosowuje szyk wyrazów i zdań składowych do wagi, jaką nadaje przekazywanym informacjom;
-----	------------------------------	---	--	--	----------------------------------	--	--

33.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4.		
34.	test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	3		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.			porządkuje informacje w zależności od ich funkcji w przekazie; odróżnia informacje o faktach od opinii; rozpoznaje wypowiedzi o rozumie pojęcie stylu, rozpoznaje styl potoczny, urzędowy, artystyczny i naukowy; rozpoznaje wyrazy wieloznaczne i rozumie ich znaczenia w tekście; dostrzega zróżnicowanie słownictwa
RENESANS							
35.	Dlaczego renesans?	2	Giovanni Pico della Mirandola, <i>Mowa o godności człowieka</i> (fragmenty), Jerzy Ziomek, <i>Literatura odrodzenia</i> (fragment o polskim mecenacie kulturalnym w renesansie) Jan Kochanowski, <i>Z Anakreonta</i> <i>Na łakome</i> <i>O żywocie ludzkim</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
36.	Petrarka uczy, jak pisać o miłości	2	Petrarka, <i>Sonet 90.</i> , <i>Sonet 132.</i> , <i>Sonet 134.</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	opisuje odczucia, które budzi w nim dzieło,

37.	O miłości kilka wieków później – <i>Sonety odeskie</i> Adama Mickiewicza	1	Adam Mickiewicz, <i>Sonety odeskie</i> : Sonet VII Z <i>Petrarki</i> Sonet X <i>Błogosławieństwo</i> (z <i>Petrarki</i>)		II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	interpretuje głosowo wybrane utwory literackie (recytowane w całości lub we fragmentach).
38.	Boccaccio – mistrz noweli	2	Boccaccio, <i>Okrutny mąż</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.1., III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.	rozpoznaje nowelę, omawia funkcję elementów konstrukcyjnych utworu
39.	<i>Ad fontes!</i> Jan Kochanowski wobec tradycji antycznej	2	Jan Kochanowski, Pieśń X, ks. wtóre (<i>Nie porzucaj nadzieje</i>) Pieśń II, ks. pierwsze (<i>Serce roście</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	zna wybrane fraszki Jana Kochanowskiego
40.	Renesansowy optymizm Jana z Czarnolasu	1	Jan Kochanowski, Pieśń XXV, ks. wtóre (<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	rozpoznaje hymn, omawia funkcję apostrofy, wskazuje funkcję powtórzeń i pytań retorycznych
41.	Renesansowy poeta o sławie poetyckiej	1	Jan Kochanowski, Pieśń XXIV, ks. wtóre (<i>Niezwyczajnym i nie leda piórem opatrzonej</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
42.	Jak samodzielnie analizować tekst poetycki?	2	Jan Kochanowski, Pieśń XI, ks. wtóre (<i>Stateczny umysł pamiętaj zachować</i>)	I.2.1., I.2.2.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.	korzysta ze słowników, tworzy spójne wypowiedzi pisemne, stosuje zasady organizacji tekstu, tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi, dokonuje starannej redakcji tekstu

43.	Humanista w służbie ojczyzny	2	Jan Kochanowski, Pieśń XIX, ks. wtóre (<i>Pieśń o dobrej sławie</i>) Pieśń V, ks. wtóre (<i>Pieśń o spustoszeniu Podola</i>)	I.3.1., I.3.8.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
44.	„Zetrzy sen z oczu (...) cny Lachu!” – moja ocena sytuacji w Polsce	2	Fragm. różnorodnych tekstów kultury	I.2.1., I.2.2., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.2.1.	tworzy plan twórczy własnej wypowiedzi, uzasadnia własne zdanie, przestrzega zasad etyki mowy, stosuje zasady etykiety językowej, dąży do precyzyjnego wysławiania się, stosuje normę językowa wzorcową; wprowadza do wypowiedzi partykuły, rozumiejąc ich rolę w modyfikowaniu znaczenia składników wypowiedzi; wykorzystuje wykrzyknik jako część mowy w celu wyrażenia emocji; stosuje wołacz w celu osiągnięcia efektów retorycznych;
45.	Kazanie czy przemówienie? – <i>O miłości ku ojczyźnie</i> Piotra Skargi	2	Piotr Skarga, <i>Kazanie wtóre O miłości ku ojczyźnie i o pierwszej chorobie Rzeczypospolitej, która jest z nieżyczliwości ku ojczyźnie</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.		

46.	Jak przemawiają współcześni politycy?	1	Dowolne przemówienie polityka, np. exposé premiera	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.9. I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.4.1., II.4.3.		
47.	Niezwykłe tłumaczenie biblijnych psalmów – <i>Psalterz Dawidów</i> Jana Kochanowskiego	1	Biblia Tysiąclecia, <i>Psalm 8</i> Jan Kochanowski <i>Psalm 8, Psalm 28</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
48.	Kryzys światopoglądowy renesansowego humanisty – <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego	3	Jan Kochanowski, <i>Tren IX, Tren X, Tren XI, Tren XIX</i>	I.1.7., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	zna <i>Tren V, Tren VII, Tren VIII</i> Jana Kochanowskiego
49.	Szekspir – genialny znawca duszy ludzkiej	4	William Szekspir, <i>Makbet</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	wskazuje elementy dramatu, takie jak: akt, scena, tekst główny, tekst poboczny, monolog, dialog
50.	Mówić, by przekonać – perswazja w dramacie Szekspira i w naszych wypowiedziach	2	William Szekspir, <i>Makbet</i> , akt I, scena 7	I.3.1., I.3.8.	II.4.1., II.4.3.	III.1.4., 5., 6.	dostrzega w wypowiedzi ewentualne przejawy agresji i manipulacji; sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny; zna granice stosowania slangu młodzieżowego;
51.	Inspiracje Szekspirem...	1	Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> (fragmenty) Jan Lechoń, <i>Do Szekspira</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
52.	Renesans znany i nieznany – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości	1		I.2.3.			

BAROK							
53.	Niezwykłość baroku, barokowej sztuki i literatury	2	Czesław Hernas, <i>Literatura baroku</i> (fragment o religijności baroku) Blaise Pascal, <i>Myśli</i> (fragmenty) Daniel Naborowski, <i>Krótkość żywota</i> Rubens, <i>Obfitość</i> , Bernini, <i>Ekstaza św. Teresy z Ávila</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
54.	Barokowe niepokoje człowieka renesansu	2	Mikołaj Sep-Szarzyński, <i>Sonet IV</i> , <i>Sonet V</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II. 4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
55.	Błędny rycerz walczy z wiatrakami – <i>Don Kichote</i> Cervantesa	3	Miguel Cervantes, <i>Don Kichote</i> (fragmenty: rozdział 1., 7., 8.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
56.	Współczesny poeta o don Kiszocie	1	Stanisław Grochowiak, <i>Don Kiszot</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
57.	Sarmata o sobie i otaczającym świecie	2	Jan Chryzostom Pasek, <i>Pamiętniki</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.	
58.	Tradycja sarmacka współcześnie	1	Ascetoholix, <i>Sarmaci</i> Jacek Kaczmarski, <i>Rokosz</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	

OŚWIECENIE							
59.	Oświecenie – epoka rozumu i myślicieli	2	Kartezjusz, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment), Rozprawa o metodzie (fragment) John Locke, <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> (fragment) Jean-Jacques Rousseau, <i>Listy moralne</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.			
60.	O sprawach ważnych i aktualnych... Publicystyka oświeceniowa	1	Hugo Kołłątaj, <i>Prawo polityczne narodu polskiego czyli Układ rządu Rzeczypospolitej</i> (fragmenty) Stanisław Staszic, <i>Przestrogi dla Polski</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.		III.1.7., III.2.1.	
61.	O sprawach ważnych i aktualnych... Tematyka publicystyki współczesnej	1	bieżąca publicystyka zamieszczana w gazetach codziennych, tygodnikach opinii	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.		III.1.7., III.2.1	rozdziela gatunki publicystyczne prasowe, radiowe i telewizyjne (artykuł, wywiad, reportaż)

62.	Klasycyzm oświeceniowy a inne nurty (sentymentalizm i rokoko) w sztuce i literaturze	2	Teksty kultury zaproponowane przez uczniów (projekt) lub: Adam Naruszewicz, <i>Balon</i> , Franciszek Dionizy Kniaźnin, <i>Praktyka</i> , Franciszek Karpiński, <i>Laura i Filon</i> , Jacques David, <i>Przysięga</i> Horacjuszy, Jean-Honoré Fragonard, <i>Huśtawka</i>	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.		
63.	„Satyra prawdę mówi” – <i>Do króla</i> Ignacego Krasickiego	2	Ignacy Krasicki, <i>Do króla</i> Mieczysław Klimowicz, <i>Literatura oświecenia</i> (fragment o satyrach Krasickiego)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	zna wybrane bajki Ignacego Krasickiego
64.	<i>Żona modna</i> Ignacego Krasickiego – o zgubnych skutkach bezmyślnej fascynacji cudzoziemską	1	Ignacy Krasicki, <i>Żona modna</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	

65.	Jak zmienia się język? Porównujemy teksty z różnych epok	2	Słota, <i>O zachowaniu się przy stole</i> Jan Kochanowski, Pieśń XII, ks. wtóre (<i>Pieśń o cnotcie</i>) Mikołaj Sęp Szarzyński, <i>Sonet II</i> Ignacy Krasicki, <i>Pijaństwo</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.	
66.	Od starożytności do oświecenia – funkcjonowanie tych samych motywów w tekstach kultury różnych epok	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.	II.3.3.	III.1.1., 2., 3., 4., 6., 7., III.2.1.	
67.	2 prace klasowe + poprawy	6			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., 6., 7. III.2.1	jak przy innych wypowiedziach pisemnych
68.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4.		
69.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7. I.3.1., I.3.3., I.3.4., I.3.5., I.3.8.			jak przy innych tekstach

klasa I

W poszukiwaniu źródeł

zakres rozszerzony

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia		
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi
1.	Kim jesteśmy, czyli kilka słów o tożsamości	2	<i>Gadające głowy</i> , reż. Krzysztof Kieślowski	I.1.1. I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2.	III.1.2., III.1.6., III.2.1.
2.	Diagnoza wstępna	1	Fragm. różnorodnych tekstów kultury	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.9., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
3.	Komunikacja językowa. Funkcje tekstów językowych	3	Halina Kurkowska, <i>O funkcji komunikatywnej tekstu</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.2., I.3.3., I.3.4. *I.3.1.	II.2.1.	III.1.6.
4.	Czym jest literatura?	1	Adam Mickiewicz, <i>Burza</i> Bolesław Prus, <i>Katarynka</i> (fragm.) Aleksander Fredro, <i>Zemsta</i> (fragm.)	I.1.2., I.1.3., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.4.2.	III.1.6., III.1.7.
5.	O tekstach popularnonaukowych	2	Michał Głowiński, Aleksandra Okopień-Sławińska, Janusz Sławiński, <i>Zarys teorii literatury</i> (tu fragm. o tworzywie dzieła literackiego)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.4.	II.1.2.,	III.1.6., III.1.7.
BIBLIA I ANTYK						

6.	U źródeł. Znaczenie Biblii i mitologii w kulturze europejskiej	1	Biblia Tysiąclecia (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragm.) <i>Dobra czytanka wg św. ziom'a Janka</i> (fragm.) Mieczysław Jastrun, <i>Mit śródziemnomorski</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.2.1., I.2.2., I.2.3. *II.2.3.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
7.	Opowieści o początku świata	1	Księga Rodzaju (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragm.) Kazimierz Bukowski, <i>Biblia a literatura polska</i> (fragm. dot. starożytnych kosmogonii)	I.1.1., I.1.3., I.2.1., I.2.2., I.3.1., I.3.8. *I.1.2.	II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
8.	Heroiczna wiara Hioba	1	Księga Hioba (fragm.) Anna Kamieńska, <i>Modlitwa Hioba</i>	I.1.2., I.1.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
9.	Poetyckość biblijnych psalmów	2	Księga Psalmów (psalm 1, 23, 130)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7.
10.	Mądrość przypowieści biblijnych	1	Przypowieść o miłosiernym Samarytaninie (Łk 10, 25-37) Przypowieść o talentach (Mt 25, 14-30)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.3., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7.
11.	*Biblijna opowieść o końcu świata	2	Biblia, Apokalipsa św. Jana (fragm.) Czesław Miłosz, <i>Piosenka o końcu świata</i> Hans Memling, tryptyk <i>Sąd ostateczny</i> Anna Świderkówna, <i>Rozmów o Biblii ciąg dalszy</i> (fragm. o apokalipsie)	I.3.1. *I.1.2.	II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
12.	Za miłość do ludzi trzeba płacić (Prometeusz)	1	Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (fragm.) Leopold Staff, <i>Prometeusz</i> Zbigniew Herbert, <i>Stary Prometeusz</i>	I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., II.2.1.
13.	*Apollo i Dionizos	1	Zygmunt Kubiak, <i>Mitologia Greków i Rzymian</i> (fragm. o Apollu i Marsjaszu) Zbigniew Herbert, <i>Apollo i Marsjasz</i> Apollo Belwederski	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4. *II.3.4.	III.1.7., II.2.1.

			Caravaggio, <i>Bacchus</i>			
14.	W świecie bohaterów Homera	2	Homer: <i>Odyseja</i> (fragm.) Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (mit o wojnie trojańskiej) Stanisław Stabryła, <i>Śpiewaj mi muzu</i> (tu opowieść o Homerze) Mieczysław Jastrun, <i>Czytanie Homera</i> Leopold Staff: <i>Odys</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
15.	W poszukiwaniu prawdy o sobie (<i>Król Edyp</i>)	3	Sofokles, <i>Król Edyp</i> Jan Parandowski, <i>Mitologia</i> (mit o rodzie Labdakidów) Andrzej Banach, <i>Wybór maski. 11 teatrów klasycznych</i> (fragm.) Władysław Tatarkiewicz, <i>Historia estetyki</i> (tu fragm. o tragedii)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.6., I.3.1., I.3.8. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.
16.	<i>Strangers in the night</i> , czyli Antygona w Nowym Jorku	3	reż. Janusz Głowacki, <i>Antygona w Nowym Jorku</i> (spektakl Teatru TV)		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
17.	Horacy w poszukiwaniu złotego środka	2	Horacy, <i>Exegi monumentum</i> , <i>Do Deliusza</i> , <i>Do Leukonoe</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
18.	*Różne oblicza greckiej liryki	1	Tyrtajos, <i>Rzecz to piękna...</i> Anakreont, <i>Słodki bój</i> , <i>Piosenka</i> Safona, <i>Wydaje się samym bogom równy...</i> , <i>Pogarda dla nieznającej poezji</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
19.	Antyczni miłośnicy mądrości, czyli o filozofii starożytnych	2	Platon, <i>Obrona Sokratesa</i> (fragm.), <i>Państwo</i> (fragm.) Seneka, <i>O życiu szczęśliwym</i>	I.1.1., I.1.5., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.

20.	Krótki kurs samokształcenia	1	Jadwiga Płocka, <i>Sekrety samokształcenia</i> (fragm.)	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4. *I.2.1., I.2.2.		
21.	Kim jesteśmy, czyli nasze miejsce w Europie	1	Jan Paweł II, <i>Pamięć i tożsamość</i> (fragm. <i>Powrót do Europy?</i>)	I.1.1., I.1.5., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
22.	Sposoby wzbogacania słownictwa	1	Wiesław Kot, <i>Profesjonalna dotacja</i> , „Wprost” czerwiec 1999	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.4.1.	III.1.6.
23.	Niezwykłości słownikowe (homonimy, synonimy, antonimy, polisemy)	2	Beata Gajewska, Marta Pawlus, <i>Słownik synonimów i antonimów</i>	I.3.1.	II.4.1.	III.1.6.
ŚREDNIOWIECZE						
24.	Zrozumieć wieki średnie	2	Tadeusz Witczak, <i>Średniowiecze</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.2., II.4.2.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.
25.	*Filozofia średniowiecza w poszukiwaniu wiedzy o człowieku	2	św. Augustyn, <i>Wyznania</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.
26.	Miejsce Boga w sztuce średniowiecza	2	Zbigniew Herbert, <i>Kamień z katedry</i> (fragm.) reż. Tomasz Bagiński, <i>Katedra</i> (film)	I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
27.	Ślady dawnych procesów fonetycznych we współczesnym języku polskim	2	Biblia (fragm.) – tłumaczenia z różnych epok	I.3.1.	II.2.2., II.2.3.	III.1.7.

28.	W kręgu kultury rycerskiej	2	<i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragm.) <i>Dzieje Tristana i Izoldy</i> (fragm.) Maria Ossowska, <i>Ethos rycerski i jego odmiany</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2. *II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
29.	*Karnawał w kulturze średniowiecza	1	Jan z Koszyczek, <i>Rozmowy, które miał król Salomon mądry z Marchołem grubym a sprośnym</i> (fragm.) Michał Bachtin, <i>Twórczość Franciszka Rabelais'go a kultura ludowa średniowiecza i renesansu</i> (fragm.) Peter Bruegel starszy, <i>Walka karnawału z postem</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
30.	Średniowieczny wzorzec władcy	2	Gall Anonim, <i>Kronika polska</i> (fragm.) <i>Pieśń o Rolandzie</i> (fragm.) Marian Plezia, <i>O Kronice polskiej Galla</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
31.	Szukamy źródeł średniowiecznej świętości	2	<i>Legenda o świętym Aleksym</i> (fragm.), <i>Kwiatki świętego Franciszka</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
32.	Obraz Matki Boskiej w liryce średniowiecza	2	<i>Bogurodzica</i> , <i>Lament świętokrzyski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2. *II.3.1., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
33.	Motyw tańca śmierci w średniowiecznych tekstach kultury	2	<i>Rozmowa Mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (fragm.) Hans Holbein, <i>Danse macabre</i> Johan Huizinga, <i>Jesień średniowiecza</i> (fragm.) Maciej Włodarski, <i>W średniowiecznym kręgu śmierci</i> , „Ruch literacki” 1986	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.4.2. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.

34.	*Dante go wędrowka w zaświaty	2	Dante, <i>Boska komedia</i> (fragm.)	I.3.1. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4.	III.2.1.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
35.	Kultura języka. Norma i błąd językowy	1		I.3.1., I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
36.	Typy błędów językowych	1		I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1. *III.1.2.
37.	Kryteria poprawności językowej	1		I.3.1., I.3.7., I.3.8.	II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
38.	1 praca klasowa + poprawa	3			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
39.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	
40.	1 test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształjące	3		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.4		

	umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego					
RENESANS						
41.	Dlaczego renesans?	2	Giovanni Pico della Mirandola, <i>Mowa o godności człowieka</i> (fragmenty) Jerzy Ziomek, <i>Literatura odrodzenia</i> (fragment o polskim mecenacie kulturalnym w renesansie) Jan Kochanowski, <i>Z Anakreonta Na łakome, O żywocie ludzkim</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
42.	Petrarka uczy, jak pisać o miłości	2	Petrarka, <i>Sonet 90.</i> , <i>Sonet 132.</i> , <i>Sonet 134.</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
43.	O miłości kilka wieków później – <i>Sonety odeskie</i> Adama Mickiewicza	1	Adam Mickiewicz, <i>Sonety odeskie</i> : <i>Sonet VII Z Petrarki</i> <i>Sonet X Błogosławieństwo (z Petrarki)</i>		II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.3.1., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
44.	Boccaccio – mistrz noweli	2	Boccaccio, <i>Okrutny mąż</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
45.	<i>Ad fontes!</i> Jan Kochanowski wobec tradycji antycznej	2	Jan Kochanowski, <i>Pieśń X</i> , ks. wtóre (<i>Nie porzucaj nadzieje</i>) <i>Pieśń II</i> , ks. pierwsze (<i>Serce roście</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.

46.	Renesansowy optymizm Jana z Czarnolasu	1	Jan Kochanowski, Pieśń XXV, ks. wtóre (<i>Czego chcesz od nas, Panie...</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1, II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
47.	Renesansowy poeta o sławie poetyckiej	1	Jan Kochanowski, Pieśń XXIV, ks. wtóre (<i>Niezwykłym i nie leda piórem opatrzonej</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.4.1, II.2.1., I.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
48.	Jak samodzielnie analizować tekst poetycki?	2	Jan Kochanowski, Pieśń XI, ks. wtóre (<i>Stateczny umysł pamiętaj zachować</i>)	I.2.1., I.2.2.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
49.	Humanista w służbie ojczyzny	3	Jan Kochanowski, Pieśń XIX, ks. wtóre (<i>Pieśń o dobrej sławie</i>), Pieśń V, ks. wtóre (<i>Pieśń o spustoszeniu Podola</i>)	I.3.1., I.3.8.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.4.1, II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
50.	„Zetrzy sen z oczu (...) cny Lachu!” – moja ocena sytuacji w Polsce	2	Fragm. różnorodnych tekstów kultury	I.2.1., I.2.2., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
51.	Kazanie czy przemówienie? – <i>O miłości ku ojczyźnie</i> Piotra Skargi	2	Piotr Skarga, <i>Kazanie wtóre O miłości ku ojczyźnie i o pierwszej chorobie Rzeczypospolitej, która jest z nieżyłości ku ojczyźnie</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4.	

52.	Jak przemawiają współcześni politycy?	1	Dowolne przemówienie polityka, np. exposé premiera	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.9. I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.4.1., II.4.3.	
53.	Niezwykłe tłumaczenie biblijnych psalmów – <i>Psalterz Dawidów</i> Jana Kochanowskiego	1	Biblia Tysiąclecia, <i>Psalm 8</i> Jan Kochanowski <i>Psalm 8, Psalm 28</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
54.	*Obraz Stwórcy i człowieka w psalmach – o analizie porównawczej tekstów poetyckich	2	Jan Kochanowski <i>Psalm 28, Psalm 51</i>		II.2.5. *II.3.2.	III.1.1., III.1.6., III.1.7 III.2.1.
55.	Kryzys światopoglądowy renesansowego humanisty – <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego	3	Jan Kochanowski, <i>Tren IX, Tren X, Tren XI, Tren XIX</i>	I.1.7., I.3.1., I.3.8.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
56.	* <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego jako cykl poetycki	2	Jan Kochanowski, cykl poetycki <i>Treny</i>		*II.2.1, II.2.2., II.2.3. II.3.1.	
57.	Szekspir – genialny znawca duszy ludzkiej	4	William Szekspir, <i>Makbet</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
58.	Mówić, by przekonać – perswazja w dramacie Szekspira i w naszych	2	William Szekspir, <i>Makbet</i> , akt I, scena 7	I.3.1., I.3.8.	II.4.1., II.4.3.	III.1.4., III.1.5., III.1.6. *III.1.1., III.1.2.

	wypowiedziach					
59.	Inspiracje Szekspirem...	1	Juliusz Słowacki, <i>Balladyna</i> (fragm.) Jan Lechoń, <i>Do Szekspira</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
60.	*Makbet samurajem, czyli <i>Tron we krwi</i> Akira Kurosawy	3	reż. Akira Kurosawa, <i>Tron we krwi</i> William Szekspir, <i>Makbet</i>		II.1.1., II.1.2., II.1.3. II.2.1., II.2.4., II.2.5. II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3. II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.2.1
61.	Renesans znany i nieznany – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości	1		I.2.3.		
BAROK						
62.	Niezwykłość baroku, barokowej sztuki i literatury	2	Czesław Hernas, <i>Literatura baroku</i> (fragment o religijności baroku) Blaise Pascal, <i>Myśli</i> (fragm.) Daniel Naborowski, <i>Krótkość żywota</i> Rubens, <i>Obfityść</i> , Bernini, <i>Ekstaza św. Teresy z Ávila</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
63.	Barokowe niepokoje człowieka renesansu	2	Mikołaj Sęp-Szarzyński, <i>Sonet IV</i> , <i>Sonet V</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.4.1, II.2.1, II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.

64.	*Motyw vanitas w twórczości barokowych poetów	3	Księga Koheleta (BT, Koh, 9, 3-6) Daniel Naborowski, <i>Marność, Cnota grunt wszystkiemu</i> , Józef Baka, <i>Uwaga o wieczności</i> Jan Andrzej Morsztyn, <i>Do trupa</i> Antonio de Pereda, <i>Sen rycerza</i> Philippe de Champaigne, <i>Vanitas</i>	I.3.1.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.4.1, II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4.	
65.	*Barokowe koncepty	2	Daniel Naborowski, <i>Na oczy królowny angielskiej, Do tejże</i> Jan Andrzej Morsztyn, <i>Cuda miłości, Raki, Do tejże, Niestatek</i>		II.1.1., II.1.2., II.1.3. II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.2.1.
66.	*O poezji Morsztyna – głos badacza i ucznia	1	Anna Niewolak Krzywda, <i>O sztuce poezji i sztuce miłości – czyli Lutnia Jana Andrzeja Morsztyna</i>	*I.1.2		
67.	Błądny rycerz walczy z wiatrakami – <i>Don Kichote</i> Cervantesa	3	Miguel Cervantes, <i>Don Kichote</i> (fragmenty: rozdział 1., 7., 8.)	I.3.1., I.3. 8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5, II.3.1., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
68.	*Średniowieczny rycerz po latach – parodia rycerskiego eposu w <i>Don Kichocie</i>	1	Miguel Cervantes, <i>Don Kichote</i> (fragmenty: rozdział 1., 7., 8.)	I.3.1.,	II.1.1., II.1.2., II.1.3. II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2. II.2.3., II.2.4., II.2. 5.	III.1.7., III.2.1.
69.	Współczesny poeta o don Kiszocie	1	Stanisław Grochowiak, <i>Don Kiszot</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.

70.	Sarmata o sobie i otaczającym świecie	2	Jan Chryzostom Pasek, <i>Pamiętniki</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.2. *II.2.1, II.2.3, II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
71.	Tradycja sarmacka współcześnie	1	Ascetoholix, <i>Sarmaci</i> Jacek Kaczmarski, <i>Rokosz</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.3, II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
OŚWIECENIE						
72.	Oświecenie – epoka rozumu i myślicieli	2	Kartezjusz, <i>Medytacje o pierwszej filozofii</i> (fragment), <i>Rozprawa o metodzie</i> (fragment) John Locke, <i>Rozważania dotyczące rozumu ludzkiego</i> (fragment) Jean-Jacques Rousseau, <i>Listy moralne</i> (fragment)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.		
73.	O sprawach ważnych i aktualnych... Publicystyka oświeceniowa	1	Hugo Kołłątaj, <i>Prawo polityczne narodu polskiego czyli Układ rządu Rzeczypospolitej</i> (fragmenty) Stanisław Staszic, <i>Przestrogi dla Polski</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.		III.1.7., III.2.1.
74.	O sprawach ważnych i aktualnych... Tematyka publicystyki współczesnej	1	bieżąca publicystyka zamieszczana w gazetach codziennych, tygodnikach opinii	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.		III.1.7., III.2.1
75.	Klasycyzm oświeceniowy a inne nurty (sentymentalizm i rokoko) w sztuce i literaturze	2	Teksty kultury zaproponowane przez uczniów (projekt) lub: Adam Naruszewicz, <i>Balon</i> Franciszek Dionizy Kniaźnin, <i>Praktyka</i> Franciszek Karpiński, <i>Laura i Filon</i> ,	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4. *I.2.1	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	*II.2.1., II.3.1., II.3.4.

			Jacques David, <i>Przysięga Horacjuszy</i> Jean-Honoré Fragonard, <i>Huśtawka</i>			
76.	„Satyra prawdę mówi” – <i>Do króla</i> Ignacego Krasickiego	2	Ignacy Krasicki, <i>Do króla</i> Mieczysław Klimowicz, <i>Literatura oświecenia</i> (fragment o satyrach Krasickiego)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3, II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
77.	<i>Żona modna</i> Ignacego Krasickiego – o zgubnych skutkach bezmyślnej fascynacji cudzoziemszczyzną	1	Ignacy Krasicki, <i>Żona modna</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.3., II.2.5., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
78.	*Wojna mnichów, czyli oświeceniowa parodia eposu rycerskiego – <i>Monachomachia</i> Ignacego Krasickiego	2	Ignacy Krasicki, <i>Monachomachia</i> (fragmenty: <i>Pieśń pierwsza</i> , <i>Pieśń trzecia</i> , <i>Pieśń piąta</i> , <i>Pieśń szósta</i>) Ignacy Krasicki, <i>Hymn do miłości ojczyzny</i>	I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.1.3. II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1.	
79.	Jak zmienia się język? Porównujemy teksty z różnych epok	2	Słota, <i>O zachowaniu się przy stole</i> Jan Kochanowski, <i>Pieśń XII</i> , ks. wtóre (<i>Pieśń o cnocie</i>) Mikołaj Sęp Szarzyński, <i>Sonet II</i> Ignacy Krasicki, <i>Pijaństwo</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
80.	Od starożytności do oświecenia – funkcjonowanie tych samych motywów w tekstach kultury różnych epok	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.	II.3.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
81.	2 prace klasowe + poprawy	6			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7. III.2.1 *III.1.2.

82.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4.	
83.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.4		

klasa II

W poszukiwaniu miejsca

zakres podstawowy

Klasa druga obejmuje okres od romantyzmu do Młodej Polski.

Główne zagadnienie zaplanowane przez nas do realizacji w klasie drugiej nosi nazwę „W poszukiwaniu miejsca”. Jakich miejsc szukają autorzy i bohaterowie ich dzieł?

XIX wiek to trudny czas zaborów. To czas, który powodował często emigrację polskich artystów, stąd w ich twórczości wielokrotnie powracające motywy wędrówki, poznawania nowych miejsc, czasami dosyć egzotycznych (Krym, Egipt, Ziemia Święta), tęsknoty za ojczyzną czy miejscem dzieciństwa. Zastanawiają się oni, gdzie lepiej się żyje, czy miejsce, w jakim się znaleźli może zastąpić ojczyznę, czy zostaną zaakceptowani ze swoją odmiennością kulturową. W utworach nie tylko uwieczniają kraje, do których przybyli, ale i zastanawiają się nad miejscem człowieka w świecie i społeczeństwie, nad relacjami między jednostką a społeczeństwem. Bohaterowie tekstów kultury stają wobec konieczności określenia swojego miejsca w rodzinie, grupie zawodowej, społeczeństwie.

Swojego miejsca szukają nie tylko ci, którzy musieli opuścić granice Polski, ale i ci, którzy pozostali w kraju. Oni również zastanawiają się nad swoim miejscem w świecie, czasami czują się wyobcowani mimo zamieszkiwania między rodakami.

Umożliwienie uczniom kontaktu z tego typu zagadnieniami wydaje się niezwykle istotne w dzisiejszych czasach, czasach emigracji zarobkowej, ale też czasach otwartych granic, różnorodnych możliwości wyboru, jeśli chodzi o pracę czy miejsce zamieszkania. Warto, aby uczniowie poznali emocje ludzi, którzy musieli opuścić ojczyznę, uczucia tych, którzy mieszkali między obcymi, problemy, z jakimi spotykali się indywidualiści szukający swojej drogi życiowej i swojego miejsca w życiu.

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia		
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi
1.	Struktura i forma egzaminu maturalnego pisemnego i ustnego z języka polskiego	1	Informacje opublikowane przez CKE (informator)			

ROMANTYZM						
2.	Jak odbierać świat? Racjonalne czy irracjonalne postrzeganie świata?	1	J. W. Goethe, <i>Król olch</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
3.	Romantyczne widzenie świata. Emocje czy rozum?	1	Theodore Géricault, <i>Tratwa meduzy</i> Eugène Delacroix, <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i> , <i>Mefisto</i> , Caspar David Friedrich, <i>Marzyciel</i> , Friedrich Schlegel, <i>Poezja romantyczna</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1.	III.1.7., III.2.1.
4.	„Czucie i wiara” czy „mędrca szkiełko i oko”? O początkach polskiego romantyzmu	2	Kazimierz Brodziński, <i>O klasycyzmie i romantyzmie</i> (fragmenty), Jan Śniadecki, <i>O pismach klasycznych i romantycznych</i> (fragmenty) Adam Mickiewicz, <i>Romantyzm</i> , <i>Oda do młodości</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.5., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
5.	Tajemnicze miejsca romantyzmu	1	Adam Mickiewicz, <i>Świtez</i> Caspar David Friedrich, <i>Wschód księżycy</i> , <i>Drzewo z krukami</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
6.	Z Litwy na Krym – orientalne podróże polskiego romantyka	3	Adam Mickiewicz, <i>Sonety krymskie</i> (np. <i>Stepy akermanskie</i> , <i>Droga nad przepaścią w Czufut – Kale</i> , <i>Bakczysaraj</i> , <i>Ajudah</i>) Walenty Wańkowicz, <i>Mickiewicz na Judahu skale</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
7.	Tęsknota polskiego emigranta za ojczyzną	2	Juliusz Słowacki, <i>Hymn</i> (<i>Smutno mi, Boże</i>), Cyprian Kamil Norwid, <i>Moja piosenka II</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.

8.	Wśród greckich ruin o polskim powstaniu	1	Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i> (fragmenty) Horace Vernet, <i>Alegoria klęski powstania listopadowego, czyli Prometeusz polski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
9.	Zanim pojawił się Konrad	1	Adam Mickiewicz, <i>Dziady cz. IV</i> (fragmenty)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
10.	<i>Dziadów cz. III</i> Adama Mickiewicza – polski arcydramat romantyczny	6	Adam Mickiewicz, <i>Dziadów cz. III</i> Jacek Malczewski, <i>Etap, Śmierć na etapie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
11.	Reżyser filmowy czyta <i>Dziadów cz. III</i>	3	Tadeusz Konwicki, <i>Lawa – opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza</i>		II.1.1.	
12.	Jak odczytać <i>Lawę</i> Konwickiego? My wobec spojrzenia Marii Janion	1	Maria Janion, <i>Projekt krytyki fantazmatycznej</i> (tu fragmenty o <i>Lawie</i> T. Konwickiego)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1.
13.	W poszukiwaniu celu życia i miejsca dla siebie	3	Juliusz Słowacki, <i>Kordian</i> , akt I i II Caspar David Friedrich, <i>Podróżnik po morzu chmur</i> Alina Witkowska, Ryszard Przybylski, <i>Romantyzm</i> (fragmenty o <i>Kordianie</i>) Krzysztof Biliński, <i>Biblia i historiozofia. Kordian jako synteza wczesnej twórczości Juliusza Słowackiego</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
14.	Walka za ojczyznę romantycznych bohaterów	2	Adam Mickiewicz, <i>Do matki Polki, Śmierć pułkownika</i> (fragmenty) Juliusz Słowacki, <i>Sowiński w okopach Woli</i> Wojciech Kossak, <i>Sowiński w okopach Woli</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.

15.	Romantyczni indywidualiści a społeczeństwo	2	Juliusz Słowacki, <i>Testament mój</i> Cyprian Kamil Norwid, <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie...</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
16.	Moje odkrycia poezji romantycznej	1	Teksty poetyckie zaproponowane przez uczniów	I.2.1., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1.
17.	Polska epopeja narodowa – <i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza	6	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
18.	Perswazja czy manipulacja?	1	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (fragmenty księgi VII <i>Rada</i> - przemowa Gerwazego w zaścianku Dobrzyńskich)	I.1.8., I.1.9., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
19.	Gdzie lepiej? Romantycy o kraju dzieciństwa i aktualnym miejscu pobytu	3	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz (Epilog)</i> Adam Mickiewicz, <i>Gdy tu mój trup...</i> Juliusz Słowacki, <i>Rozłączenie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
20.	Romantycy w poszukiwaniu miejsca – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
21.	Dwugłos o miejscu literatury romantycznej w polskiej kulturze	2	Kazimierz Wierzyński, <i>Biblia polska</i> Sławomir Mrożek, <i>Śmierć porucznika</i> (fragmenty dramatu)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.

22.	1 praca klasowa + poprawa	3			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
23.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4.	
24.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1., 2., 3., 4., 5., 7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		
POZYTYWIZM						
25.	Przełom pozytywistyczny	2	Adam Asnyk, <i>Do młodych</i> Aleksander Świętochowski, <i>My i wy</i> (fragm.), <i>Wskazania polityczne</i> (fragm.)	I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
26.	Powieść to zwierciadło przechadzające się po gościńcu. Realizm	1	Feliks Ehrenfeucht, <i>O prawdzie w literaturze</i> (fragm.) Bolesław Prus, <i>Tendencyjność i realizm</i> (fragm.) Eliza Orzeszkowa, <i>Kilka uwag nad powieściami</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1.		III.1.7., III.2.1.
27.	<i>Lalka</i> – arcypowieść	8	Bolesław Prus, <i>Lalka</i> Olga Tokarczuk, <i>Lalka i perła</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.
28.	Pozytywiści o powstaniu styczniowym	2	Eliza Orzeszkowa <i>Nad Niemnem</i> (fragm.), <i>Gloria victis</i> Józef Szujski, <i>Obląkani. Ballada z roku 1863</i> (fragm.) Maria Konopnicka, <i>Żaloba</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.

29.	Kilka słów o... Żydach	2	Maria Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i> Eliza Orzeszkowa, <i>Meir Ezofowicz</i> (fragm.), <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> (fragm.) Aleksander Hertz, <i>Żydzi w kulturze polskiej</i> (fragm.) Leszek Kołakowski, <i>Los ludzki jest wspólny</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
30.	Co znaczy mówić stosownie	1	Andrzej Markowski, <i>Polszczyzna znana i nieznana</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1.		III.1.7.
31.	Indywidualizacja języka	1	Bolesław Prus, <i>Lalka</i> (fragm.)	I.3.1.	II.1.1., II.2.1., II.2.2.	III.1.7.
32.	Stylizacja języka. Archaizacja	1	Henryk Sienkiewicz, <i>Potop</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.2.1., II.2.2.	III.1.7., III.2.1.
33.	O „Kurierze Codziennym” i „Tygodniku Ilustrowanym”. Rozwój prasy w pozytywizmie	1	Bolesław Prus, <i>Kroniki tygodniowe</i> (fragm.) Andrzej Paczkowski, <i>Czwarta władza</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
34.	Dwa felietony o Polakach	2	Bolesław Prus, <i>Wieża paryska</i> Wiesław Kot, <i>Literatura na godziny</i> („Wprost”, 27.08.2006)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.

POZYTYWIZM (c.d.)						
35.	Wizja natury ludzkiej w powieści Fiodora Dostojewskiego	4	Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Lew Szestow, <i>Dostojewski i Nietzsche. Filozofia tragedii</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
MŁODA POLSKA						
36.	Człowiek schyłku XIX wieku, czyli o nowej epoce	2	Artur Schopenhauer, <i>Aforyzmy o mądrości życia</i> (fragm.) Paul Verlaine, <i>Niemoc</i> Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Koniec wieku XIX</i> , <i>Lubię, kiedy kobieta</i> , <i>Nie wierzę w nic</i> Stanisław Korab-Brzozowski, <i>O, przyjdź!</i>	I.1.1., I.1.3.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
37.	Impresjonistyczne widzenie świata	1	Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Melodia mgieł nocnych</i> , <i>Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> Stefan Żeromski, <i>Zmierzch</i> (fragm.) Claude Monet, <i>Impresja. Wschód słońca</i> , cykl obrazów <i>Katedra w Rouen</i> Edgar Degas, <i>Niebieskie tancerki</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
38.	Jak wyrazić to, co niewyraźne. Symbolizm	1	Jan Kasprowicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> Arnold Böcklin, <i>Wyspa umarłych</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.4., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
39.	Krzyk rozpacz. Ekspresjonizm	2	Jan Kasprowicz, <i>Dies irae</i> Edward Munch, <i>Krzyk</i> Wojciech Weiss, <i>Promienny zachód słońca</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.4., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
40.	Pisarz jako naukowiec. Naturalizm	1	Emil Zola, <i>Nana</i> (fragm.) Stefan Żeromski, <i>Rozdziobią nas kruki, wrony...</i> (fragm.) Henryk Markiewicz, <i>Realizm, naturalizm, typowość</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.

41.	Franciszkańska miłość do świata	2	Jan Kasprowicz, <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu, Nie ma tu nic szczególnego</i> Leopold Staff, <i>O miłości wroga</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
42.	Od dekadentyzmu do nietzscheanizmu	2	Leopold Staff, <i>Deszcz jesienny, Przedśpiew, Kowal</i> Teresa Wallas, <i>Ku otchłani. Szkice o dekadentyzmie</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
43.	„A to Polska właśnie” – <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	5	Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> Tadeusz Boy-Zeleński, <i>Plotka o Weselu</i> Józef Tischner, <i>Świat ludzkiej nadziei. Wybór szkiców filozoficznych 1966-1976</i> (tu fragm. o Chochole) Tymon Terlecki, <i>Rzeczy teatralne</i> (tu o poetyce dramatu symbolistycznego) Włodzimierz Tetmajer, <i>Tańce w karczmie, Żniwa, Dworek w Bronowicach</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3.	III.1.7., III.2.1.
44.	<i>Wesele</i> Andrzeja Wajdy	3	reż. Andrzej Wajda, <i>Wesele</i> reż. Wojciech Smarzowski, <i>Wesele</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3.	III.1.7., III.2.1.
45.	Człowiek wobec natury. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	5	Władysław Stanisław Reymont, <i>Chłopi</i> (tom 1. – <i>Jesień</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3.	III.1.7., III.2.1.
46.	Poeta o wsi i jej mieszkańcach	1	Jan Kasprowicz, <i>Z chałupy</i> (wybrane sonety) Aleksander Kotsis, <i>Wnętrze izby, Bez dachu, Dzieci przed chatą</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3.	III.1.7., III.2.1..
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
47.	Odmiany terytorialne, środowiskowe i zawodowe	2	Kwiryna Handke, <i>Terytorialne odmiany polszczyzny</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.5.		III.1.7., III.2.1.

MŁODA POLSKA (c.d.)						
48.	„Afryka dzika”. O <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	4	Joseph Conrad, <i>Jądro ciemności</i> Zdzisław Najder, <i>Sztuka i wierność.</i> <i>Szkice o twórczości Josepha Conrada</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3.	III.1.7., III.2.1.
49.	2 prace klasowe + poprawa	6			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
50.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4.	
51.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		

klasa II

W poszukiwaniu miejsca

zakres rozszerzony

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia		
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi
1.	*Dlaczego przeczytałam (-em) w czasie wakacji...	1	Teksty zaproponowane przez uczniów	*I.2.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2.	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1.
2.	Struktura i forma egzaminu maturalnego pisemnego i ustnego z języka polskiego	1	Informacje opublikowane przez CKE (informator)			
3.	*Na czym polega specyfika egzaminu maturalnego pisemnego z języka polskiego na poziomie rozszerzonym?	1	Informacje opublikowane przez CKE (informator)			
ROMANTYZM						
4.	Jak odbierać świat? Racjonalne czy irracjonalne postrzeganie świata?	1	J. W. Goethe, <i>Król olch</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.

5.	Romantyczne widzenie świata. Emocje czy rozum?	1	Theodore Géricault, <i>Tratwa meduzy</i> Eugène Delacroix, <i>Wolność wiodąca lud na barykady</i> , <i>Mefisto</i> , Caspar David Friedrich, <i>Marzyciel</i> , Friedrich Schlegel, <i>Poezja romantyczna</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
6.	*Czy rozumem można poznać tajemnice świata?	2	J. W. Goethe, <i>Faust</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
7.	*Motywy faustyczne w literaturze	1	Adam Mickiewicz, <i>Pani Twardowska</i> , Jan Lechoń, <i>Pan Twardowski</i>	I.3.1., 8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
8.	*Południe czy Północ? W której krainie romantyczni twórcy szukali inspiracji?	2	Edgar Allan Poe, <i>Kraina snu</i> Erik Johan Stagnelius, <i>Ptaki wędrowne</i> Aleksander Puszkina, [Gdy czasem wraca przypomnienie...]	I.3.1., 8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
9.	„Czucie i wiara” czy „mędrca szkiełko i oko”? O początkach polskiego romantyzmu	3	Kazimierz Brodziński, <i>O klasycyzmie i romantyzmie</i> (fragm.) Jan Śniadecki, <i>O pismach klasycznych i romantycznych</i> (fragmenty) Adam Mickiewicz, <i>Romantyzm</i> , <i>Oda do młodości</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
10.	Tajemnicze miejsca romantyzmu	2	Adam Mickiewicz, <i>Świtez</i> Caspar David Friedrich, <i>Wschód księżycy</i> , <i>Drzewo z krukami</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

11.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie ...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5. I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
12.	*Czym jest dom dla człowieka?	1	Józef Tischner, <i>Filozofia dramatu</i> (fragmenty dotyczące domu i jego straty)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1. *II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
13.	Z Litwy na Krym – orientalne podróże polskiego romantyka	3	Adam Mickiewicz, <i>Sonety krymskie</i> (np. <i>Stepy akemańskie, Droga nad przepaścią w Czufut-Kale, Bakczysaraj, Ajudah</i>) Walenty Wańkowicz, <i>Mickiewicz na Judahu skale</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
14.	*Mickiewicz podróżuje po Europie i ...	1	Adam Mickiewicz <i>Do*** Na Alpach w Splügen</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2. II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
15.	Tęsknota polskiego emigranta za ojczyzną	2	Juliusz Słowacki, <i>Hymn (Smutno mi, Boże...)</i> , Cyprian Kamil Norwid, <i>Moja piosnka II</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
16.	Wśród greckich ruin o polskim powstaniu	2	Juliusz Słowacki, <i>Grób Agamemnona</i> (fragm.) Horace Vernet, <i>Alegoria klęski powstania listopadowego, czyli Prometeusz polski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

17.	*Jak pisali romantyczni twórcy? Cechy stylu romantycznego.	2	Omówione już teksty poetyckie	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.2.1., II.2.2., II.4.1. *II.2.1., II.2.5. II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
18.	*Romantyczny kochanek*	2	Adam Mickiewicz, <i>Dziady cz. IV</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
19.	*Poeta i aktor o graniu Mickiewicza	1	Miron Białoszewski, <i>O tym Mickiewiczu jak go mówię</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2	*II.4.1	III.1.7., III.2.1.
20.	*Polacy i ich wampiry	1	Maria Janion, <i>Wobec zła</i> (tu fragmenty o Gustawie i Konradzie)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2	I*I.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
21.	<i>Dziadów cz. III</i> Adama Mickiewicza – polski arcydramat romantyczny	7	Adam Mickiewicz, <i>Dziadów cz. III</i> Jacek Malczewski, <i>Etap, Śmierć na etapie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
22.	Reżyser filmowy czyta <i>Dziadów cz. III</i>	3	Tadeusz Konwicki, <i>Lawa – opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza</i>		II.1.1.	
23.	Jak odczytać <i>Lawę</i> Konwickiego? My wobec spojrzenia Marii Janion	2	Maria Janion, <i>Projekt krytyki fantazmatycznej</i> (tu fragmenty o <i>Lawie</i> T. Konwickiego)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2	II.1.1. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.1.1, III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1.

24.	*Krajobraz romantyczny – Sybir	2	Adam Mickiewicz, <i>Dziadów cz. III (fragmenty)</i> , Rufin Piotrowski, <i>Pamiętniki z pobytu na Syberii (fragm.)</i> Jacek Malczewski, <i>Na etapie</i> , Artur Grottger, <i>Sybir</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
25.	W poszukiwaniu celu życia i miejsca dla siebie	4	Juliusz Słowacki <i>Kordian</i> , (całość) Caspar David Friedrich, <i>Podróżnik po morzu chmur</i> Alina Witkowska, Ryszard Przybylski, <i>Romantyzm (fragmenty o Kordianie)</i> Krzysztof Biliński, <i>Biblia i historiozofia. Kordian jako synteza wczesnej twórczości Juliusza Słowackiego (fragmenty)</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.3., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
26.	*Romantyczny dramat na scenie – oglądamy <i>Nie-Boską komedię</i>	3	Teatr TV: Z. Krasiński <i>Nie-Boska komedia</i> (reż. Z. Hübner)		II.1.1., II.1.2., II.1.3.	III.1.7., III.2.1.
27.	*Hrabia Henryk a Mąż – o metamorfozie bohatera romantycznego	2	Z. Krasiński <i>Nie-Boska komedia</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
28.	*Maria Janion o obrazie rewolucji w dramacie Zygmunta Krasińskiego	1	Maria Janion <i>Projekt krytyki fantazmatycznej</i> (tu fragmenty o <i>Nie-Boskiej komedii</i> Zygmunta Krasińskiego)	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	*II.3.3., II.4.1	III.1.7., III.2.1.

29.	Walka za ojczyznę romantycznych bohaterów	2	Adam Mickiewicz, <i>Do matki Polki</i> , <i>Śmierć pułkownika</i> (fragmenty) Juliusz Słowacki, <i>Sowiński w okopach Woli</i> Wojciech Kossak, <i>Sowiński w okopach Woli</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
30.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
31.	Romantyczni indywidualiści a społeczeństwo	4	Juliusz Słowacki <i>Testament mój</i> Cyprian Kamil Norwid <i>Coś ty Atenom zrobił, Sokratesie... Fortepian Szopena</i> , <i>Vade-mecum</i> (fragment <i>Klaskaniem mając obrzękę prawice</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
32.	Moje odkrycia poezji romantycznej	2	Teksty poetyckie zaproponowane przez uczniów	I.2.1., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
33.	Polska epopeja narodowa – <i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza	7	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
34.	Perswazja czy manipulacja?	1	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz</i> (fragmenty księgi VII <i>Rada</i> – przemowa Gerwazego w zaścianku Dobrzyńskich)	I.1.8., I.1.9., I.3.1., I.3.8. *I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.3. *II.2.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

35.	*Czy można stworzyć dom poza ojczyzną?	1	Zbigniew Herbert, <i>Dom (w:) Martwa natura z wędzidłem</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	*II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
36.	Gdzie lepiej? Romantycy o kraju dzieciństwa i aktualnym miejscu pobytu	3	Adam Mickiewicz, <i>Pan Tadeusz (Epilog)</i> Adam Mickiewicz, <i>Gdy tu mój trup...</i> Juliusz Słowacki, <i>Rozłączenie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5. II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
37.	*Po co Beniowski opuszcza dom rodzinny? (Romantyk gra z konwencjami)	2	Juliusz Słowacki, <i>Beniowski</i> (fragmenty)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
38.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5. I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
39.	Romantycy w poszukiwaniu miejsca – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
40.	Dwugłos o miejscu literatury romantycznej w polskiej kulturze	2	Kazimierz Wierzyński, <i>Biblia polska</i> Sławomir Mrożek, <i>Śmierć porucznika</i> (fragmenty dramatu)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

41.	1 praca klasowa + poprawa 1 praca klasowa (poziom rozszerzony*)	6			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4..	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
42.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	
43.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. I.1.4*		
POZYTYWIZM						
44.	Przełom pozytywistyczny	2	Adam Asnyk, <i>Do młodych</i> Henryk Sienkiewicz, <i>Legenda żeglarska</i> (fragm.) Aleksander Świętochowski, <i>My i wy</i> (fragm.), <i>Wskazania polityczne</i> (fragm.) Jerzy Szacki, <i>Gdyby pozytywizmu nie było...</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1. *I.1.1., I.1.2., I.2.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.

45.	*Filozofia pozytywizmu o człowieku i jego miejscu w świecie	2	August Comte, <i>Wykłady filozofii pozytywnej</i> (fragm.) Herbert Spencer, <i>Organizm społeczny</i> (fragm.) Hipolit Taine, <i>Rasa, środowisko, moment</i> (fragm.) John Stuart Mill, <i>O zasadzie użyteczności</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.
46.	*Uwagi o feminizmie	2	Eliza Orzeszkowa, <i>Marta</i> (fragm.) Eliza Orzeszkowa, <i>Kilka słów o kobietach</i> (fragm.) John Stuart Mill, <i>Poddaństwo kobiet</i> (fragm.) Sławomira Walczewska, <i>Damy, rycerze i feministki</i> (fragm.) Agnieszka Graff, <i>Świat bez kobiet. Płeć w polskim życiu publicznym</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.2.1., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
47.	<i>Lalka</i> – arcypowieść	8	Bolesław Prus, <i>Lalka</i> Olga Tokarczuk, <i>Lalka i perła</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8. *I.1.1., I.1.2	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.
48.	Realizm w literaturze i *malarstwie	3	Feliks Ehrenfeucht, <i>O prawdzie w literaturze</i> (fragm.) Bolesław Prus, <i>Tendencyjność i realizm</i> (fragm.) Eliza Orzeszkowa, <i>Kilka uwag nad powieściami</i> (fragm.) Gustave Courbet, <i>Kamieniarze, Wieczór w Ornans, Powrót do domu</i> Jean Francis Millet, <i>Pieczenie chleba, Żniwiarze</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1.		III.1.7., III.2.1.

49.	Pozytywiści o powstaniu styczniowym	2	Eliza Orzeszkowa, <i>Nad Niemnem</i> (fragm.), <i>Gloria victis</i> Józef Szujski, <i>Obłąkani. Ballada z roku 1863</i> (fragm.) Maria Konopnicka, <i>Żałoba</i> Eliza Orzeszkowa, <i>Powieść a nowela</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
50.	Kilka słów o... Żydach	2	Maria Konopnicka, <i>Mendel Gdański</i> Eliza Orzeszkowa, <i>Meir Ezofowicz</i> (fragm.), <i>O Żydach i kwestii żydowskiej</i> (fragm.) Aleksander Hertz, <i>Żydzi w kulturze polskiej</i> (fragm.) Leszek Kołakowski, <i>Los ludzki jest wspólny</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
51.	*Jaka naprawdę jest Emma Bovary?	4	Gustav Flaubert, <i>Pani Bovary</i> (całość)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3., II.4.1.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.7., III.2.1.
52.	*O powieści tendencyjnej	2	Eliza Orzeszkowa, <i>Marta</i> (fragm.) Bolesław Prus, <i>Tendycyjność i realizm</i> (fragm.)	I.1.1., I.2.2., I.3.1. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
53.	*Człowiek jako istota biologiczna. Naturalizm	2	Emil Zola, <i>Nana</i> (fragm.), <i>Powieść eksperymentalna</i> (fragm.) Adolf Dygasiński, <i>Psia dola</i> (fragm.) Henryk Markiewicz, <i>Realizm, naturalizm, typowość</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
54.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie ...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.

KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
55.	Co znaczy mówić stosownie	1	Andrzej Markowski, <i>Polszczyzna znana i nieznana</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1. *I.3.4.	II.4.1.	III.1.7. *III.1.2.
56.	Indywidualizacja języka	1	Bolesław Prus, <i>Lalka</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.5. *I.3.4.	II.1.1., II.2.1., II.2.2.	III.1.7.
57.	Stylizacja języka. Archaizacja	2	Henryk Sienkiewicz, <i>Potop</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.2.1., II.2.2.	III.1.7., III.2.1.
58.	*Styl potoczny a inne style	1	<i>Dobra czytanka we ziom'a Janka</i> (fragm.)	I.3.6., I.3.8. *I.3.4.		III.1.7., III.2.1.
59.	Od „Kuriera Codziennego” i „Tygodnika Ilustrowanego”. Rozwój prasy w pozytywizmie	2	Bolesław Prus, <i>Kroniki tygodniowe</i> (fragm.) Andrzej Paczkowski, <i>Czwarta władza</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1. *I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
60.	Dwa felietony o Polakach	2	Bolesław Prus, <i>Wieża paryska</i> Wiesław Kot, <i>Literatura na godziny</i> („Wprost”, 27.08.2006)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8. *I.1.4.	II.1.1., II.1.2., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
61.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	2	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.

62.	*Miejsce reklamy we współczesnym świecie	2	Jerzy Bralczyk, <i>Język na sprzedaż</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.9., I.3.4., I.3.7., I.3.8.	II.1.1., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., I.4.2., I.4.3.	III.1.7., III.2.1.
POZYTYWIZM (c.d.)						
63.	Wizja natury ludzkiej w powieści Fiodora Dostojewskiego	5	Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Lew Szestow, <i>Dostojewski i Nietzsche. Filozofia tragedii</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3. II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
64.	* <i>Zbrodnia i kara</i> oczami Piotra Dumą	2	reż. Piotr Dumą, <i>Zbrodnia i kara</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
MŁODA POLSKA						
65.	Człowiek schyłku XIX wieku, czyli o nowej epoce	3	Artur Schopenhauer, <i>Aforyzmy o mądrości życia</i> (fragm.) Paul Verlaine, <i>Niemoc</i> Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Koniec wieku XIX, Lubię, kiedy kobieta, Nie wierzę w nic, *Hymn do Nirwany</i> Stanisław Korab-Brzozowski, <i>O, przyjdź!</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
66.	*Filozofia modernizmu o człowieku i jego miejscu w świecie	2	Fryderyk Nietzsche, <i>Tako rzecze Zaratustra</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
67.	* <i>Evviva l'arte</i>	2	Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Evviva l'arte</i> Stanisław Przybyszewski, <i>Confiteor</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

68.	*Odkrywanie Tatr	2	Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Na skalnym Podhalu</i> (fragm.) Franciszek Mirandola, <i>Tysiąc sześćset dwudziesty trzeci sonet o Giewoncie</i> Leon Wyczółkowski, <i>U wrót Chałubińskiego, Giewont o zachodzie słońca</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., I.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
69.	Impresjonistyczne widzenie świata	2	Kazimierz Przerwa-Tetmajer, <i>Melodia mgieł nocnych, Widok ze Świnicy do Doliny Wierchcichej</i> Stefan Żeromski, <i>Zmierzch</i> (fragm.) Claude Monet, <i>Impresja. Wschód słońca</i> , cykl obrazów <i>Katedra w Rouen</i> Edgar Degas, <i>Niebieskie tancerki</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
70.	Jak wyrazić to, co niewyraźne. Symbolizm	3	Jan Kasprówicz, <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i> Artur Rimbaud, <i>Samogłoski</i> Charles Baudelaire, <i>Albatros</i> Arnold Böcklin, <i>Wyspa umarłych</i> Józef Mehoffer, <i>Dziwny ogród</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
71.	Krzyk rozpacz. Ekspresjonizm	3	Jan Kasprówicz, <i>Dies irae</i> Edward Munch, <i>Krzyk</i> Wojciech Weiss, <i>Promienny zachód słońca</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.4., II.4.2. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
72.	*Obraz powstańca w opowiadaniu Stefana Żeromskiego	2	Stefan Żeromski, <i>Rozdziobią nas kruki, wrony...</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3. *II.2.1., II.3.1., II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
73.	Franciszkańska miłość do świata	2	Jan Kasprówicz, <i>Hymn św. Franciszka z Asyżu, Nie ma tu nic szczególnego</i> Leopold Staff, <i>O miłości wroga</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.4.3. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.

74.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
75.	Od dekadentyzmu do nietzscheanizmu	2	Leopold Staff, <i>Deszcz jesienny</i> , <i>Przedśpiew</i> , Kowal Teresa Wallas, <i>Ku otchłani</i> . <i>Szkice o dekadentyzmie</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.3. *II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
76.	„A to Polska właśnie” – <i>Wesele</i> Stanisława Wyspiańskiego	6	Stanisław Wyspiański, <i>Wesele</i> Tadeusz Boy-Zeleński, <i>Plotka o Weselu</i> Józef Tischner, <i>Świat ludzkiej nadziei. Wybór szkiców filozoficznych 1966-1976</i> (tu fragm. o Chochole) Andrzej Bursa, <i>Wernyhora</i> Tymon Terlecki, <i>Rzeczy teatralne (tu o poetyce dramatu symbolistycznego)</i> Stanisław Pigoń, <i>Goście z zaświata na weselu</i> (fragm.) Włodzimierz Tetmajer, <i>Tańce w karczmie, Żniwa, Dworek w Bronowicach</i> Jan Matejko, <i>Wernyhora</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3. II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
77.	<i>Rzeczywistość skrzeczy...</i> – co i jak zmienić w otaczającej nas rzeczywistości	2	Projekt – uczniowie w roli felietonistów oceniających współczesną rzeczywistość Michał Radgowski, <i>Kto winien? Wybór felietonów polskich</i> (fragm.)		II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.6., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
78.	<i>Wesele</i> Andrzeja Wajdy	3	<i>Wesele</i> , reż. Andrzej Wajda <i>Wesele</i> , reż. Wojciech Smarzowski (fragm.)		II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.

79.	*Jak pisali młodopolscy poeci? Cechy stylu młodopolskiego	2	Omówione już teksty poetyckie	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.2.1., II.2.2., II.4.1. *II.2.1., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
80.	Człowiek wobec natury. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta	6	Władysław Stanisław Reymont, <i>Chłopi</i> (tom 1. – <i>Jesień</i>) Maria Dąbrowska, <i>Na wsi wesele</i> (fragm.) Edward Redlinski, <i>Awans</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
81.	Poeta o wsi i jej mieszkańcach	2	Jan Kasprówicz, <i>Z chałupy</i> (wybrane sonety) Aleksander Kotsis, <i>Wnętrze izby, Bez dachu, Dzieci przed chatą</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
82.	*Pani Dulski o życiu i moralności	2	Gabriela Zapolska, <i>Moralność pani Dulskiej</i> (fragm.) Tadeusz Peiper, <i>O kołtunach i głupcach Zapolskiej</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.
KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE						
83.	*Polszczyzna wśród innych języków	2	Zenon Klemensiewicz, <i>Historia języka polskiego</i> (fragm.) Bogdan Walczak, <i>Zarys dziejów języka polskiego</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.1., I.2.2., I.3.1. *I.3.3.	II.3.3.	III.1.7., III.2.1.
84.	Odmiany terytorialne, środowiskowe i zawodowe	2	Kwiryna Handke, <i>Terytorialne odmiany polszczyzny</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1., I.3.5. *I.3.1.		III.1.7., III.2.1.

MŁODA POLSKA (c.d.)						
85.	„Afryka dzika”. O <i>Jądrze ciemności</i> Josepha Conrada	4	Joseph Conrad, <i>Jądro ciemności</i> Zdzisław Najder, <i>Sztuka i wierność.</i> <i>Szkice o twórczości Josepha Conrada</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.2.2., I.3.1. *I.1.1., I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.3. II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
86.	* <i>Jądro ciemności</i> wg Copolli	4	reż. Francis Ford Copolla, <i>Czas</i> <i>Apokalipsy</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II. 4.3. *II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
87.	Geografia modernizmu. Gdzie znaleźli swoje miejsce moderniści?	3	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt			III.1.7., III.2.1. *III.1.2
88.	2 prace klasowe + poprawy 1 praca klasowa (poziom rozszerzony*) + poprawa	9		I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.6., I.1.7., I.1.8., I.2.1., II.2.2., I.2.3., I.3.4., I.3.5., I.3.6., I.3.8.	II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
89.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4		I.2.1., II.2.2., I.2.3.	II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.2.1.
90.	2 testy czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	6		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.3.1., I.3.4., I.3.8.		

klasa III

W poszukiwaniu tożsamości

zakres podstawowy

Klasa trzecia obejmuje okres od dwudziestolecia międzywojennego do czasów najnowszych (wiek XX i początki XXI).

Główne zagadnienie zaplanowane przez nas do realizacji w klasie trzeciej nosi nazwę „W poszukiwaniu tożsamości”.

Wybrane przez nas teksty kultury z jednej strony pokazują ogromne przemiany, jakie zaszły w kulturze XX wieku i początków XXI wieku, a z drugiej uświadamiają uczniom, że zmiany zachodzące w świecie, traumatyczne wydarzenia historyczne, postępująca technicyzacja świata skłoniły ludzi (autorów, bohaterów tekstów kultury), jak nigdy wcześniej w takim wymiarze, do poszukiwania własnego „ja”.

W dwudziestym wieku Polacy kilkakrotnie musieli odpowiedzieć sobie na pytanie, kim są, a kim mogliby być. Czas odzyskania niepodległości w 1918, czas po 1945 roku czy wreszcie przemiany po 1989 roku z jednej strony przyniosły wolność, pozwoliły przełamać różne ograniczenia i bariery a z drugiej strony zrodziły konieczność określenia (znalezienia, zbudowania) tożsamości narodu, społeczeństwa, ale też jednostki żyjącej w określonym czasie i w określonej grupie.

Obcowanie z tekstami podejmującymi powyższe zagadnienia powinno również skłonić uczniów do refleksji nad własnym życiem, do zastanowienia się nad swoimi możliwościami i ograniczeniami, dążenia do odnalezienia samego siebie, a wreszcie do budowania własnej tożsamości.

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia		
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi
1.	Bohaterowie walk o niepodległą Polskę w pieśniach żołnierskich	1	<i>My, Pierwsza Brygada, Pierwsza kadrowa, Przybyli ułani</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE						
2.	Kim ma być poeta w wolnej Polsce?	2	Antoni Słonimski, <i>Czarna wiosna</i> (fragmenty) Jan Lechoń, <i>Herostrates</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.

3.	Poeta – niebieski wycieruch?	1	Bolesław Leśmian, <i>Poeta</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
4.	Metamorfoza modernisty	2	Leopold Staff, <i>Ars poetica</i> , <i>Wysokie drzewa</i> , <i>Curriculum vitae</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
5.	Skamandrytów poszukiwanie szczęścia i sposobu na życie	3	Julian Tuwim, <i>Wiosna</i> , <i>Ranyjulek</i> , <i>Rzuciłbym to wszystko</i> Jan Lechoń, <i>Pytasz, co w moim życiu</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
6.	Skamandryta wobec tradycji literackiej	1	Julian Tuwim, <i>Do losu</i> Horacy, <i>Exegi monumentum</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
7.	Cezarego poszukiwanie tożsamości w wolnej Polsce	5	Stefan Żeromski, <i>Przedwiośnie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
8.	Poeta – wykrzyknik ulicy?	2	Julian Przyboś, <i>Gmachy</i> , <i>Notre - Dame</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
9.	Noblista o poszukiwaniu tożsamości poetów dwudziestolecia międzywojennego	1	Czesław Miłosz, <i>Historia literatury polskiej</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5. I.3.1., I.3.4., I.3.8.		III.1.7., III.2.1.
10.	Kreacja ojca w opowiadaniach Brunona Schulza	3	Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe</i> , <i>Sanatorium pod klepsydrą</i> (opowiadania, nie całe tomy!)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
11.	Pisarz w poszukiwaniu sposobu opowiedzenia świata – mitologizacja	2	Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe</i> , <i>Sanatorium pod klepsydrą</i> fragmenty omówionych wcześniej	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1.,	III.1.7., III.2.1.

	świata przedstawionego w opowiadaniach Schulza		powieści, np. <i>Lalka</i> , <i>Chłopi</i>		II.4.2., II.4.3.	
12.	Czy człowiek może być wolny i szczery? – problemy Józia z formą	4	Witold Gombrowicz, <i>Ferdydurke</i> (fragmenty, np. rozdziały: I-III, VI-X)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
13.	Człowiek a natura w poezji Bolesława Leśmiana	3	Bolesław Leśmian, <i>Dziewczyna</i> , <i>Topielec</i> , <i>W malinowym chruśniaku</i> Jacek Trznadel, <i>Twórczość Leśmiana. Próba przekroju.</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.,
14.	Dlaczego czuje się cudzoziemką? – portret psychologiczny Róży	4	Maria Kuncewiczowa, <i>Cudzoziemka</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
15.	Nowatorstwo powieści Marii Kuncewiczowej	1	Maria Kuncewiczowa, <i>Cudzoziemka</i> fragmenty omówionych wcześniej powieści, np. <i>Lalka</i> , <i>Chłopi</i> , <i>Przedwiośnie</i>	I.3.1., I.3.4., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
16.	Ekranizacja powieści Marii Kuncewiczowej w naszej ocenie	4	reż. Ryszard Ber, <i>Cudzoziemka</i>		II.1.1.	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1.,
17.	Przeczuwając katastrofę...	2	Józef Czechowicz, <i>modlitwa żałobna, wieczorem</i> Czesław Miłosz, <i>Obłoki</i>		II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
18.	Jak zmagali się ze swoją tożsamością bohaterowie literatury dwudziestolecia międzywojennego?	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4. I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
19.	1 praca klasowa + poprawa	3			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.

20.	1 sprawdzian wiadomości i umiejętności + poprawa	2			II.1. II.2. II.3. II.4.	
21.	1 test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	3		I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		
LITERATURA PO ROKU 1939						
22.	Jak żyć w czasie wojny	2	Zofia Nałkowska, <i>Dzienniki czasu wojny</i> (fragm.) Miron Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragm.) Tadeusz Borowski, <i>Pożegnanie z Marią</i> Kazimierz Wyka, <i>Dwie jesienie</i> (fragm. o życiu w Generalnym Gubernatorstwie)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
23.	Tożsamość pokolenia Kolumbów	2	Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Pokolenie, Historia</i> Tadeusz Borowski, <i>Pieśń</i> Tadeusz Gajcy, <i>Miłość bez jutra</i> Jerzy Kwiatkowski, <i>Poeta i posąg</i> (fragm. o Baczyńskim) Jan Błoński, <i>Pamięci anioła</i> (fragm. o Baczyńskim)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
24.	Holocaust znaczy zagłada	2	Władysław Broniewski, „ <i>Ballady i romanse</i> ” Antoni Słonimski, <i>Elegia miasteczek żydowskich</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
25.	Dramat ocalałych, czyli o Żydach szukających tożsamości	2	Irit Amiel, <i>Osmaleni</i> (wybrane opowiadania, np. <i>Palestyńczyk, Ziwa, Wybrana</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.3., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.

26.	Kim jest człowiek zlagrowany?	3	Tadeusz Borowski, <i>U nas, w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli</i> Andrzej Werner, <i>Zwyczajna apokalipsa</i> (fragm.) Tadeusz Drewnowski, <i>Ucieczka z kamiennego świata</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.
27.	Powstanie w getcie oczami kata i ofiary	2	Kazimierz Moczarski, <i>Rozmowy z katem</i> (fragm.) Hanna Krall, <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
28.	Co się zdarzyło na Campo di Fiori, czyli jacy są ludzie	1	Czesław Miłosz, <i>Campo di Fiori</i> Ryszard Matuszewski, <i>Nieruchoma karuzela na placu Krasińskich</i> (fragm.) Tomasz Szarota, <i>Czy śmiały się tłumy wesołe</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
29.	Człowiek z „innego świata”, czyli jak ocalić godność w totalitarnym świecie	1	Gustaw Herling-Grudziński, <i>Inny świat</i> (fragm. <i>Ręka w ogniu</i>) Józef Mackiewicz, <i>Na własne oczy</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
30.	<i>Szukam nauczyciela i mistrza – Sztuka po Oświęcimiu</i>	3	Tadeusz Różewicz, <i>Lament, Ocalony</i> Leopold Staff, <i>Podwaliny</i> Józef Szajna, <i>Ściana butów</i> Art Spiegelman, <i>Maus</i> (fragm.) Tadeusz Drewnowski, <i>Walka o oddech</i> (fragm. o twórczości Tadeusza Różewicza)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2.	III.1.7., III.2.1.
31.	Skąd wziąć siły do walki ze złem. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa	4	Albert Camus, <i>Dżuma</i> Ignacy Fiut, <i>Człowiek według Alberta Camusa: studium antropologii egzystencjalnej</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
32.	Kim jest i kim staje się Polak poza Polską. <i>Emigranci</i> Sławomira Mrożka	4	Sławomir Mrożek, <i>Emigranci</i> – Teatr TV, reż. Kazimierz Kutz	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.

33.	„Pamięć na drogach świata” – kim powinien być reporter?	2	Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> (wybrane rozdziały)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
34.	„Najwyższa forma materii”. Wisława Szymborskiej refleksje o człowieku	2	Wisława Szymborska, <i>Sto pociech, Tortury, Z elementarza, Pochwała złego o sobie mniemania</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
35.	Zbigniew Herbert odkrywa tajemnice człowieka	2	Zbigniew Herbert, <i>Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz, Wstyd, Modlitwa Pana Cogito – podróżnik</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
36.	Kłamstwo ukryte w słowach. Poezja Stanisława Barańczaka	2	Stanisław Barańczak, <i>Określona epoka, Protokół, Wieczór autorski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3.	III.1.7., III.2.1.
37.	1 praca klasowa + poprawa	3			II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
38.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawa	4			II.1. II.2. II.3. II.4.	
39.	1 test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształjące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	3		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		
40.	Powtórki przed maturą	5				

klasa III

W poszukiwaniu tożsamości

zakres rozszerzony

Lp.	Zagadnienia tematyczne	liczba godzin	Teksty kultury	Cele kształcenia		
				Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji	Analiza i interpretacja tekstów kultury	Tworzenie wypowiedzi
1.	*Czy człowiek jest czyjąś własnością? Rozważania filozofa o człowieczeństwie	2	Leszek Kołakowski, <i>O posiadaniu samego siebie</i> *	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.	*II.3.3., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
2.	*Dlaczego przeczytałam (-em) w czasie wakacji...	1	Teksty zaproponowane przez uczniów	*I.2.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2.	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1.
3.	Bohaterowie walk o niepodległą Polskę w pieśniach żołnierskich	1	<i>My, Pierwsza Brygada, Pierwsza kadrowa, Przybyli ułani</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
DWUDZIESTOLECIE MIĘDZYWOJENNE						
4.	Kim ma być poeta w wolnej Polsce?	2	Antoni Słonimski, <i>Czarna wiosna</i> (fragmenty) Jan Lechoń, <i>Herostrates</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.

5.	Poeta – niebieski wycieruch?	1	Bolesław Leśmian, <i>Poeta</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1, II.4.2, II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
6.	Metamorfoza modernisty	2	Leopold Staff, <i>Ars poetica</i> , <i>Wysokie drzewa</i> , <i>Curriculum vitae</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2, II.1.3., II.2.1., II.2.2, II.2.4., II.2.5., II.3.1, II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1, II.4.2. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
7.	Skamandrytów poszukiwanie szczęścia i sposobu na życie	3	Julian Tuwim, <i>Wiosna</i> , <i>Ranyjulek</i> , <i>Rzuciłbym to wszystko</i> Jan Lechoń, <i>Pytasz, co w moim życiu</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
8.	Skamandryta wobec tradycji literackiej	1	Julian Tuwim, <i>Do losu</i> Horacy, <i>Exegi monumentum</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2, II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
9.	Cezarego poszukiwanie tożsamości w wolnej Polsce	5	Stefan Żeromski, <i>Przedwiośnie</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
10.	*Żeromski broni <i>Przedwiośnia</i>	1	Stefan Żeromski, <i>W odpowiedzi Arcybaszewowi i innym</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3. I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.		III.1.7., III.2.1.

11.	*Parodia, parafraza, trawestacja w twórczości skamandrytów	2	Julian Tuwim, <i>Nowy wybór poezji (Jak Jan Kochanowski..., Kazimierz Przerwa – Tetmajer..., Leopold Staff..., Stanisław Wyspiański napisałby wierszyk „Włazł kotek na płotek”)</i>	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
12.	*Poeci w poszukiwaniu nowej formy	2	Guillaume Apollinaire, <i>Małe auto, Celowanie</i> Julian Tuwim, <i>Słowisień</i> , Stanisław Młodożeniec, <i>Moskwa, Futurobnia</i>	I.3.1., I.3.8. *I.1.3.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2, II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
13.	* „...młody, genialny” prowokuje i szuka swojej drogi	3	Bruno Jasiński, <i>Manifest w sprawie poezji futurystycznej, But w butonierce, Pieśń o głodzie (fragment)</i> Stanisław Młodożeniec, <i>XX wiek</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
14.	Poeta – wykrzyknik ulicy?	4	Julian Przyboś <i>Gmachy, Notre-Dame, *Na kołach</i> *Władysław Strzemiński, opracowanie graficzne wiersza <i>Gmachy</i> *Tadeusz Peiper, <i>Punkt wyjścia. Miasto, masa, maszyna. Metafora teraźniejszości (fragmenty)</i> *Tadeusz Peiper, <i>Naga</i>	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1, II.4.2. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
15.	Noblista o poszukiwaniu tożsamości poetów dwudziestolecia międzywojennego	1	Czesław Miłosz, <i>Historia literatury polskiej (fragmenty)</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5. I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.		III.1.7., III.2.1.

16.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
17.	Kreacja ojca w opowiadaniach Brunona Schulza	3	Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe, Sanatorium pod klepsydrą</i> (opowiadania, nie całe tomy!)	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
18.	*Dzieciństwo i czas wielu inicjacji	2	Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe, Wiosna</i>	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., I.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
19.	Pisarz w poszukiwaniu sposobu opowiedzenia świata – mitologizacja świata przedstawionego w opowiadaniach Schulza	2	Bruno Schulz, <i>Sklepy cynamonowe, Sanatorium pod klepsydrą</i> fragmenty omówionych wcześniej powieści, np. <i>Lalka, Chłopi</i> ,	I.3.1., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2, II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
20.	Czy człowiek może być wolny i szczery? – problemy Józia z formą	5	Witold Gombrowicz, <i>Ferdydurke</i>	I.3.1., I.1.7., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
21.	*Pisarz o sobie i swojej powieści	1	Witold Gombrowicz, <i>Aby uniknąć nieporozumienia</i> (fragmenty z: <i>M. Głowiński „Ferdydurke” Witolda Gombrowicza</i>), <i>Dziennik 1957 – 1961</i> (fragmenty)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.		III.1.7., III.2.1.
22.	*Kim jesteś Józefie K.?	3	Franz Kafka, <i>Proces</i> reż. Krzysztof Kieślowski, <i>Urząd</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.

23.	Człowiek a natura w poezji Bolesława Leśmiana	4	B. Leśmian, <i>Dziewczyna, Topielec, W malinowym chruśniaku</i> , * <i>Łąka</i> Jacek Trznadel, <i>Twórczość Leśmiana. Próba przekroju.</i> (fragmenty) *Julian Tuwim, <i>Jak Bolesław Leśmian napisałby...</i>	I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
24.	Dlaczego czuje się cudzoziemką? – portret psychologiczny Róży	4	Maria Kuncewiczowa, <i>Cudzoziemka</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1, II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
25.	Nowatorstwo powieści Marii Kuncewiczowej	2	Maria Kuncewiczowa, <i>Cudzoziemka</i> fragmenty omówionych wcześniej powieści, np. <i>Lalka</i> , <i>Chłopi</i> , <i>Przedwiośnie</i> *Bruno Schulz, <i>Aneksja podświadomości</i> *Ludwik Fryde, „ <i>Cudzoziemka</i> ” <i>Marii Kuncewiczowej</i>	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
26.	Ekranizacja powieści Marii Kuncewiczowej w naszej ocenie	4	reż. Ryszard Ber, <i>Cudzoziemka</i>		II.1.1.	III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1.
27.	*Świat intymnych doznań kobiety	2	Maria Pawlikowska- Jasnorzewska, <i>Miłość, Gwiazdy spadające</i> (+ wskazane przez uczniów wiersze np. z tomów <i>Niebieskie migdały</i> , <i>Różowa magia</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
28.	*Jednostka wobec uniformizacji życia	4	Stanisław Ignacy Witkiewicz, <i>Szewcy</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

29.	*Niezwykli ludzie, niezwykli artyści...	2	Sławomir Koper, <i>Życie prywatne elit artystycznych drugiej Rzeczypospolitej</i> (rozdziały wybrane przez uczniów, np. <i>Artyści i ich środowisko, Ten nieprawdopodobny Witkacy, Świat Brunona Schulza</i>)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.2., I.1.4.		III.1.7., III.2.1.
30.	Przeczuwając katastrofę...	2	Józef Czechowicz, <i>modlitwa żałobna, wieczorem</i> Czesław Miłosz, <i>Obłoki</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
31.	*Skamandryta przeczuwa zagładę wojenną	2	Julian Tuwim, <i>Bal w Operze</i> (fragmenty)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
32.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
33.	*W poszukiwaniu tożsamości artysty	6	Michaił Bułhakow, <i>Mistrz i Małgorzata</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
34.	Jak zmagali się ze swoją tożsamością bohaterowie literatury dwudziestolecia międzywojennego?	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.

35.	2 prace klasowe + poprawy (w tym jedna praca klasowa typu egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym*)	6			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
36.	1 sprawdzian wiadomości i umiejętności + poprawy	2			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	
37.	1 test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	3		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.4		
LITERATURA PO ROKU 1939						
38.	Jak żyć w czasie wojny	3	Zofia Nałkowska, <i>Dzienniki czasu wojny</i> (fragm.) Miron Białoszewski, <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (fragm.) Tadeusz Borowski, <i>Pożegnanie z Marią</i> (opowiadanie tytułowe) Kazimierz Wyka, <i>Dwie jesienie</i> (fragm. o życiu w Generalnym Gubernatorstwie)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.3.2., II.3.4.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.

			Małgorzata Czermińska, <i>Opowiedzieć powstanie, opowiedzieć zniszczenie</i> (o „Pamiętniku” Mirona Białoszewskiego)			
39.	Tożsamość pokolenia Kolumbów	3	Krzysztof Kamil Baczyński, <i>Pokolenie, Historia, Z głową na karabinie</i> Tadeusz Borowski, <i>Pieśń</i> Tadeusz Gajcy, <i>Miłość bez jutra</i> Jerzy Kwiatkowski, <i>Poeta i posąg</i> (fragm. o Baczyńskim) Jan Błoński, <i>Pamięci Anioła</i> (fragm. o Baczyńskim)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1. *I.1.2.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.3.2., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
40.	Holocaust znaczy zagłada	2	Władysław Broniewski, „ <i>Ballady i romanse</i> ” Antoni Słonimski, <i>Elegia miasteczek żydowskich</i>	I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.3.2., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
41.	Dramat ocalałych, czyli o Żydach szukających tożsamości	2	Irit Amiel, <i>Osmaleni</i> (wybrane opowiadania, np. <i>Palestyńczyk, Ziwa, Wybrana</i>)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.1.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.3., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
42.	Kim jest człowiek zlagrowany?	4	Tadeusz Borowski, <i>U nas, w Auschwitzu, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli</i> Zofia Nałkowska, <i>Medaliony</i> (fragm.) Andrzej Werner, <i>Zwyczajna apokalipsa</i> (fragm.) Tadeusz Drewnowski, <i>Ucieczka z kamiennego świata</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
43.	Powstanie w getcie oczami kata i ofiary	2	Kazimierz Moczarski, <i>Rozmowy z katem</i> (fragm.) Hanna Krall, <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> (fragm.) Irena Maciejewska, <i>Getto warszawskie w literaturze polskiej</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.

44.	*O woli przetrwania w czasach Holokaustu	3	reż. Roman Polański, <i>Pianista</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.3.	III.1.7., III.2.1.
45.	Co się zdarzyło na Campo di Fiori, czyli jacy są ludzie	2	Czesław Miłosz, <i>Campo di Fiori</i> Ryszard Matuszewski, <i>Nieruchoma karuzela na placu Krasińskich</i> (fragm.) Tomasz Szarota, <i>Czy śmiały się tłumy wesole</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.2. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.
46.	Człowiek z „innego świata”, czyli jak ocalić godność w totalitarnym świecie	3	Gustaw Herling-Grudziński, <i>Inny świat</i> (fragm. <i>Ręka w ogniu</i>) Józef Mackiewicz, <i>Na własne oczy</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.2. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.
47.	*Zarażony śmiercią? O rozterkach bohatera filmu Andrzeja Wajdy (<i>Popiół i diament</i>)	3	reż. A. Wajda, <i>Popiół i diament</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.3.	III.1.7., III.2.1.
48.	*Ostatnio przeczytałam (-em) w prasie...	1	Artykuły z gazet codziennych, tygodników, miesięczników i kwartalników	I.1.1., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.1.9., I.2.4., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8.		III.1.2., III.1.3., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
49.	<i>Szukam nauczyciela i mistrza</i> – Sztuka po Oświęcimiu	3	Tadeusz Różewicz, <i>Lament</i> , <i>Ocalony</i> Leopold Staff, <i>Podwaliny</i> Józef Szajna, <i>Ściana butów</i> Art Spiegelman, <i>Maus</i> (fragm. komiksu) Tadeusz Drewnowski, <i>Walka o oddech</i> (fragm. o twórczości Tadeusza Różewicza)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
50.	*Literatura w służbie partii. Socrealizm	2	Tadeusz Konwicki, <i>Przy budowie</i> (fragm.) Władysław Broniewski, <i>Słowo o Stalinie</i> (fragm.) Katarzyna Śliwińska, <i>Socrealizm w PRL i NRD</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1. *II.2.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

51.	*O dojrzewaniu w PRL-u. <i>Człowiek z marmuru</i> Andrzeja Wajdy	4	reż. Andrzej Wajda, <i>Człowiek z marmuru</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.3.	III.1.7., III.2.1.
52.	*Człowiek w totalitarnym świecie	2	Zbigniew Herbert, <i>Potęga smaku</i> , <i>Przesłanie Pana Cogito</i> Czesław Miłosz, <i>Który skrzywdziłeś</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
53.	*Poeta i współczesny świat	2	Czesław Miłosz, <i>Moja wierna mowa</i> Tadeusz Różewicz, <i>Przyszli, żeby zobaczyć poetę</i> Wisława Szymborska, <i>Wieczór autorski</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.4.2. *II.2.1., II.2.3., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
54.	Skąd wziąć siły do walki ze złem. <i>Dżuma</i> Alberta Camusa	4	Albert Camus, <i>Dżuma</i> Ignacy Fiut, <i>Człowiek według Alberta Camusa: studium antropologii egzystencjalnej</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.
55.	*O chorobie, cierpieniu i potrzebie bycia z innymi ludźmi	2	Gustaw Herling-Grudziński, <i>Wieża</i> Zdzisław Kudelski, <i>Pielgrzym Świętokrzyski. Szkice o Herlingu-Grudzińskim</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1. *II.2.1., II.2.3.	III.1.7., III.2.1.
56.	Kim jest i kim staje się Polak poza Polską. <i>Emigranci</i> Sławomira Mrożka	4	Sławomir Mrożek, <i>Emigranci</i> – Teatr TV, reż Kazimierz Kutz	I.3.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4.	III.1.7., III.2.1.
57.	*Ja, Gombrowicz, czyli o tożsamości artysty	1	Witold Gombrowicz, <i>Dzienniki</i> (fragm.)	I.3.1., I.3.8. *I.1.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
58.	„Pamięć na drogach świata” – kim powinien być reporter?	2	Ryszard Kapuściński, <i>Podróże z Herodotem</i> (wybrane rozdziały)	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4. *II.2.1, II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.

59.	* <i>Obywatel Kane</i> – o wierności sobie w świecie mediów i biznesu	4	reż. Orson Welles, <i>Obywatel Kane</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.3.	III.1.7., III.2.1.
60.	*W poszukiwaniu własnego „ja” po upadku komunizmu	3	Mariusz Szczygieł, <i>Zrób sobie raj</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
61.	*Człowiek i świat we współczesnym reportażu	2	reportaże współczesne wybrane przez uczniów z gazet codziennych, tygodników opinii, miesięczników	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1. *I.2.1.	II.1.1., II.1.2., II.2.4., II.3.1., II.3.2., II.3.4. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.3.2., II.4.1	III.1.7., III.2.1.
62.	*Językowy obraz świata	2	Jerzy Bartmiński, <i>Językowe podstawy obrazu świata</i> (fragm.)	I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.5., I.3.1. *I.3.2.		
63.	„Najwyższa forma materii”. Wisława Szymborskiej refleksje o człowieku	2	Wisława Szymborska, <i>Sto pociech, Tortury, Z elementarza, Pochwała złego o sobie mniemania,</i>	I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
64.	Zbigniew Herbert odkrywa tajemnice człowieka	2	Zbigniew Herbert, <i>Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz, Wstyd, Modlitwa Pana Cogito – podróżnik</i>	I.3.1., I.3.8., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1., II.3.2.	III.1.7., III.2.1.
65.	*Zagadka ludzkiego życia wg Kieślowskiego <i>Podwójne życie Weroniki</i>	3	reż. Krzysztof Kieślowski, <i>Podwójne życie Weroniki</i>		II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.3.1., II.3.2., II.3.4., II.4.2., II.4.3. *II.2.3.	III.1.6., III.1.7., III.2.1.
66.	*W poszukiwaniu siebie	4	Paweł Huelle, <i>Opowiadania na czas przeprowadzki</i>	I.1.1., I.1.3., I.3.1., I.3.5., I.3.6., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

67.	Kłamstwo ukryte w słowach. Poezja Stanisława Barańczaka	2	Stanisław Barańczak, <i>Określona epoka, Protokół, Wieczór autorski</i>	I.1.3., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1., II.3.1.	III.1.7., III.2.1.
68.	*Od Cyrankiewicza do Wałęsy, czyli o różnych sposobach traktowania odbiorcy (nowomowa a retoryka)	4	Przemówienie radiowe premiera Józefa Cyrankiewicza z 29.06.1956 Homilia Jana Pawła II w Warszawie na pl. Zwycięstwa w dniu 2 czerwca 1979 Przemówienie Lecha Wałęsy w Kongresie USA – 15.11.1989 r.	I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.9., I.3.1., I.3.4., I.3.8. *I.1.1., I.1.4., I.1.5.	II.1.1., II.1.2., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1., II.4.3.	III.1.7.
69.	*Szkoła mówców, czyli jak posługiwać się słowem	2	Jerzy Ziomek, <i>Retoryka opisowa</i> (fragm.) K. Bocheńska, <i>Sztuka retoryki: Uczeń w roli mówcy</i> (fragm.)	I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.8.		III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.5., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
70.	*Czy odbiorca jest współtwórcą? O internetowych eksperymentach i zmianach we współczesnej literaturze	2	A. Nosiłowska <i>Hipertekstualna estetyka i literatura w dobie Internetu</i> (fragm.) M. Bogaczyk-Vormayer <i>Wszystko jest Tekstem? Hipertekstualność jako nowe doświadczenie literatury</i> (fragm.) wybrane strony internetowe (np. www.techsty.art.pl)	I.1.1, I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.3.1., I.3.4., I. 3.4. *I.1.1., I.1.2., I.3.4	II.1.1. *II.2.1.	III.1.7., III.2.1.
71.	*Człowiek współczesny a Bóg	1	Tadeusz Różewicz, <i>bez</i> Czesław Miłosz, <i>Jeżeli nie ma</i>	I.1.3., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2., II.2.1., II.2.2., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.3.3., II.3.4., II.4.1., II.4.2., II.4.3. *II.3.1., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.
72.	*Czy współczesny człowiek tęskni za Prawiekiem? – o niezwykłym świecie i niezwykłych bohaterach powieści Olgi Tokarczuk	4	Olga Tokarczuk, <i>Prawiek i inne czasy</i>	I.3.1., I.3.8	II.1.1., II.1.2, II.1.3., II.2.1., II.2.2, II.2.4., II.3.1, II.3.2, II.3.4., II.4.1, II.4.2, II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.5., II.3.1., II.4.1.	III.1.7., III.2.1.

73.	*Natura czy kultura? Co kształtuje tożsamość człowieka XXI w.?	2	Teksty kultury przywołane przez uczniów (poznane i nowe) – projekt	I.2.1., I.2.2., I.2.3., I.2.4., I.3.1., I.3.8.	II.1.1., II.1.2, II.1.3., II.2.1., II.2.2, II.2.4., II.2.5., II.3.1, II.3.2, II.3.3., II.3.4., II.4.1, II.4.2, II.4.3. *II.2.1., II.2.2., II.2.3., II.2.4., II.2.5., II.3.1., II.3.2., II.4.1.	III.1.1., III.1.2., III.1.3., III.1.4., III.1.6., III.1.7., III.2.1.
74.	2 prace klasowe + poprawy (w tym jedna praca klasowa typu egzaminu maturalnego na poziomie rozszerzonym*)	6			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	III.1.1., III.1.6., III.1.7., III.2.1. *III.1.1., III.1.2.
75.	2 sprawdziany wiadomości i umiejętności + poprawy	4			II.1. II.2. II.3. II.4. *II.1. II.2. II.3. II.4.	
76.	1 test czytania ze zrozumieniem + omówienie i ćwiczenia kształcące umiejętność czytania tekstu popularnonaukowego i publicystycznego	3		I.1.1., I.1.2., I.1.3., I.1.4., I.1.5., I.1.7., I.3.1., I.3.4., I.3.5., I.3.8. *I.1.4		
77.	*Powtórki przed maturą	10				

4. Sposoby osiągania celów kształcenia i wychowania

Aby osiągnąć założone w naszym programie, a wynikające z podstawy programowej, cele kształcenia i wychowania, należy uwzględnić różnorodne czynniki i wykorzystać różnorodne możliwości, jakie daje współczesna cywilizacja i współczesne koncepcje naukowe.

4.1. Uczymy, pamiętając, kogo uczymy (indywidualizacja pracy)

Przede wszystkim trzeba mieć świadomość tego, jakich uczniów uczymy. Istotne jest zarówno poznanie stopnia opanowania przez nich wiadomości i umiejętności z III etapu edukacji, poznanie ich ograniczeń (różnego typu dysfunkcji), jak i rozpoznanie ich osobowości, charakterów, postaw, poglądów, cenionych wartości, stylu uczenia się.

a) uwzględnienie specyfiki wieku

Z naszych doświadczeń wynika, że 15-16-latkowie, którzy przychodzą do szkoły ponadgimnazjalnej, to młodzi ludzie, którzy często buntują się, mają różnego typu problemy w grupie rówieśniczej, ale i z dorosłymi (rodzicami, nauczycielami), poszukują swojego miejsca w świecie, kształtują swoją tożsamość, dyskutują, szukają odpowiedzi na różne pytania. Dlatego warto na lekcji j. polskiego uświadomić im, że w tekstach kultury mogą znaleźć wiele odpowiedzi na nurtujące ich pytania, czy też dawać im możliwość dyskusji, wymiany poglądów, a jednocześnie uczyć ich odpowiedzialności za słowo, świadomości stosowności wypowiedzi (III.1.3., III.1.5.). Takie możliwości stwarza program nauczania *Szukając tożsamości*, o czym pisałyśmy już we *Wstępie*.

b) zdiagnozowanie stopnia opanowania wiadomości i umiejętności

Aby rozpoznać możliwości i umiejętności uczniów, nauczyciel powinien jeszcze przed rozpoczęciem roku szkolnego zapoznać się w wynikami testów gimnazjalnych (zwłaszcza testu z j. polskiego, ale warto też przeanalizować wyniki z historii i wo-u) oraz z opiniami i orzeczeniami (zwykle dostarczane są przez uczniów już w czasie rekrutacji). Natomiast na jednej z pierwszych lekcji trzeba przeprowadzić test diagnozujący, dzięki któremu sprawdzimy, w jakim stopniu uczniowie opanowali przewidziane w *Podstawie programowej* wiadomości i umiejętności. Okaze się wtedy, na ile poziom umiejętności uczniów jest wyrównany, a na ile zróżnicowany.

Taka analiza pozwoli na odpowiedni dobór metod pracy i sposobów oceniania (o czym szczegółowiej w podrozdziale „Uczymy bez rutyny, stosując różnorodne metody” i rozdziale „Propozycja kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia”).

c) indywidualizacja pracy w zależności od potrzeb i możliwości uczniów

Jak już pisałyśmy w poprzednim podrozdziale, indywidualizacja pracy polega przede wszystkim na odpowiednim doborze metod pracy i sposobów oceniania.

Oprócz tego indywidualizacja pracy powinna dotyczyć także różnych działań, które odbywają się w czasie lekcji. To samo zagadnienie tematyczne powinno być realizowane inaczej w zależności od zespołu uczniów, od predyspozycji poszczególnych uczniów w zespole.

Zróżnicowane powinny być tematy projektów. Różny stopień trudności powinny mieć polecenia w kartach pracy czy polecenia dla poszczególnych grup w czasie pracy na lekcji. Różnicować należy zadania domowe i to zarówno jeśli chodzi o ich stopień trudności czy różny typ zadań (żeby kształcić wiele umiejętności), ale też jeśli chodzi o możliwość wyboru przez

ucznia (wskazanie kilku różnych zadań, z których uczeń wybierze to, które mu najbardziej odpowiada czy sformułowanie zadanie dla chętnych, które wybiorą tylko uczniowie zainteresowani danym zagadnieniem).

Indywidualizacja pracy powinna również uwzględnić różny typ odbierania informacji przez uczniów. Badania naukowców dowodzą, że w zależności od tego, czy ludzie są wzrokowcami, słuchowcami, dotykowcami czy kinestetykami, w różny sposób odbierają informacje i w różny sposób je zapamiętują. Warto więc obserwować uczniów, aby określić, jakie kanały komunikacyjne należałoby wykorzystać i jakie metody nauczania będą dla danej grupy najlepsze. Ponieważ na pewno w zespole uczniowskim znajdą się przedstawiciele wszystkich tych typów, należy różnicować metody nauczania, tak, aby wszyscy byli zainteresowani lekcją i w jak największym stopniu mogli w niej uczestniczyć i z niej skorzystać. Oprócz metod wykorzystujących pomoce wizualne, ważnych dla wzrokowców, trzeba stosować metody, w których istotny jest dźwięk o różnej sile natężenia (wykład, dyskusja), co ułatwi naukę słuchowcom. Dla dotykowców warto stosować metody ułatwiające przekład intersemiotyczny (rysunki, komiksy, wykresy), sporządzanie mapy myśli i metaplanu. Dla kinestetyka pomocne może być stosowanie metod aktywizujących wykorzystujących aktywność ruchową (np. drama).

Indywidualizacja pracy powinna również uwzględniać różne rodzaje inteligencji uczniów. Według Gardnera¹ ludzie charakteryzują się:

- ✓ inteligencją lingwistyczną,
- ✓ matematyczną i logiczną,
- ✓ wizualną i przestrzenną,
- ✓ muzyczną,
- ✓ interpersonalną,
- ✓ intrapersonalną,
- ✓ kinestetyczną (ruchową),
- ✓ przyrodniczą.

I chociaż klasyczne modele edukacji uznają tylko dwa pierwsze rodzaje inteligencji, to świadomość tego, jak bardzo ludzie są zróżnicowani, jak różnie odbierają świat i jak różne mają możliwości powinna wpływać na indywidualizację metod pracy. Stosowanie różnorodnych metod pracy na lekcji, formułowanie różnorodnych zadań domowych i stosowanie różnych form sprawdzania wiadomości i umiejętności pozwoli uczniom lepiej opanować przewidziane na IV etapie edukacyjnym treści szczegółowe, w pełni wykorzystać ich talenty i możliwości, rozwijać je, ćwiczyć i udoskonalać. Na pewno wzmocni ich poczucie wartości (każdy będzie miał przekonanie, że w czymś jest dobry, że może innym pokazać odmienny sposób odbioru tekstu kultury) i uatrakcyjni lekcje.

4.2. Uczymy, pamiętając, gdzie uczymy (warunki, w jakich program będzie realizowany)

Realizacja programu nauczania *Szukając tożsamości* przede wszystkim wymaga odpowiedniego doboru podręcznika, tak aby zawierał zaplanowane teksty, oraz dobrze wyposażonej biblioteki. Warto sprawdzić księgozbiór (to też element współpracy z bibliotekarzem o czym więcej w następnym podrozdziale) i przekonać dyrektora do jego uzupełnienia. W szkolnej bibliotece może przede wszystkim brakować pozycji z literatury najnowszej (Huelle, Tokarczuk). Jeśli podręcznik nie będzie zawierał wszystkich zaplanowanych tekstów, trzeba zadbać o powielenie tekstów, tak aby zawsze praca na lekcji była związana z analizą i interpretacją tekstu, a nie polegała na dyktowaniu informacji o tekście. Kserokopiarka i drukarka są więc urządzeniami niezbędnymi.

¹ Gardner H., *Inteligencje wielorakie*, Warszawa 2009

Ponieważ w programie uwzględniono filmy i spektakle Teatru TV, potrzebny będzie telewizor z odtwarzaczem DVD lub komputer i rzutnik multimedialny.

Komputer i rzutnik multimedialny przydatny będzie również na wielu lekcjach, zarówno dla nauczyciela (pokazanie przykładów dzieł sztuki, architektury, fragmentów filmów, przemówień polityków itd.), jak i dla uczniów, którzy chętnie wykorzystują prezentacje multimedialne jako sposób wykonywania niektórych zadań domowych czy projektów.

Możliwość wykorzystania pracowni internetowej, niezbędna jest na lekcji dotyczącej hipertekstualności tekstu (zakres rozszerzony, *I.1.3.), ale również może uatrakcyjnić realizację wielu innych tematów (choćby związanych z samokształceniem uczniów: I.2.1., I.2.3., I.2.4.)

4.3. Uczymy, wykorzystując sprzymierzeńców

Za realizację założeń podstawy programowej języka polskiego na IV etapie edukacyjnym oczywiście odpowiedzialny jest nauczyciel tego przedmiotu. Jednak realizacja wszystkich treści, kształcenie przewidzianych umiejętności może przebiegać zdecydowanie sprawniej, ciekawiej, jeśli uda się zachęcić do współpracy sprzymierzeńców – nauczycieli innych przedmiotów i pracowników szkoły, a także pracowników instytucji funkcjonujących w miejscowości, w której mieści się szkoła.

a) bibliotekarz

Jego pomoc polega nie tylko na wypożyczaniu omawianych pozycji książkowych czy uzupełnianiu księgozbioru.

Pomoc bibliotekarza jest bezcenna przy realizacji takich tematów jak np. przewidziane do realizacji w klasie pierwszej: „Krótki kurs samokształcenia”, „Niezwykłości słownikowe (homonimy, synonimy, antonimy, polisemy)”, „O tekstach popularnonaukowych”. Lekcje te wręcz powinny odbywać się w bibliotece, z wykorzystaniem jej zasobów, z pomocą bibliotekarza.

Uczeń oswojony ze szkolną biblioteką i jej zbiorami będzie potrafił efektywnie z niej skorzystać i nie zawaha się poprosić o fachową pomoc bibliotekarza, np. przygotowując projekty, utrwalając materiał przed sprawdzianem czy pracą klasową, a wreszcie przed egzaminem maturalnym. W klasie pierwszej przewidziana została m. in. realizacja projektu „Klasycyzm oświeceniowy a inne nurty (sentymentalizm i rokoko) w sztuce i literaturze” czy „Od starożytności do oświecenia – funkcjonowanie tych samych motywów w tekstach kultury różnych epok”. W klasie drugiej zaplanowana została np. realizacja projektu „Romantycy w poszukiwaniu miejsca – powtórzenie i uzupełnienie wiadomości”, a w klasie trzeciej „Jak zmagali się ze swoją tożsamością bohaterowie literatury dwudziestolecia międzywojennego?”

Oczywiście tego typu współpracę można (a nawet trzeba) prowadzić z pracownikami biblioteki gminnej czy miejskiej.

b) nauczyciel historii

Ponieważ podstawa programowa zakłada wykorzystywanie przy interpretacji utworów odpowiednich kontekstów (a więc i historycznych), a konstruując program nauczania *Szukając tożsamości* przyjęliśmy jako główne założenie chronologiczność, odwołania do historii są niezbędne (zwłaszcza przy omawianiu polskiej literatury).

Na czym ma polegać współpraca z nauczycielem historii? Przede wszystkim zależy to od tego, jakie przedmioty w zakresie rozszerzonym realizują uczniowie. Jeśli realizują historię, można oczekiwać sporej wiedzy z tego zakresu. Uczniowie mogą więc przygotowywać informacje o istotnych wydarzeniach historycznych mających wpływ na powstanie danego utworu czy na losy bohaterów (np. w *Panu Tadeuszu* Mickiewicza czy *Przedwiośnie*

Żeromskiego) i pełnić w czasie lekcji funkcję asystenta. Nauczyciel historii mógłby być wtedy ekspertem, konsultantem, do którego zwracaliby się uczniowie przygotowujący informacje z historii na lekcje j. polskiego.

W przypadku uczniów, którzy nie realizują rozszerzenia z historii, a więc mają zajęcia z przedmiotu uzupełniającego *historia i społeczeństwo*, rola historyka mogłaby być inna. Po konsultacjach z uczniami i nauczycielem j. polskiego mógłby do realizacji na tym przedmiocie wybrać np. wątek tematyczny „Język, komunikacja, media”, dzięki któremu można uzupełnić czy rozszerzyć takie tematy realizowane na języku polskim jak np. w klasie pierwszej „Sztuka średniowiecza” czy drugiej (zakres rozszerzony) „Polszczyzna wśród innych języków”, „Miejsce reklamy we współczesnym świecie”. Z kolei wątek tematyczny „Rządzący i rządzeni” mógłby w ciekawy sposób uzupełniać takie tematy jak „Średniowieczny wzorzec władcy” czy „Szekspir – genialny znawca duszy ludzkiej”. Ciekawy byłby wątek epokowy – XX wiek. Jak wskazuje nasze doświadczenie, wiedza uczniów o historii najnowszej jest bardzo uboga, często wręcz nie znają podstawowych wydarzeń historycznych. I chociaż uczniowie zgodnie z założeniami podstawy programowej na IV etapie edukacji poznają w klasie pierwszej historię XX wieku, można więc przypuszczać, że ich znajomość historii najnowszej będzie lepsza, to rozszerzenie tych zagadnień w klasie trzeciej stanowiłoby doskonały klucz do rozumienia literatury XX wieku.

c) nauczyciel informatyki

Współpraca z tym nauczycielem jest również bardzo ważna.

Przede wszystkim warto wykorzystywać współczesne technologie (rzutnik multimedialny, tablicę interaktywną, Internet). Informatyk może pomóc w przypadku problemów technicznych, które pojawiają się mimo ukończonych kursów i ciągłego doskonalenia się w tej dziedzinie.

Warto współpracować z informatykiem, ucząc uczniów tworzenia wypowiedzi pisemnych. Ponieważ uczeń powinien „opracowywać redakcyjnie własny tekst (dokonywać uzupełnień, przekształceń, skrótów, (...) sporządzać przypisy” (III.1.6.), warto, by umiał to poprawnie zrobić w Programie Word czy innych programach służących do edycji tekstów.

Pomoc informatyka to również pomoc przy tworzeniu prezentacji multimedialnych (zadania domowe, projekty).

Niektóre z lekcji mogą (a nawet powinny) być przeprowadzone w pracowni informatycznej, z wykorzystaniem dostępu do Internetu (np. „Romantyczne widzenie świata. Emocje czy rozum?”, jedna z lekcji o *Weselu* Wyspiańskiego, „Czy odbiorca jest współtwórcą? O internetowych eksperymentach i zmianach we współczesnej literaturze”).

d) nauczyciele języków obcych

Większość analizowanych tekstów to utwory polskie. Jednak przy omawianiu tekstów, które powstały w innych językach, warto pokusić się o współpracę z nauczycielami języków obcych. Oczywiście typ lekcji i typ współpracy zależy od tego, jakich języków uczą się uczniowie.

Omawiając *Makbeta* Szekspira można wspólnie z nauczycielem języka angielskiego przygotować i poprowadzić lekcję lub chociaż fragment lekcji dotyczący tłumaczeń i problemów z tym związanych.

Analiza *Zbrodni i kary* Dostojewskiego czy *Fausta* Goethego dzięki współpracy z rusycystą czy germanistą może zaowocować rozszerzeniem wiadomości na temat twórczości omawianych autorów czy miejsca literatury rosyjskiej bądź niemieckiej w Europie.

Z kolei omawiając *Inny świat* Herlinga - Grudzińskiego czy opowiadania Borowskiego warto we współpracy z rusycystą i germanistą przygotować lekcję o funkcji rusycyzmów czy germanizmów w języku bohaterów czy o stylu danego utworu.

e) pracownicy lokalnych instytucji kultury

W zależności od miejscowości, w której mieści się szkoła, i od funkcjonujących tam instytucji kultury, warto również ich zasoby wykorzystywać do realizacji programu nauczania.

Pracownicy muzeum mogą pomóc przy przygotowaniu lekcji dotyczących sztuki danej epoki (np. „Krzyk rozpacz (ekspresjonizm)”, „Szukam nauczyciela i mistrza – Sztuka po Oświećciu”) czy w przygotowywanych przez uczniów projektach.

Pracownicy teatru (aktorzy, reżyserzy, scenografowie) mogą być gośćmi na lekcjach poświęconych dramatom (Sofoklesa, Szekspira, Mickiewicza czy chociażby Mrożka). Rozmowa z nimi na pewno ułatwi uczniom zrozumienie specyfiki tego rodzaju literackiego i „wskazywanie (...) wyznaczników poetyki danego utworu (...) i określanie ich funkcji” (II.2.1.), a także „rozpoznawanie w utworze sposobów kreowania świata przedstawionego i bohatera” (II.2.4.) czy w zakresie rozszerzonym „wskazywanie związków między różnymi aspektami utworu” (*II.2.1.)

4.4. Pozwalamy decydować

Jednym z głównych założeń naszego programu jest nie tylko wyposażenie uczniów w umiejętności odbioru wypowiedzi, analizy i interpretacji tekstów kultury i tworzenia wypowiedzi, ale i przygotowanie ich do bycia świadomymi i samodzielnymi odbiorcami kultury. Uczniowie muszą być więc przygotowani do tego, aby samodzielnie wybierać i poznawać różne teksty kultury. Co prawda podstawa programowa stawia takie wymagania dla zakresu rozszerzonego (*I.2.1. uczeń „samodzielnie wybiera do lektury teksty, stosując różne kryteria wyboru, które potrafi uzasadnić”), my jednak w swoim programie taką przestrzeń do decydowania tworzymy także uczniom realizującym zakres podstawowy. Oczywiście program nauczania musi być zgodny z podstawą programową (w której wskazane są przecież utwory obowiązkowe do omówienia) i ograniczony jest liczbą godzin do supozycji nauczyciel. Mimo takich ograniczeń, uczniowie powinni mieć możliwość wpływania na wybór omawianych utworów, częściowego decydowania. Dzięki temu rośnie ich poczucie własnej wartości i przygotowują się do samodzielności czytelniczej. Taką okazję otrzymują nie tylko przy okazji projektów, lekcji powtórkowych, zamykających cały dział, ale i np. w czasie takich lekcji jak „Moje odkrycia poezji romantycznej”. Uczniowie realizujący zakres rozszerzony mają okazję wykazać się swoją samodzielnością czytelniczą i umiejętnością uzasadniania swoich wyborów w czasie lekcji typu „Dlaczego przeczytałam (-em) w czasie wakacji...”.

Oczywiście zaplanowane lekcje można modyfikować. Jeśli uczniom spodoba się np. poezja skamandrytów, można przeznaczyć dodatkową godzinę na poznanie innych tekstów omawianych poetów, bądź na poznanie twórczości innych skamandrytów.

4.5. Zachęcamy do obcowania z tekstami kultury

Jak już wcześniej wspominałyśmy, istotne jest, aby uczniów przygotować do samodzielnego obcowania z tekstami kultury w dorosłym życiu. Dlatego warto motywować ich do własnych poszukiwań i własnych odkryć. Bardzo wiele zależy tutaj od nauczyciela realizującego program, jego postawy i stosunku do uczniów. Ważne, by uczniów szanować, wsłuchiwać się w ich wypowiedzi, znać ich zainteresowania i pasje. Jeśli uczniowie będą mogli mówić o tym, co czytają i jakie filmy oglądają i będą widzieli, że nie jest to traktowane z pogardą, podobnie zachowają się w stosunku do nauczyciela, jego rad czy sugestii.

Omawiając utwory, nauczyciel powinien informować o innych tekstach danego autora czy o innych autorach tworzących w danej epoce lub o innych autorach podejmujących podobne motywy. Oglądanie filmów również powinno stać się pretekstem do rozmów o twórczości danego reżysera czy szkoły filmowej, innych filmach danego gatunku itd.

Zachęcanie do obcowania z tekstami kultury to również wyrabianie nawyku czytania czy oglądania tekstów kultury. Rzeczywistość szkolna ostatnich lat to różnego rodzaju streszczenia czy opracowania lektur, które leżą we wszystkich księgarniach i zachęcają uczniów do „pójścia na łatwiznę”. Poza tym różnorodne czynniki powodują, że współczesna młodzież określana jest często mianem „pokolenia kultury obrazkowej”. Aby zmienić tę sytuację, proponujemy kilka działań.

Przed wszystkim konstrukcja programu zakłada realny rozkład godzin przewidzianych na analizę tekstów (niezbyt wiele na jednej godzinie lekcyjnej), tak aby rzeczywiście uczeń obcował z tekstem, aby mógł mówić o „własnych przeżyciach wynikających z kontaktu z dziełem sztuki” (II.1.1.) oraz by mógł samodzielnie wykonywać inne czynności analityczne i interpretacyjne. Poza tym w miarę możliwości w taki sposób zaplanowano kolejność omawiania pozycji książkowych, aby umożliwić rzeczywiście uczniowi ich przeczytanie. Zestawienie znajdujące się we *Wstępie* pokazuje, że w ciągu trzech lat nauki uczniowie przeczytają 15 pozycji książkowych (minimum wskazane w podstawie programowej to 13), co jest bardzo realne do wykonania, nawet dla osób nie lubiących czytać czy nie potrafiących czytać szybko.

Wierzmy, że uczniowie, którzy nie zostaną zniechęceni do obcowania z tekstami kultury, w dorosłym życiu podejmą samodzielne próby i staną się świadomymi użytkownikami kultury.

4.6. Uczymy bez rutyny, stosując różnorodne metody

Już kilkakrotnie pisaliśmy o tym, jak niezwykle istotne jest różnicowanie metod nauczania. Pozwala unikać monotonii na lekcjach, indywidualizować pracę z uczniami, odwoływać się do różnych zmysłów, zwracać uwagę na różne aspekty tekstu kultury.

Literatura na temat różnego typu metod nauczania jest bardzo bogata² i bez trudu można znaleźć metodę, która pozwoli osiągnąć określone cele. Dlatego nie opisujemy w tym miejscu metod, a jedynie chcemy wskazać te, które są najwłaściwsze do realizacji koncepcji naszego programu.

Uważamy, że najwłaściwsze są te metody, dzięki którym motywujemy uczniów do działania, aktywności, wykonywania jakichś czynności. W literaturze opisującej metody aktywizujące często pokazuje się tzw. stożek doświadczenia Dale’a. Według tej hipotezy ludzie

² Informacje o różnych metodach można znaleźć np. w poniższych pozycjach:

Bernacka D., *Od słowa do działania*, Warszawa 2001.

Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., *Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie: przewodnik po metodach aktywizujących*, Kielce 2000.

Bury Z., *Metody aktywizujące w pracy nauczyciela szkoły średniej*, w: „Kwartalnik Edukacyjny” 1998 nr 3.

Della F., *Kształcenie przez praktykę*, Warszawa 1996.

Denek K., *Metody dydaktyczne w kreowaniu edukacji refleksyjnej*, w: „Wychowanie na Co Dzień. 2004 nr 4/5 Dzierzowska I., *Jak uczyć metodami aktywnymi* Warszawa 2004.

Dudley G. A., *Jak podwoić skuteczność uczenia się? Techniki sprawnego zapamiętywania i przywoływania informacji*, Warszawa 1994.

Gargol M., *Jak zmobilizować uczniów do aktywnej pracy*, Przemyśl 2001.

Grabowska D., *Projekt jako metoda aktywizująca* w: „Biblioteka w Szkole” 2009 nr 1

Grodecka E., *Zróżnicowane potrzeby edukacyjne uczniów*, w: „Gazeta Szkolna” 2008 nr 25/26

Grondas M., *Projekt jako narzędzie integracji między przedmiotowe*, w: A. Dereń i in., *Integracja międzyprzedmiotowa*, Warszawa 1995.

Kędracka-Feldman E., *Aktywizować? Ależ to całkiem proste! Wybrane metody i techniki aktywizacji uczniów*, Warszawa 1999.

Kruszewska K. (red.), *Sztuka nauczania. Czynności nauczyciela*, Warszawa 1994.

Lang G., *Jak być lepszym w szkole? Trening mentalny dla dzieci i młodzieży*, Gdańsk 1995.

Pankowska K., *Edukacja przez dramę*, Warszawa 1997.

Rau K., Ziętkiewicz E., *Jak aktywizować uczniów: „burza mózgów” i inne techniki w edukacji*, Poznań 2000.

Taraszkiewicz M., *Jak uczyć lepiej, czyli refleksyjny praktyk w działaniu*, Warszawa 1999.

Wieczór E., *Metody aktywne – szansa dla edukacji*, w: „Edukacja i Dialog” 2001, nr 9/10.

Wisniewski R., *Przewodnik po metodach nauczania*, „Przegląd Edukacyjny” 2008 nr 5 dod.

zapamiętują aż 90% tego, co mówią podczas wykonywania, a zaledwie 10 % tego, o czym tylko czytają lub tylko słyszą.

Oczywiście, jak już pisałyśmy, sposób zapamiętywania w dużym stopniu zależy od preferowanych kanałów komunikowania się, nie ulega jednak wątpliwości, że aktywność w nauczaniu jest dużo bardziej skuteczna od bierności. Dlatego nie wskazujemy takich metod jak wykład, pogadanka, referat, dyktowanie, ponieważ ich stosowanie nie pozwoli osiągnąć założonych celów. Oczywiście nie wykluczamy takich metod w ogóle – może pojawić się 5 min. wykład czy krótki referat, ale lekcja zawsze powinna być związana z analizą i interpretacją tekstów kultury, czyli z aktywnością uczniów. Nawet planując lekcje wstępne do poszczególnych epok (które zwykle miały charakter wykładu) założyłyśmy kontakt z tekstami kultury. Przykładem może być chociażby zagadnienie tematyczne „Dlaczego renesans”. Na lekcje wstępne o renesansie zaplanowano fragment tekstu filozoficznego (Giovanni Pico della Mirandola, *Mowa o godności człowieka*), fragment tekstu naukowego (Jerzy Ziomek *Literatura odrodzenia*) i teksty literackie (Jan Kochanowski *Z Anakreonta*, *Na łakome*, *O żywocie ludzkim*).

Podstawa programowa wyraźnie wskazuje (poprzez użycie czasowników operacyjnych takich jak: analizuje, uzasadnia, rozpoznaje, wskazuje, rozróżnia, prezentuje, dostrzega itd.), że uczeń powinien nauczyć się samodzielnie odbierać wypowiedzi, analizować i interpretować teksty kultury oraz tworzyć wypowiedzi. Tylko uczeń, któremu w czasie lekcji stwarzano możliwość samodzielnego np. charakteryzowania podmiotu lirycznego (a nie wysłuchiwanie choćby najciekawszej interpretacji nauczyciela), będzie potrafił to uczynić.

Poniżej wskazujemy przykłady metod, dzięki którym można osiągnąć zaplanowane w programie cele. Oczywiście często dzięki jednej metodzie możemy osiągnąć kilka celów, dlatego w poniższym zestawieniu powtarzają się niektóre z nich.

a) metody pracy z tekstem literackim

np.:

- ✓ heureka,
- ✓ hipoteza interpretacyjna,
- ✓ problemowa,
- ✓ samodzielna analiza i interpretacja,
- ✓ praca w grupie,
- ✓ karta pracy,
- ✓ drzewko decyzyjne,
- ✓ sąd literacki,

b) metody umożliwiające uczniom stawianie pytań i szukanie odpowiedzi

np.:

- ✓ dyskusja (np. panelowa, „za i przeciw”, dydaktyczna, okrągłego stołu, wielokrotna, konferencyjna, „kielecka”, oceniana),
- ✓ burza mózgów,
- ✓ drzewko decyzyjne,
- ✓ piramida priorytetów,
- ✓ analiza SWOT,
- ✓ rybi szkielet,
- ✓ śnieżna kula,
- ✓ symulacja,
- ✓ dywanik pomysłów,

- ✓ decyzja należy do ciebie,
- ✓ gorące krzesło

c) metody uwzględniające zróżnicowany poziom umiejętności i wiadomości uczniów i indywidualizujące pracę z uczniem

np.:

- ✓ praca w grupach,
- ✓ karta pracy,
- ✓ projekt,
- ✓ portfolio,
- ✓ drama,
- ✓ „myślowne kapelusze” Edwarda de Bono,
- ✓ układanka,

d) metody uwzględniające różne style uczenia się uczniów

np.:

- ✓ metaplan,
- ✓ projekt,
- ✓ portfolio,
- ✓ drama, inscenizacja,
- ✓ mapa myśli,
- ✓ różne typy dyskusji (w tym „kielecka” zawierająca elementy wizualizacji),
- ✓ dywanik pomysłów,
- ✓ przekład intersemiotyczny,
- ✓ sesja plakatu,
- ✓ linia czasu,
- ✓ układanka

e) metody wykorzystujące współczesne osiągnięcia techniki

np.:

- ✓ projekt
- ✓ portfolio

4.7. Wykorzystujemy zdobycze cywilizacji – zasoby Scholaris

Trudno dziś wyobrazić sobie pracę w szkole bez wsparcia nowoczesnej technologii. Powodów, dla których współczesny nauczyciel powinien ją wykorzystywać jest kilka. Naszym zdaniem najważniejsze są te koncentrujące się na uczniu, przyzwyczajonym do odbierania informacji przekazywanej mu w formie obrazu, wymagającym od zajęć atrakcyjność, a od nauczyciela nowoczesności.

Internet otwiera przed każdym użytkownikiem ogrom możliwości i nikogo nie trzeba chyba przekonywać do tego, że z tych możliwości trzeba umieć wybierać. Wśród wielu internetowych witryn znajdują się portale wartościowe, jak i takie, które powinny zniknąć zanim jeszcze na dobre się pojawiły. Jednym z tych godnych polecenia, bo dostarczającym nauczycielom przydatnych informacji oraz gotowych, dobrze przygotowanych materiałów, jest Portal wiedzy Scholaris.

4.7.1. Portal wiedzy Scholaris

Portal www.scholaris.pl administrowany jest przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w Warszawie. Jest to portal wiedzy dla nauczycieli, który w swoich zasobach udostępnia użytkownikom różnorodne materiały edukacyjne służące wspieraniu edukacji.

Prowadzący zajęcia oraz uczniowie (uczestnicy tych zajęć) mają prawo (zgodnie z regulaminem Portalu) do bezpłatnego, bezwarunkowego i nieograniczonego w czasie korzystania z materiałów publikowanych na Portalu. Nauczyciele mogą więc odtwarzać i czytać na lekcji treści zamieszczone na stronach internetowych Scholaris, mają prawo do drukowania i kopiowania materiałów w liczbie koniecznej do realizacji lekcji, co stanowi niewątpliwą zaletę Portalu.

Każdy nauczyciel będący zarejestrowanym użytkownikiem może również sam opracowywać materiały dydaktyczne, wykorzystując gotowe „narzędzie dla nauczycieli do tworzenia lekcji”, i udostępniać je innym.

4.7.2. Zasoby Portalu

W zasobach Portalu znaleźć można różne rodzaje materiałów, które w zależności od potrzeb mogą być wykorzystywane przez nauczycieli wszystkich przedmiotów na każdym etapie edukacyjnym. Również nauczyciele języka polskiego uczący w szkołach ponadgimnazjalnych (IV etap) znajdują w udostępnionych zasobach pomoce, jakie można z powodzeniem wykorzystać zarówno w trakcie zajęć lekcyjnych, jak i poza nimi, np. w formie zadań domowych.

Bardzo proste wyszukiwanie (PRZEDMIOT – TYP ZASOBU – ETAP EDUKACYJNY) umożliwia szybkie odnalezienie potrzebnych treści.

PRZEDMIOT	TYP ZASOBU	ETAP EDUKACYJNY
✓ język polski	✓ ćwiczenia interaktywne ✓ e-lekcje ✓ filmy ✓ formularze ocen ✓ karty pracy ✓ kursy interaktywne ✓ prezentacje multimedialne ✓ quizy, rebusy, krzyżówki ✓ scenariusze lekcji ✓ testy, sprawdziany	✓ IV etap – szkoły ponadgimnazjalne

4.7.3. Propozycje wykorzystania zasobów Portalu

Sposób wykorzystania materiałów umieszczonych na stronach Scholaris w dużej mierze zależy od potrzeb nauczyciela, jego wymagań oraz twórczej inwencji. Obok gotowych scenariuszy zajęć czy interaktywnych lekcji w zasobach Portalu znaleźć można ciekawe pokazy slajdów oraz filmy, będące doskonałym uzupełnieniem (i urozmaiceniem) zajęć.

Poniżej przedstawiamy konkretne propozycje, jakie można wykorzystać w trakcie lekcji języka polskiego. Są to jedynie wybrane – spośród wielu dostępnych na stronie www.scholaris.pl – przykłady, ilustrujące różnorodność udostępnionych materiałów.

Klasa I

Tytuł zasobu	Typ zasobu	Temat lekcji
Biblia w języku	e-lekcja	U źródeł. Znaczenie Biblii i mitologii w kulturze europejskiej
Historia dramatu i teatru antycznego	test	W poszukiwaniu prawdy o sobie (<i>Król Edyp</i>)
Cierpienie wiernego Hioba	ćwiczenia interaktywne	Heroiczna wiara Hioba
Synonimy, homonimy, antonimy	karta pracy	Niezwykłości słownikowe (homonimy, synonimy, antonimy, polisemy)
Charakter architektury romańskiej i gotyckiej	scenariusz lekcji	Miejsce Boga w sztuce średniowiecza
Jan Kochanowski – nowatorstwo <i>Trenów</i>	tekst źródłowy	Kryzys światopoglądowy renesansowego humanisty – <i>Treny</i> Jana Kochanowskiego

Klasa II

Tytuł zasobu	Typ zasobu	Temat lekcji
Analiza i interpretacja wiersza Adama Mickiewicza pt. „Ajudah”	karta pracy ucznia	Z Litwy na Krym – orientalne podróże polskiego romantyka
Prometeizm i mesjanizm w <i>Dziadach</i>	e-lekcja	<i>Dziadów cz. III</i> Adama Mickiewicza – polski arcydramat romantyczny
<i>Lalka</i> – powieść o miłości	ćwiczenia interaktywne	<i>Lalka</i> – arcypowieść
Ekspresjonizm w poezji Jana Kasprzowicza	scenariusz lekcji	Krzyk rozpacz. Ekspresjonizm
Życie według pór roku, czyli <i>Chłopi</i> Władysława Reymonta	scenariusz lekcji	Człowiek wobec natury. <i>Chłopi</i> Władysława Stanisława Reymonta

Klasa III

Tytuł zasobu	Typ zasobu	Temat lekcji
Jaka Polska? Poszukiwania Cezarego Baryki; Szkłane domy – marzenie o Polsce; Rewolucja w <i>Przedwiośniu</i>	ćwiczenia interaktywne	Cezarego poszukiwanie tożsamości w wolnej Polsce
Wyrażanie emocji w <i>Pamiętniku z powstania warszawskiego</i> Mirona Białoszewskiego	scenariusz lekcji	Jak żyć w czasie wojny
Struktura przemówienia antycznego	tablica	Od Cyrankiewicza do Wałęsy, czyli o różnych sposobach traktowania odbiorcy (nowomowa a retoryka) [zakres rozszerzony]
Test podsumowujący zajęcia z literatury współczesnej	test	Sprawdzian wiadomości i umiejętności
Od realizmu do realizmu magicznego	scenariusz zajęć + karta pracy	Czy współczesny człowiek tęskni za Prawiekiem? – o niezwykłym świecie i niezwykłych bohaterach powieści Olgi Tokarczuk [zakres rozszerzony]

5. Opis założonych osiągnięć ucznia

zakres podstawowy

- analizuje i interpretuje teksty literackie oraz inne teksty kultury na różnych poziomach (np. język, kompozycja, problematyka), wykorzystując odpowiednie konteksty (np. literackie, kulturowe, filozoficzne, religijne);
- określa źródła inspiracji twórców;
- wskazuje cechy charakterystyczne poszczególnych epok niezbędne przy analizie tekstów kultury;
- rozpoznaje różne konwencje literackie;
- odnajduje w poznanych tekstach treści dosłowne i ukryte;
- rozpoznaje ironię, wyjaśnia jej mechanizm oraz funkcję w tekście;
- w czytanych tekstach rozpoznaje cechy charakterystyczne określonej epoki;
- rozpoznaje zastosowane w utworze środki wyrazu artystycznego, określa ich funkcje;
- rozpoznaje stylizacje: archaiczną, gwarową i kolokwialną oraz określa ich funkcje;
- porównuje utwory literackie lub ich fragmenty;
- wyjaśnia podstawowe pojęcia niezbędne przy analizie tekstów kultury z zakresu podstaw wersyfikacji, kompozycji, genologii, sposobu kreowania świata oraz pojęcia z nauki o języku;
- charakteryzuje teksty publicystyczne, polityczne i popularnonaukowe; rozpoznaje wiadomość i komentarz;
- rozpoznaje manipulację językową w tekstach reklamowych, w języku polityków i dziennikarzy;
- rozpoznaje i nazywa funkcje tekstu (informatywna, poetycka, ekspresywna, impresyjna – w tym perswazyjna), wskazuje przejawy funkcji w tekstach;
- określa związek języka z wartościami;
- potrafi posługiwać się słownictwem odpowiednim do celu i formy wypowiedzi, zna normy poprawności językowej;
- w wypowiedziach ustnych i pisemnych posługuje się poprawnie sformułowanymi i dobranymi argumentami, publicznie wygłasza przygotowaną przez siebie wypowiedź;
- sporządza opis bibliograficzny;
- wyjaśnia znaczenia słów związanych z kręgami tematycznymi: Polska, Europa, świat – współczesność i przeszłość; kultura, cywilizacja, polityka;
- gromadzi i selekcjonuje informacje, streszcza, parafrazuje i sporządza plan wypowiedzi, cytuje, sporządza przypisy;
- ma świadomość dorobku polskiej kultury oraz jej związku z kulturą europejską;
- ma świadomość przynależności do kręgu kulturowego zjednoczonej Europy;
- ocenia motywy postępowania bohaterów różnych tekstów kultury;
- ma świadomość znaczenia twórczości wybranych artystów;
- rozumie i akceptuje różne koncepcje dotyczące człowieka, jego miejsca w świecie oraz cenionych wartości;
- ma świadomość potrzeby samokształcenia i samopoznania;
- ma świadomość odpowiedzialności człowieka za popełnione czyny i wypowiedziane słowa;
- szanuje język ojczysty;
- rozumie potrzebę przyjmowania postawy tolerancji, sprzeciwu wobec przemocy, odpowiedzialności;
- potrafi pracować w zespole przyjmując różne role;

- ma świadomość istnienia problemów z własną tożsamością, zmagających z nią, prób odrzucenia i akceptowania.

zakres rozszerzony

Uczeń nabył umiejętności wymienione dla poziomu podstawowego, a ponadto:

- porównuje tekst linearny i hipertekst;
- rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi;
- wskazuje cechy charakterystyczne nowomowy;
- rozpoznaje i charakteryzuje na przykładach funkcje języka: poznawczą, komunikacyjną, społeczną;
- przedstawia miejsce języka polskiego wśród innych języków używanych w Europie, dostrzega cechy języka polskiego potwierdzające jego przynależność do rodziny języków słowiańskich;
- zauważa znaczenie stylu potocznego jako centrum stylowego polszczyzny;
- wskazuje przemiany konwencji oraz praktykę ich łączenia;
- wskazuje aluzje literackie i symbole kulturowe (np. biblijne i romantyczne), określa ich funkcję ideową i kompozycyjną;
- rozpoznaje parodię, parafrazę, trawestację, wskazuje ich wzorce tekstowe;
- określa na przykładach cechy charakterystyczne wiersza renesansowego, barokowego, klasycystycznego romantycznego;
- przeprowadza interpretację porównawczą utworów literackich;
- zestawia utwór literacki z innymi tekstami kultury (np. plastycznymi, teatralnymi, filmowymi);
- ocenia kulturę minionych epok odwołując się do doświadczeń człowieka XXI wieku;
- ocenia wpływ różnych tradycji na sztukę;
- porównuje i ocenia postawy różnych pokoleń Polaków (np. patriotyzm, przywiązanie do tradycji, tolerancja);
- dąży do samodzielności w zdobywaniu wiedzy oraz nowych umiejętności.

6. Propozycja kryteriów oceny i metod sprawdzania osiągnięć ucznia

6.1. Propozycje kryteriów oceny osiągnięć ucznia

Sprawdzanie osiągnięć edukacyjnych odbywa się w czasie sprawdzianów, odpowiedzi, zadań domowych itp. Sposób wykonania tych zadań, zaprezentowanych umiejętności i wiadomości należy w jakiś sposób ocenić, tak, aby uczeń i jego rodzice dostali czytelną informację dotyczącą postępów w nauce, a nauczyciel mógł wystawić ocenę końcoworoczną.

Tak więc okazuje się, że ocenianie osiągnięć edukacyjnych uczniów jest ważnym, jednym z podstawowych zadań szkolnej dydaktyki. Ocenianie to proces „ustalania i komunikowania ocen szkolnych”³. Jest to jednak zadanie trudne, jak mówią nauczyciele, również często niewdzięczne. Dla wielu nauczycieli to przykra i budząca wiele wątpliwości, konieczność. W literaturze pojawiło się nawet określenie „hamletyczny nauczyciel”⁴, czyli nauczyciel chwiejny, pełen wątpliwości w słuszność podejmowanych decyzji dotyczących stawianych ocen (to stąd, według autora, wszelkiego typu plusy i minusy – często dwa, o które wzbogacane są oceny cząstkowe).

Ocena powinna być przede wszystkim jawna i obiektywna. Nauczyciel powinien umieć wyjaśnić, dlaczego taką, a nie inną ocenę stawia, nie powinien ulegać żadnym sympatiom czy antypatiom. Ocenianie powinno odbywać się systematycznie, aby dokumentować postępy ucznia w nauce. Oceny powinny uwzględniać różnicowanie wymagań i różnorodne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności. Ocena powinna nie tylko stanowić komunikat o wynikach ucznia, ale też pełnić funkcję motywującą, być tzw. wzmacnianiem pozytywnym.

Ocena jest zwykle wyrażana przez jakiś system znaków. W różnych państwach przyjęto różne systemy. W Polsce tradycyjne jest ocenianie słowne, od kilkunastu lat według skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny. Jednocześnie według tej skali muszą być wyrażone jedynie oceny końcoworoczne. *Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej* pochodzi z dnia 30 kwietnia 2007 r. i dotyczy warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. z dnia 11 maja 2007). Z późniejszymi zmianami umożliwia szkołom stosowanie różnych form ocen cząstkowych i śródrocznych. Można też stosować różne skale. Istotne jest, aby szczegółowe warunki i sposób oceniania wewnątrzszkolnego (w tym formę ocen bieżących i skalę śródrocznych) zostały określone w statucie szkoły (z uwzględnieniem przepisów rozporządzenia).

a) punktowy system oceniania

Z naszego doświadczenia wynika, że w szkole ponadgimnazjalnej doskonale sprawdza się ocenianie punktowe.

Za każdą formę sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów otrzymuje określoną liczbę punktów. Ocena śródroczna i końcowa wynika ze stosunku sumy punktów zdobytych przez ucznia do maksymalnej liczby punktów możliwych do zdobycia. Wynik procentowy jest zamieniony na oceny zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Ustalono następujące przeliczenie procentów na oceny:

niedostateczny	–	0% - 39%
dopuszczający	–	40% - 54%
dostateczny	–	55% - 69%
dobry	–	70% - 84%

³ Niemierko B., *Pomiar wyników kształcenia*, Warszawa 1999, s. 224

⁴ Stróżyński K., Giermakowski M., *Jak oceniać?* Jelenia Góra 1999, s. 42

<i>bardzo dobry</i>	–	85% - 94%
<i>celujący</i>	–	95% - 100%

Dzięki punktom nauczyciel otrzymuje większą skalę (np. 10, 20 czy 30 punktów), co pozwala rzetelniej i szczegółowiej ocenić pracę ucznia.

Punkty to również dobry sposób poinformowania ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie (lepiej to zrozumieć, gdy na jednym sprawdzianie w skali 20 punktowej otrzyma 14 punktów na kolejnym 16, niż gdy dostanie na przykład dwa razy ocenę dobrą). Punkty pomagają uczniowi w samodzielnym planowaniu swego rozwoju i motywują go do dalszej pracy (dzięki ocenianiu punktowemu uczeń wie, jaki jest jego aktualny stopień opanowania wiedzy). Punkty dostarczają również rodzicom (prawnym opiekunom) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach lub specjalnych uzdolnieniach ucznia.

Przed wszystkim jednak punkty zapewniają większą rzetelność, obiektywność i sprawiedliwość oceniania zwłaszcza przy wystawianiu ocen klasyfikacyjnych śródrocznych i końcoworocznych. Oduczają uczniów zachowań nieetycznych (wypraszenia oceny, „naciągania jej”), eliminują poczucie krzywdy i niesprawiedliwości, które czasami rodzą się przy ocenianiu tradycyjnym.

Oczywiście, aby ocenianie punktowe funkcjonowało prawidłowo i spełniało wymienione powyżej cele, powinny być ustalone jasne kryteria oceniania. Przed wszystkim precyzyjnie powinna być ustalona liczba punktów, które uczeń otrzymuje za poszczególne formy oceniania. Przyjmujemy zasadę, że za formy krótsze, mniej czasochłonne, wymagające mniejszej wiedzy i mniejszego zaangażowania, uczeń powinien otrzymać mniejszą liczbę punktów, a za formy dłuższe – więcej. Warto na początku ustalić to z uczniami i uwzględnić ich uwagi. Punktacja niektórych form może też różnić się w poszczególnych klasach (np. za dłuższe prace pisemne uczeń mniej punktów otrzymuje w klasie pierwszej a więcej – w kolejnych).

Przykładowa punktacja:

kartkówka	–	10
odповідь ustna	–	10
sprawdzian	–	20-30
wypracowanie	–	20-40
praca klasowa	–	20-50
test czytania ze zrozumieniem	–	20
sprawdzian z lektury	–	15-20
dłuższa wypowiedź ustna	–	20-30
projekt	–	20-30
aktywność	–	do 10 punktów (rozumianych jako punkty dodatkowe, nie włączane do ogólnej puli punktów możliwych do zdobycia)
inna forma	–	wartość ustalana wraz z uczniami

Uczeń przed każdą formą oceniania powinien być poinformowany o jej wartości punktowej (np. czy sprawdzian będzie na 20 czy na 30 punktów) i jakie będą kryteria oceniania (np. ile punktów z 20 za projekt zostanie przyznanych za formę pracy, ile za jej wartość estetyczną, ile za poprawność merytoryczną itd.).

Konstruując kryteria do poszczególnych form oceniania (kartoteki, modele odpowiedzi) warto odwoływać się do kryteriów oceniania stosowanych na egzaminie maturalnym. Przed wszystkim wyrażane są one w wartościach punktowych (to kolejny argument za punktowym systemem oceniania!). Są one ustalone przez grupę fachowców, po licznych konsultacjach i badaniach. Poza tym przyzwyczajają to uczniów do zasad egzaminu.

Oczywiście należy pamiętać, że w kryteriach należy uwzględniać możliwości indywidualne uczniów i np. w przypadku prac pisemnych ustalić inne kryteria oceny ortografii i interpunkcji w przypadku dysortografików, a w przypadku sprawdzianów z lektury - inne dla dyslektyków.

Warto też pamiętać o tym, że ocenianie śródroczne i końcowo roczne nie jest egzaminem maturalnym. Nie należy wobec tego bezkrytycznie przenosić wszystkich kryteriów oceny z egzaminu maturalnego. W przypadku bardzo zróżnicowanego zespołu uczniów czy stosunkowo niskiego poziomu ich umiejętności i wiadomości (a takie zespoły w szkołach ponadgimnazjalnych też się zdarzają!) warto zmodyfikować te kryteria, tak aby docenić starania uczniów i zmotywować ich do dalszej pracy, a nie udowadniać im, że nic nie umieją i nie mają szans na egzaminie maturalnym!

b) ocenianie tradycyjne

Chociaż jesteśmy przekonane o zaletach punktowego systemu oceniania, to nie deprecjonujemy oceniania tradycyjnego, wyrażanego w skali od 6 do 1. Stosując ten system oceniania śródrocznego również należy ustalić i podać uczniom kryteria oceniania. Warto poszczególne elementy zadań oceniać punktowo, a sumę punktów przeliczać na oceny (żeby uczniowie wiedzieli, skąd się biorą ich piątki, czwórki itd.).

Konieczne należy pamiętać, że ocena celującą (6) jest oceną przyznawaną za wiadomości i umiejętności zdobyte w czasie zajęć (co jasno wynika z rozporządzenia), a nie, jak niektórzy błędnie stosują, za samodzielnie zdobyte (dodatkowe) wiadomości i umiejętności, za sukcesy w konkursach czy olimpiadach.

c) ocenianie wypowiedzi ustnych

Przy różnego typu wypowiedziach ustnych istotne są trzy główne elementy:

- ✓ poprawność merytoryczna,
- ✓ kompozycja wypowiedzi,
- ✓ język.

Te trzy składniki wypowiedzi nie mogą być oceniane proporcjonalnie (tzn. po 33% za każda z nich). Przede wszystkim ich wpływ na ocenę końcową (ostateczną liczbę punktów czy ocenę słowną) powinien zależeć od typu odpowiedzi, czyli od tego, czy uczeń przygotowywał ją wcześniej w domu czy też odpowiada bez przygotowania.

Porównanie kryteriów oceniania wypowiedzi ustnych		
kryteria oceniania	odpowiedź usta – 10 punktów	wypowiedź przygotowana, np. przemówienie, na zadany temat itp. – 20 punktów
poprawność merytoryczna	0-7	0-10
kompozycja	0-1 (podstawowe elementy, brak chaosu w wypowiedzi)	0-4 (odpowiedni układ kompozycyjny, stosowanie poznanych zasad logiki i retoryki)
język	0-2 (poprawność językowa uwzględniająca właściwości języka mówionego)	0-6 (uwzględnienie nie tylko poprawności językowej, ale też sposobu mówienia: tempa mowy, donośności głosu, stosowanie uczciwych zabiegów perswazyjnych)

d) ocenianie prac pisemnych

Kryteria oceny prac pisemnych zależą od typu tych prac.

W przypadku sprawdzianów i kartkówek sprawdzających stopień opanowania wiadomości i umiejętności przede wszystkim należy zwrócić uwagę na sposób ich konstruowania. Różnorodne typy zadań w obrębie jednej formy umożliwiają sprawdzenie różnych umiejętności, a poza tym umożliwiają indywidualizację (uczeń może np.: wymieniać, opisywać, charakteryzować, porównywać, uzasadniać itd.). Formułowanie kryteriów oceniania powinno być ściśle związane z kartoteką sprawdzianu. Precyzyjne określenie, jakich odpowiedzi oczekuje się od ucznia, jakie czynności powinny być wykonane w danym zadaniu, umożliwia precyzyjną i rzetelną ocenę. Uczeń powinien wiedzieć, ile punktów otrzyma za konkretne zadanie i jak wpłynie to na ocenę za cały sprawdzian (jest to niezwykle łatwe przy punktowym systemie oceniania).

Ocenianie dłuższych prac pisemnych (recenzji, rozprawek, referatów, interpretacji utworu literackiego lub fragmentu pisanych w domu i w formie prac klasowych) powinno uwzględniać (zgodnie z kryteriami oceny pisemnego egzaminu maturalnego):

- ✓ rozwinięcie tematu,
- ✓ kompozycję,
- ✓ styl,
- ✓ język,
- ✓ zapis (ortografię i interpunkcję).

Ocenianie testów czytania ze zrozumieniem odbywać się powinno zgodnie z modelem odpowiedzi, podobnie jak na egzaminie maturalnym.

Oczywiście ocena nie może być jedynym celem pracy pisemnej. Uczeń zawsze powinien otrzymać informację zwrotną (z czym radzi sobie dobrze, a co powinien udoskonalić). Istotna jest również poprawa sprawdzianów, testów czytania czy dłuższych prac pisemnych (podanie informacji poprawnych), tak aby uczeń mógł uzupełnić swoje wiadomości i umiejętności. Warto również przeprowadzić ćwiczenia, dzięki którym uczeń utrwali pożądane umiejętności i zdobędzie te, których brak wykazały prace pisemne.

e) ocena projektów

Projekty to zadania specyficzne. Uczeń pracuje nad nimi dłuższy czas, często w kilkuosobowej grupie, wykonuje jakąś pracę materialną, pisemną (prezentację, plakat, folder, album) i przedstawia ją. Kryteria oceniania powinny więc uwzględniać wszystkie te elementy.

propozycja kryteriów oceny projektu – 0-20 punktów	
kryterium	punktacja
zaangażowanie w pracę zespołu	0-3
planowanie i organizowanie pracy	0-2
poprawność merytoryczna (wyczerpanie i rozwinięcie tematu)	0-10
estetyka i oryginalność pracy (plakatu, folderu...)	0-2
prezentacja wyników projektu (pomysłowość i oryginalność, poprawność językowa, rozbudzenie zainteresowania odbiorców)	0-3

6.2. Propozycje metod sprawdzania osiągnięć uczniów

Podobnie jak stosowane powinny być różnorodne metody nauczania, co uzasadniałyśmy w poprzednich rozdziałach, tak również należy stworzyć uczniom różnorodne metody sprawdzania osiągnięć uczniów. Pozwolą one nie tylko sprawdzić opanowanie różnego typu wiadomości i umiejętności, ale też uwzględniają różne typy inteligencji czy różne możliwości i uzdolnienia uczniów. Poza tym różnorodne formy również zapobiegają monotonii, motywują uczniów do pracy, pozwalają im wykazywać się swoimi pasjami.

a) ustne formy sprawdzania form osiągnięć uczniów

Warto stosować różnorodne formy ustne. Służą one nie tylko sprawdzeniu wiadomości i umiejętności i ocenie stopnia zaangażowania ucznia. Dzięki nim uczeń uczy się niezwykle ważnych umiejętności, które wielokrotnie będzie wykorzystywał nie tylko w sytuacjach szkolnych, ale też w dorosłym życiu.

Oceniać powinno się nawet krótkie wypowiedzi uczniów w czasie lekcji, aby doceniać ich próby samodzielnej analizy i interpretacji tekstów kultury i motywować ich do obcowania z tekstami kultury. Ocena uczniowskiej aktywności może odbywać się na zakończenie tygodnia, miesiąca czy np. działu (oczywiście nauczyciel powinien sobie notować aktywność uczniów w czasie lekcji, aby jej ocena była sprawiedliwa). Przy ocenie aktywności należy uwzględnić np. jej związek z tematem lekcji, oryginalność, subiektywizm. Ocena aktywności to również doskonała okazja docenienia indywidualności uczniów.

Aby sprawdzić bieżący stopień opanowania wiadomości i umiejętności, warto stosować odpowiedzi ustne. Dzięki nim nie tylko motywuje się uczniów do systematycznej nauki, ale i stwarza okazje do „operowania słownictwem z określonych kręgów tematycznych” (III.2.1.).

Aby uczniowie mogli „publicznie wygłaszać przygotowane przez siebie wypowiedzi” (III.1.4.) czy „stosować uczciwe zabiegi perswazyjne” (III.1.5.), należy stworzyć im możliwość przygotowania i zaprezentowania dłuższej wypowiedzi ustnej. W swoim programie zaplanowałyśmy lekcje, w czasie których uczniowie wygłaszają przemówienia czy innego typu dłuższe wypowiedzi (np.: „<<Zetrzy sen z oczu (...) cny Lachu!>> – moja ocena sytuacji w Polsce”, „Mówić, by przekonać – perswazja w dramacie Szekspira i w naszych wypowiedziach” „Romantycy w poszukiwaniu miejsca”, „Natura czy kultura? Co kształtuje tożsamość człowieka XXI w.?”).

b) pisemne formy sprawdzania osiągnięć uczniów

Już planując treści nauczania i przydział godzin, uwzględniliśmy duże pisemne formy sprawdzania wiadomości i umiejętności.

Uważamy, że w ciągu jednego roku szkolnego uczniowie powinni napisać kilka testów czytania ze zrozumieniem tekstu popularnonaukowego lub publicystycznego (pozwoli to z jednej strony sprawdzić opanowanie wiadomości związanych np. ze świadomością językową – znajomość funkcji języka, stylów itp. a drugiej uświadomi uczniowi i nauczycielowi, jakie są mocne, a jakie słabe strony związane z odbiorem wypowiedzi i wykorzystaniem zawartych w nich informacji).

Również prace klasowe, w czasie których uczniowie tworzą wypowiedź argumentacyjną związaną z tekstem literackim, pełnią niezwykle istotną funkcję. Pozwalają sprawdzić, czy uczniowie potrafią analizować i interpretować teksty kultury zgodnie z wymaganiami szczegółowymi zawartymi w podstawie programowej. Niezwykle istotnie jest nie tylko przeprowadzenie i ocenienie tych form, ale i ich poprawa, w czasie której powinny pojawić się ćwiczenia kształtujące umiejętności sprawdzane w danej formie.

Uwzględniając liczbę godzin, w których możliwa jest realizacja programu, zaplanowałyśmy również sprawdziany wiadomości i umiejętności. Aby uczeń mógł rozpoznać specyfikę tekstu

publicystycznego czy konwencję literacką, rozpoznać zastosowane w danym tekście środki językowe czy zastosowane środki wyrazu artystycznego, powinien je przede wszystkim znać. Nie wskaże i nie nazwie hiperboli, nie znając jej. Sprawdzian z jednej strony zmotywuje uczniów do nauki, z drugiej pozwoli uczniom i nauczycielowi rozpoznać stopień opanowania danego zagadnienia i pokaże, co jeszcze należy zrobić, aby opanować go lepiej. Sprawdziany obejmują dłuższe partie materiału (dział, epoka).

Oprócz sprawdzianów mogą pojawić się, pełniące podobną funkcję, kartkówki, a więc formy sprawdzające mniejsze partie materiału. W zależności od umowy z uczniami (PSO), może to być materiał z 3-5 lekcji.

Uważamy, że bardzo ważną formą pisemną są sprawdziany z treści lektur. Nie powinny jednak być to sprawdziany, w których dominują pytania typu: „W jakim mieście rozgrywa się akcja *Lalki*” czy „Jak miał na imię ojciec Cezarego Baryki”. Są to informacje, których uczniowie dowiedzą się ze streszczeń czy od kolegów. Również nie powinny być to pytania o nieistotne szczegóły (anegdotyczne już pytania o kolor butów, oczu czy sukni). W swojej pracy już od lat stosujemy sprawdziany z fragmentami tekstów lektury i ułożonymi do nich pytaniami. Dobrze skonstruowany sprawdzian rzeczywiście sprawdzi stopień znajomości lektury (np. pytanie o rozpoznanie bohatera, gdy fragment zawiera jego wypowiedź z charakterystycznymi cechami językowymi, pytanie o umiejscowienie fragmentu w strukturze utworu), a drugiej strony może stać się kolejną metodą kształcenia umiejętności czytania ze zrozumieniem (zdarzało się np., że na pytanie o bohatera uczeń podawał imię męskie, podczas gdy w tekście występował rodzaj żeński – taka sytuacja najpierw wywołuje śmiech, a potem uczy uważnego czytania).

Wśród prac pisemnych powinny oczywiście znaleźć się prace domowe, w czasie których uczniowie tworzą dłuższy tekst pisany (III.1.1.). Aby dobrze wykształcić umiejętności samodzielnego tworzenia wypowiedzi związanych z tekstem literackim, wypowiedzi, które powinny być świadomie przygotowane (III.1.2.), skonstruowane według zasad logiki (III.1.3.) czy redakcyjnie opracowane (III.1.6.), uczeń powinien mieć możliwość napisania wielu takich prac, w tym zwłaszcza na początku w domu, aby dać mu okazję do przemyślenia tematu, jego zredagowania. Ponieważ jednak uczniów często kuszą gotowe prace z Internetu (od kilku lat jest to prawdziwa plaga), należy wcześniej porozmawiać o tym z uczniami, wskazać im nieuczciwość takich praktyk, wytłumaczyć, że przepisywanie cudze prace nie uczą się tworzyć samodzielnie wypowiedzi pisemnych, a także uświadomić, że nauczyciel potrafi posługiwać się Internetem, a więc potrafi również sprawdzić, na ile praca jest samodzielna. Należy także ustalić (PSO) konsekwencje takich nieetycznych zachowań.

Pisemne prace domowe to nie tylko dłuższe prace pisemne, ale różnego typu krótsze zadania, dzięki którym uczeń będzie mógł utrwalić wiadomości i umiejętności zdobyte na konkretnej lekcji, pogłębić je czy przygotować materiał do lekcji kolejnej. Oczywiście należy pamiętać, że takie zadania powinny być możliwe do wykonania przez uczniów w stosunkowo krótkim czasie (pamiętajmy, że oprócz naszego przedmiotu uczeń ma jeszcze inne i nie może całego popołudnia poświęcić na wykonywanie zadania z języka polskiego na następny dzień).

Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
tel. 22 345 37 00
fax 22 345 37 70

www.ore.edu.pl

Program nagrodzony w konkursie na programy nauczania organizowanym w projekcie „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół ze szczególnym uwzględnieniem II i IV etapu edukacyjnego” współfinansowanym ze środków Unii Europejskiej

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Publikacja współfinansowana przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego